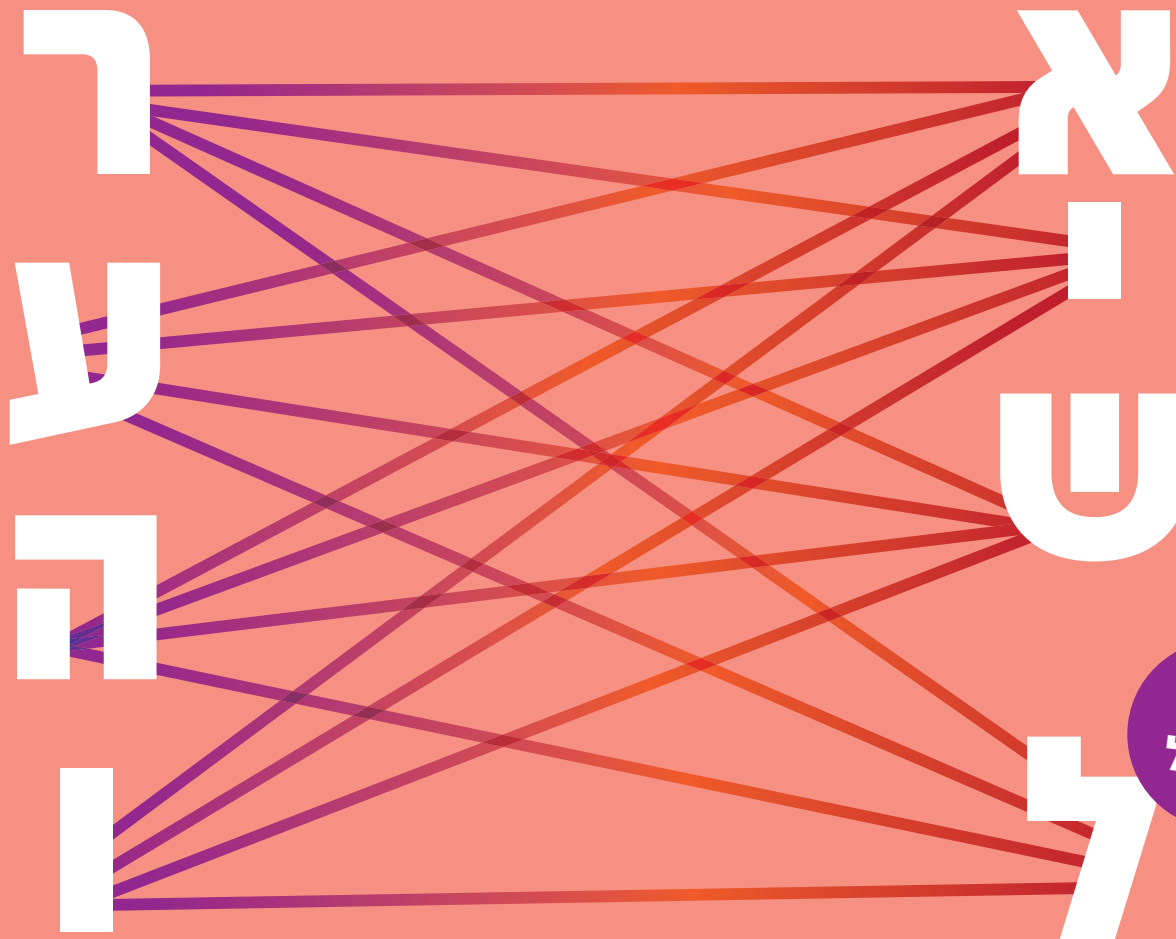

דריהבית

גיליון 46
אדר תשפ"ג

משלוח מנות איש לדעהו

ארבעה רעיונות ססגוניים שיעזרו לכן לעצב בקלות משלוח מנות מרהיב, משמח ומחמם את הלב!

...ומתנות!

איך נותנים בנוסים שווים ללקוחות? יעל זלץ מעניקה מתנה של מדריך לעצמאיות שמחלקת מתנות

גיליון
מוגדל

צאו והתפרנסו איש מרעהו

לקנות ולמכור בקהילה - איך עושים את זה?

שיתופים חמים מעצמאיות בשטח, וטיפים מנצחים שיעזרו לכולנו להמשיך לשזור את השרשרת הזו נכון.

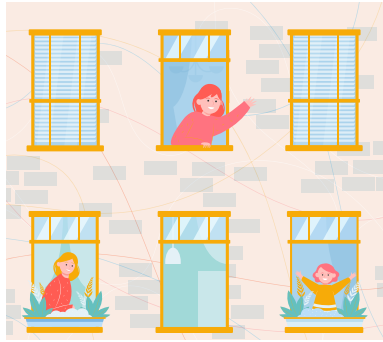
בנות עסק משלנו

הן אדריכליות עצמאיות, יש להן ים של טיפים למי שחולמת על שינוי ושווה להקשיב להן. המדור "בחברה טובה" מארח משרד מסוג אחר

43

**צאו והתפרנסו
איש מרעהו**

לקנות ולמכור בקהילה- איך עושים את זה? שיתופים חמים מעצמאיות בשטח, וטיפים מנצחים שיעזרו לכולנו להמשיך לשזור את השרשרת הזו נכון.

31

**משלוח מנות
איש לרעהו**

ארבעה רעיונות ססגוניים שיעזרו לכן לעצב בקלות משלוח מנות מרהיב, משמח ומחמם את הלב!

56

...ומתנות!

איך נותנים בונוסים שווים ללקוחות? יעל זלץ מעניקה מתנה של מדריך לעצמאיות שמחלקות מתנות

[35] **מבית ומחוץ**
שושי ברוידא

[40] **בעצה אחת**
מתוך מדור הייעוץ

[43] **כמה עולה טשולנט?**
אסתי כץ

[53] **סיפור חודשי**
שירה לנזר

[56] **הבית העסק הנבחר**
יעל זלץ

[58] **בחברה טובה**
חוי הימלמן

[62] **חדשה באשמורת**
תמר

[64] **מועדפים**
מתוך מרחב פעילות השמורה

[69] **רגע ביום**
נ. ארי

[71] **סלפי**
בתיה יונה

[04] **ד"ש | דף שמורה**
לאה ראם

[08] **דפדפת**
תמר הלר

[09] **בית ועד**
מדור הלכה

[12] **דף חדש**
אביגיל פראגר

[14] **תתחדשי**
חני מייערס

[17] **אור בקצה המנהרה**
רוחי ליכטנשטיין

[22] **עוברת בשערים**
אסתר רוזנטל

[25] **משולחן גבוה**
נחמי וינברג

[27] **עבודה שבלב**
עולם התעסוקה
מזוית שונה

[31] **משלוח עם לב**
חוי הימלמן

ההתרגשות היתה כל כך מוחשית עד שכמעט דבקה גם בעצמותינו. בשורת שינוי מסתורית ומרתקת בקעה מהמסך והסעירה את הדמיון. התאריך- שנת 2013, המקום- יום עיון מקצועי מיוחד. על המסך- סרטון של חברת מייקרוסופט המפיקה מדי תקופה תחזית טכנולוגית לעשור הבא. על המסך צעדו דמויות בשדה התעופה, שלא ניגשו לדלפק להציג כרטיס טיסה- אלא תיקפו את הסלולרי במכונת בידוק שהבהבה לאישור, קנו בדיוטי פרי בלי לגהץ כרטיס אשראי -אלא בעזרת תשלום באפליקציה, קיבלו התראות והודעות לסלולר על מבצעים שווים באיזור בהתאם למיקום הלוויני שלהם, שכרו רכב ללא חברת השכרה ופתחו דלתות בעזרת קוד שנחת להם לנייד. החוויה היתה נראית לקוחה מעולם בדיוני, עולם ללא מגע יד אדם, המתנהל באורח פלא בעזרת שלט סלולרי יודע כל. אקווריום דממה שכזה, בו אנשים שטים לכאן ולכאן ביעילות וכל הדברים מתבצעים מעצמם באורח קסם, מידע דיגיטלי זורם בכפוף חרישי דרך ערוצים סמויים ומיישר את הדרך.... בסיום הסרטון הדעות בקהל היו

חלוקות לכאן ולכאן אם אכן יתכן שפלאים שכאלו אכן יתרחשו תוך זמן קצר כל כך, או שמא מדובר על מדע בדיוני בלבד...

הזמן, כידוע לכולנו, רץ ביעף. הפלאים המתוארים כאן כבר מזמן הפכו בעולם לשגרה. העתיד כבר כאן, אבל היכן היא תחושת הקסם? היכן היא בועת הסבון החמקמקה הזו של האושר, שעטפה את אותו סרטון בהילה קוסמת כל כך? נכון, המחשבים עושים הכל, העולם אף קדימה בצעדי ענק טכנולוגיים, הבינה האנושית והמלאכותית נעשות כל הזמן חכמות יותר ויותר- אך אין להן שום דרך לפתור את האתגרים החשובים והמעיקים, שהם המשפיעים האמיתיים על חיינו. שום מחשב לא יפתור את הקונפליקט שיש לנו עם השכנים, או את בעיית ההתנהגות של המתבגרת. העולם הולך קדימה, אך במובן הפנימי והנכון יותר הוא נסוג כל העת אחורה. התקדמות אמיתית שלנו אינה תלויה בניתוק מכל גורם אנושי, אלא להיפך, בהעמקת החיבור עם הסובבים אותנו. המפתח לעתיד טוב יותר, טמון תמיד ברשת היחסים שאנו

משכילים לרקום עם היקרים לנו. עבודת ה' שלנו לעולם לא תוכל להיות מנותקת מאנשים- אין אצלנו ניתוק בין החלק של בין אדם למקום ובין אדם לחברו, שני הלוחות ניתנו כאחד.

פורים מגיע, ואיתו קבלת התורה מחדש מתוך גל אדיר של שמחה והתרוממות, ששוטף את לב היהודים בכל מקום ומקום. ומהו הביטוי המעשי שנקבע לדורות? מהו חלק משמעותי ועיקרי במצוות היום? צאו והתחברו איש לרעהו. הגבירו את השמחה על ידי שתגרמו גם לשני שמחה. הדקו את רקמת הקשרים היהודית שלכם בעוד צעד של תשומת לב ואהבה. ממקום של "עם מפוזר ומפורד" תתקדמו לעולם חדש של "כאיש אחד בלב אחד". זו, ורק זו היא התקדמות אמיתית, בה תלוי תיקון העולם, ובה תלויה קבלת התורה.

בגיליון הנוכחי בחרנו להביט סביב ולשים את הפוקוס על אלו שאין להן רשת תומכת מאחוריהן, על כל אותן שמתמודדות לבד עם הקמת עסק עצמאי. עצמאיות, הפעם הבמה שלכן!

אסתי כץ הכינה כתבה מרתקת עבורכן, על הטשולנט הקהילתי שלנו והפוטנציאל הגלום בו, ליצירת שרשרת של לקוחות ומכירות שפשוט עובדת. המדור "בחברה טובה" מארח עסק של עצמאיות שתורמות כל אחת מניסיונה עצות זהב. ולסיומת נ. ארי תיקח אתכן לסיור בכל רגעי הקצה של התפקיד, עד שתתקשינה להחליט אם מרוב שזה עצוב זה מצחיק או להיפך (ברור.. רק בשמחה!)

**שנזכה לחודש של אחדות ואהבה בינינו
שנראה ישועות גדולות, ניסים ונפלאות
והרבה הרבה שמחה!
המערכת**

הפקה ועריכה:

'שמורה' -

קהילת העובדות החרדיות

עורכת:

אביגיל פראגר

עורכת גרפית:

ברכי גוזי

עיצוב שער:

שרה פוגל

צילומים:

,Depositphotos

,Shutterstock

pexels,unsplash

תגובות, שיתופים,

בקשות והצעות

ניתן לשלוח לכתובת:

magazine@shmura.org

משרדים: 025474373

השראה

אפילו דבורי עצמה התבטאה בשבעה: שלא הדברים הגדולים הם אלו מהם צריך ללמוד דרך חיים, אלא דווקא בדברים הקטנים היומיומיים... וכך גם אנו ננסה לחקור את שורש ההשפעה והנתינה, בתוך תוכו של השגרה הפשוטה. כי נתינה זה לא תמיד מעמדת במה מרכזית... נתינה יכולה לנבוע בכל כך הרבה עמדות וצמתי חיים... לכל אחת ואחת מאיתנו יש את היכולת להשפיע - לו רק נכוון לכך.

...

חזרנו ממפגש נוסף של 'יקיר לי'. כן. ב"ה, היה שם משהו מיוחד.

מנסה לעבד עם עצמי את הרגש, לנתח מה בדיוק היה שם, לחשוב מה הדבר 'שעשה את זה' שהדליק את האש, שליבה את הניצוצות...

חושבת על זה ומתרגשת לגלות מחדש - שאין כמו הכח שאנחנו יכולות לתת לעצמנו- כח הקהילה.

רואה את שורת המנחות הנפלאות, שרק אתמול עוד היו שם בדיוק כמוך - בתפקיד של 'רק משתתפת', ופתאום הן בעמדת השפעה ונתינה... מסתכלת עליהן, מסתכלת עליך, מסתכלת על עצמי ומגלה שזה לא ה'יא' או ה'את' או ה'אני'.

ישבתי השבוע אצל אימי היקרה שתחי' ודיברנו על, איך לא, על דבורי פלאי המופלאה...

על דבורי ועל הכנס הגדול בבנייני האומה.

תראי, אומרת לי אמא, תראי מה אישה אחת יכולה לעשות... תראי איך עשרות אלפים של נשים מתחזקות מכוחה של אישה חזקה אחת...

סיפורי ההתעוררות עומדים לנגד עיני, כל כך הרבה מעגלים של השפעה אדירה בעולם.

ואנחנו עומדים ותוהים, מבקשים ללמוד - מכח מה?

איך יש לה את הכח לעמוד מול נחשולים אדירים של שבר וכאב, ש-נ-י עוללים אותם הקריבה לפני בורא עולם, בעל שריו בסכנה (ושיהיו החיזוקים לרפואתו השלמה במהרה של הרב אברהם נח בן יהודית בתשע"ז), ומערבולת חיים אדירה...

והיא? עם האמונה היוקדת, האור הקורן, עם שלוות הבוטח...

כמה כח היא נתנה לכל אחת ואחת...

מאין הכוחות?

מהחוסן האישי שקיים בה!

כי הדרך היחידה להקרין, היא רק עם את עצמך מקור של אנרגיה...

אבל,

זה ה'איש לרעהו', או ליתר דיוק: 'האישה לרעותה'. **ה'אנחנו!'**
כי משהו שאנחנו יכולים ללמוד מעולם התקשורת של דורנו-
הוא שהעוצמה נמצאת בשטח.

אני חוזרת ואומרת זאת פעמים רבות. אותו תורם יקר שזיהה
לפני 7 שנים שיש כאן גרעין של משהו חשוב, ובס"ד החליט
שזה הדבר שהוא מעוניין לסייע בפיתוחו - דיבר בדיוק על
הנקודה הזאת.

הוא הסביר לי שכאשר יש מנגנון שבנוי סביב גורם אחד, הרי
שהכוח שלו הוא ככוחו של הגורם המהווה ציר מרכזי. אבל
**כאשר מכוונים להעצים עוד ועוד מרכזי השפעה - הרי שחוסן
הקהילה הינו אין סופי...**

ב"ה, המציאות הזאת של מודעות וכמיהה לשמירה במקומות
העבודה, הולכת ומתפתחת. היא פרצה מזמן מגבולות
ה'שמורה', ויש היום בחסדי שמים עוד ועוד (מדורים ו)מדורות
המפיצות אור אלוקי טהור ומחמם סביבותם. ההתפתחות
הזאת נפלאה, משום שהיא הופכת את הקריאה לדבר
ה' להדהוד בלתי מוגבל. כל מי שיש בכוחו לקום ולעשות
למען שמירת נשות ובנות ישראל בסער הגדול - זה חשוב
כל כך! מפאת החשיבות והנחיצות העצומה, ובשילוב עם כך
שהמרחב סביב הקב"ה - גדול כל כך, הרי שכל אחד בשמו
הטוב ובפועליו יבורך, יעלה ויבוא ויצליח!

אבל גם בתוך הקהילה פנימה, יש עדיין הרבה מה להעצים
ולפתח.

הקריאה המזמינה כל אחת ואחת שחשה שיש בה את הרצון

והבעירה הפנימית לקום, לעשות ולהשפיע - חייבת שתישמע
בקול גדול.

ולמי שמרגישה שניסתה ופנתה... הציעה ולא נענתה...

אכן. זה לא קל... ובדיוק אל ההרגשה הזאת אני מכוונת את
המילים הבאות:

ראשית, קחי בחשבון שאחרי הכל, גם הרצון שלנו לראות עוד
ועוד משואות בראשי ההרים, נתקל בלא מעט קשיים טכניים
ומוגבלות אנושית וארגונית... הנה, אפילו נעמי שפירא, אחת
הדמויות הכי משפיעות בשמורה היום, העורכת המופלאה
מ'סיפור אישי' ומעוד צמתים חשובים. אז הנה, גם היא -
עברה דרך לא קלה, בדרך אל הקהילה... . היא הציעה לנו
כתיבה ב'שמורה' וכמו כולן נכנסה לתור של הצעות מהסוג
הזה הממתינות למיון. שהרי, לא די שנדע שהכתיבה איכותית,
אנחנו צריכות לוודא שהכותבת ראויה ומתאימה השקפתית
וערכית... (ומי שהעסיקה עובדות אי פעם יודעת עד כמה
המלאכה הזאת אינה פשוטה...). בינתיים חלפו הימים, והיא
שלחה לנו סיפור חמוד, שהיתה בו גם, איך לא, נגיעה שנונה.
ועדיין הצעת ההתנדבות שלה - ממתינה...

ואז, בורא עולם שממנו מצעדי גבר, ובשמורה אנחנו רואים
זאת בחוש ממש על כל צעד ושעל, הפגיש אותי עם חברת
ילדות יקרה, אשת חיל משכמה ומעלה שהקימה בית לתפארה.
היא הודתה לי על החממה אותה זוכה הבת שלה, עובדת
ההיטק לקבל ב'שמורה', ועל הדרך הוסיפה שהסיפור (זה עם
'הנגיעה השנונה') הוא של הבת שלה. או! איזה יופי! המציעה

'ההיא' כבר לא אנונימית - אלא בת טובה מבית טוב...
והשאר היסטוריה!)

זה מה שרציתי לכתוב לך, ולעוד הרבה כמוך שחשות שיש בכוחן לתת ומחפשות את הערוץ להשפיע: ה'שמורה' היא לא מקום של מישהי כזו או אחרת...

שמורה היא המקום בו כל מי שקרובה בנפשה לרוח בית יעקב המקורית, מוזמנת להיות חלק ממעגל המשפיעות. אפילו הבסיס הארגוני עליו נשענת הקהילה כולה, הוא של נשות חכמות לב שטוות את המארג הזה, במסירות ובתשוקת לב להקים לה' מקום משכן בתוך עולם החומר המבולי.

...

אבל כל הדברים האלו הם רק מימד אחד של ההשפעה. יש השפעה שהיא הרבה יותר גדולה ומעולה- ההשראה!

והשראה זה משהו שצריך להיות עבורו בעיקר דבר אחד- **להיות.**

פשוט להיות מישהי שמקרינה סביבה איכות, מקרינה סביבה טוהר, מקרינה סביבה אושר של קרבת אלוקים, מקרינה סביבה שלוה.

נסי לחשוב כמה חלקים יש בתוכך שהם תודות לאנשים גדולים שפגשת בצמתים שונים, והם השפיעו עליך מעצם היותם...

גם את יכולה - להיות כזאת!

אז זה מה שרציתי ללמוד על השפעה. לחזק את ההבנה שקודם כל - צריך פשוט להיות... להיות כזאת, שיש מה להתקדם לאורה. לחתור כל הזמן להיות הדבר הזה שהכי קרוב 'לאדם השלם' בכל יום מחדש... את השאר בעז'ה יזמן לך ה' יתברך. ותזכי גם את להשפיע בצינור משלך.

הלוואי ותמיד אך ורק בעיתות שפע ושמחה!

ובשמורה? בעז'ה נפרסם בקרוב פרטים על מערך ההתנדבות החדש שלנו, בתקווה שנוכל לנצל עוד ועוד כוחות איכותיים להעצמת שמורה.

פורים הוא יום מלא בנתינה, בואו ונמשיך איתה עוד ועוד לרצות לזכות להיות מעוררות השראה (זה כל הסוד!)

פורים שמח,
לאה

לְרַעוּתָהּ. הַטּוֹבָה. מִמְּנָה.

אֲזַ קְדִימָה! קֶצֶת לֵב
וּצְלוֹכֵן
סְרָטִים
בְּקִכָּסֶת מִתְנָה
לְרַגְעִים מְעֻטִים
נִשְׁלַח עֲצָמֵנו.
אִם הִרְבָּה, אִם מְעַט.
אֵין כָּלְלִים,
רַק תְּהִי,
כְּמוֹ שְׂאֵת!

הַיּוֹם זֶה אֶת
עִם עִידוּד, הַבְּנוֹת
מִחֵר זֶה אֲנִי
עִם חִיוֶה, תּוֹבְנוֹת.
מִשְׁתָּה. שְׁמִחָה. כַּח.
זֶה מִזֹּו לְהַנוֹת,
וְלִתֵּת עוֹד מִשְׁלֹחַ,
בְּנוֹת!

הַפְּעַם זֶה אֶת,
מִחֵר זֶה אֲנִי
מִצֵּב רוּחַ יְרוּד
(הַתְּרָגוּם: עֲצָבִי)
עֵיכָה לְהַחְרִיד,
אוֹלִי מִשְׁהוּ מִטְרִיד,
אוֹלִי סֵתֵם כִּי הַיּוֹם רַק שְׁנֵי...

הַיּוֹם זֶה אֶשָּׂה,
וּמִחֵר - רַעוּתָהּ.
הַטּוֹבָה הִיא מִמְּנָה
וְאִם מְעַטָּה
אִם כְּבִד לָהּ הַרְגַע
אֲרַכָּה שְׁעָתָה
אוֹ סֵתֵם כִּי קִשָּׂה לָהּ עֵתָה...

שאלות הלכתיות במשלוח מנות

שאלה

קיבלתי מהעבודה משלוח מנות המכיל מוצרים בהכשרים לא כ"כ מהודרים, האם מותר לי לשלוח מוצרים אלו לאנשים שלא מקפידים על הכשר מהודר?

אולם לפעמים אין חשש על רמת הכשרות של ההכשר, ומה שנמנעים מלאוכלו הוא משום שמעדיפים לאכול מהכשר אחר שידוע כיותר מקפיד על דקדוק הלכה ועל פיקוח חזק. באופן זה ההכשר הוא בחזקת מהודר, ומותר להגיש את המאכל ליהודי גם אם המגיש לא סומך על ההכשר עבור עצמו. [אולם אין לשלוח מוצר כזה אם יש חשש שהדבר יתפרש אצל המקבל כ"הכשר" של השולח לכשרות זו].

המאכל מותר באכילה, אף אם מגיש המאכל מחמיר וחושש מלאוכלו בעצמו, אין איסור להגישו לאדם אחר שיאכלו, כיון שאין זה נקרא "הכשלה". בנידון השאלה, כשלא אוכלים הכשר מסוים מחשש שנותני ההכשר סומכים על קולות יתירות או שהפיקוח שלהם חלש, יש חשש מעיקר הדין שהאוכל אינו כשר ואסור להגישו ליהודי ולהכשילו באכילת איסור, ולכן צריך ליתנו לגוי [באופן שאין בזה איסור של "לא תחונם"] או להשליכו לפח.

קשה וגם בלתי אפשרי לתת תשובה פרטנית לשאלה זו. נסתפק איפוא בקביעת כללים, ובכל מקרה לגופו צריך להחליט לאן לשייך את המציאות שלפנינו.

האיסור של "לפני עיוור לא תתן מכשול" הוא לא להכשיל יהודי בעבירה. לדוגמא, להגיש לפניו מאכל איסור. האיסור קיים בין אם הנכשל אינו מודע לכך שהדבר אסור, ובין אם הנכשל מודע לאיסור ובכל זאת מזלזל. אולם כאשר מעיקר הדין

האם מותר לתת משלוח מנות לראש הצוות (גבר) ולרשום בפתק שזה "ממשפחת פלוני" (שם המשפחה שלי) ולא ממני אישית? האם טוב יותר להתארגן כמה עובדות לשלוח משלוח מנות מכולן יחד?

שולחות ביחד משלוח מנות אחד מכולן, באופן שברור שלא יוצר קירוב דעת למעביד עם אף אחת מהעובדות, הדבר מותר.

אולם כיון שהרבה פעמים קשה להעריך נכון את המציאות, רצוי להימנע גם באופן כזה, ואם יש הכרח מיוחד יש להתייעץ על כך עם רב.

אחד הטעמים שהפוסקים כתבו לאסור משלוח מנות מאיש לאשה ומאשה לאיש, הוא מפני שאין לגרום קירוב דעת בין איש לאשה. ולכן פשוט שאסור לעובדת לשלוח מנות לראש הצוות שהוא גבר, ולא יועיל אם היא תכתוב בפתק שזה "ממשפחת פלוני", כיון שהדבר ברור שהמשלוח הוא מהעובדת עצמה ולא ממשפחתה. אמנם אם כמה עובדות

האם מותר לכלול במשלוח מנות גם פירות הקדושים בקדושת שביעית?

גם ללא פירות השביעית. לגבי החזרה למי ששלח אלי - כתבו האחרונים שכיון שהדרך להחזיר משלוח מנות משום דרכי הנימוס, הרי זה נחשב כפורע חוב מפירות שביעית, ואסור. באופן זה לא יועיל להוסיף עוד שני מיני מאכל שאינם מפירות שביעית, כיון שפירות השביעית הינם חלק מפירעון החוב.

חוב ממוני בין בני אדם, אלא חוב של מצוה בין אדם לקב"ה. גם לדעת המחמירים, כל הבעיה היא רק אם המשלוח מכיל רק פירות שביעית. אבל אם הוא מכיל עוד שני מיני מאכל שאינם פירות שביעית, או ששולח לאדם נוסף משלוח מנות שאין בו פירות שביעית- פשוט שמותר, כיוון שיוצא ידי חובת מצות משלוח מנות

בשאלה זו שני נידונים: א. לגבי השולח הראשון. ב. לגבי החזרה למי ששלח אלי.

לגבי השולח הראשון - ישנה הלכה שאסור לפרוע חוב מפירות שביעית, ודנו פוסקי זמנינו האם מה שיוצאים ידי חובת מצות משלוח מנות בפירות שביעית נחשב כפריעת "חוב". רוב פוסקי זמנינו הקילו בזה, כיון שאינו

כמלוא הנימה

שנתיים אחרי, שלא מכירה בכלל את כל הפרויקטים שהיו כאן במערכת הקודמת. בבקשה, ראש צוות שבקושי יודעת לנסח מילה באנגלית, שתעשה להם בושות במיילים לתמיכה, אם זה מה שהם רוצים, אני לא אבוא להציל אותם מעצמם. בבקשה. שיבשלו כאן כזה מינוי בהפתעה ובלי להתייעץ איתי, ואחר כך שיאכלו בעצמם את התוצאות. אני, מה אכפת לי? מה, זה המשרד שלי? זה ההצלחות שלי? ההתחייבויות ללקוח שלי? לא קשור אלי. מי שעושה החלטות שגויות שיתמודד איתן. אני כבר לא מדברת על מינימום של אנושיות, של עמידה בהבטחות, כמה פעמים כבר שמעתי רמזים שהקידום הבא במשרד יהיה שלי? שאני הכי יעילה בצוות? מה הוא דיבר שם בשיחת סיכום לפני שיצאתי לחופשת לידה, שהוא רואה את האופק התעסוקתי שלי במשרד כמבטיח? עזבי, אני כל כך בהלם מההתנהלות הזאת, אנשים מפריחים מילים באוויר ולא מחויבים אליהם בגרם, מרגישים חופשי לעשות עוולות ואפילו לא להתנצל, כאילו אני איזה קיר. מתעלמים משנים של השקעה, מכל האנרגיות שהשקעתי בפרויקט הארוך והמשעמם שהיה כל כך חשוב לו, משנים שאני באה לכאן במסירות יום יום, בקיץ ובחורף, בשרב ובקור, משקיעה את דמי וחלבי ובסוף מה? - מגיעה זו בקלילות ועוקפת אותי בלי לומר מילה. יש אנשים עם מרפקים שיודעים איך להסתדר בחיים. מי עשתה את הבאג הרציני בגירסה לפני שנתיים? מי קיבלה את ההחלטה המוטעית ללכת על מסכים ברזולוציה X

את שומעת, תמיד ידעתי שלבוס שלי יש קריזות. כבר סיפרתי לך כמה וכמה מקרים בהיסטוריה העשירה שלו. ככה זה, כל בוס והחסרונות שלו. אף פעם את לא יודעת מאיפה הוא יפתיע, ועם איזה רעיון חדש הוא פתאום יקום בבוקר.

ככה היה אתמול עם שושנה, איך שהיא חזרה אתמול מהשיחה הזאת שהוא קבע לה, עם ברק כזה משונה בעיניים, הרחתי צרות. היה משהו לא טבעי בכל הענין, בשקט הסודי הזה שבו היא התיישבה במקום, בגב הזה שהזדקף לה כאילו היא בלעה איזו מנה חדשה של ביטחון עצמי שלא ברור למה. לא ניסיתי בכלל לשאול אותה, את מכירה אותי, אני לא "חופרת" לאנשים. רוצה לשמור לעצמה סוד? בהצלחה שיהיה לה, לא אני אבוא לדלות ממנה בכוח. רק אחר כך, בישיבה השבועית הבנתי למפרע הכל. איך שהוא התחיל לכחח ולדבר על שינוי שהולך לחול כאן במבנה הארגוני, וכמה חשוב לקדם אחת מהעובדות הוותיקות שתהיה ראש צוות, ראיתי את הסומק הזה שמתחיל להתפשט לה בלחיים, ואיך היא מסדרת את המשקפיים ככה במעלה האף בחשיבות - ענווה מעושה שכזאת, מיד הבנתי הכל.

הרגשתי שאני מתפוצצת, אני אומרת לך, אבל מבחוץ לא ראו עלי כלום, כמו קיר. פשוט שתקתי. לא התאים לי לקום ולהגיד להם בפנים כל מה שאני חושבת, בבקשה, שיהיה להם בהצלחה. בבקשה, שיסתדרו עם ראש צוות כזאת, שהגיעה

סתם, באופן כללי, אני באמת מאמינה ככה גם לגבי הצוות. משהו עובד- אל תיגעו, מה הקשר סתם לעשות פה בלגן ולגרוע סכסוכים במרקם העדין הזה, של הנשים החרדיות כאן. כולן חברות, כולן שוות, הכל זורם, להתחיל למנות אחת על כולן זה סיפור מאד מאד מורכב, אני לא אומרת כלום אבל באופן אישי לא מאמינה שיהיה לה פה חיים קלים. לא יהיה לה כל כך פשוט לבוא לאלו שהיו כאן לפני ולתחיל לחלק להן הוראות. ועל הערות, אני בכלל לא מדברת. קצת דרך ארץ לא יזיק, יש פה כאלו שיכולות להיות האחיות הגדולות שלה, יש מדרג בחיים. לא הכל זה פה גדול וקשרים. אני מקנאה? נראה לך? מה פתאום? ממש לא. לא מקנאה בכהוא זה. אפילו כמלוא נימה. אני הכי מפרגנת לה בעולם. בהצלחה שיהיה לה, כבר אמרתי לך, אני ממש מאחלת לה מכל הלב שתצליח. אני בעד שאנשים יתקדמו, למה לא, אם היא חושבת שזה מה שיעשה לה טוב, מי אני שאדבר. סך הכל אנחנו שנים ביחד, חברות, מחליפות מתכונים, מייעצות על צבעים של שמלות, עוברות על תמונות של חלאקה, מה זאת אומרת? אני כולי בעדה, ממש אוהבת אותה, מאחלת לה את כל הטוב שבעולם, אין חברה מסורה ממני. אני אומרת לך בפה מלא: מצידי שתגיע רחוק, שתעשה ותצליח, רק מה? לא על חשבוני.

ולא? יש אנשים, אני אומרת לך, שיודעים לשווק רק הצלחות. זה כל הסיפור. היא בדיוק כזאת, אחת שיודעת לנכס לעצמה בשתי ידיים כל דבר טוב שקורה פה, ולהודיע תמיד ברמקול איך היא היתה קשורה לסיפור והכל בזכותה.

תראי, גם בזמן האחרון היא ניצלה את זה שאני נעדרת הרבה כדי לקחת לעצמה את כל הפרויקטים השווים, היא ממש ניצלה. מה אני אשמה שיענקי הקטן מפתח כל שניה דלקת אזניים? ככה זה, תיבוק קטן וחורף, יש לכל הילדים שלי נטייה כזו במבנה האוזן, כל הצטננות קטנה סותמת את הניקוז בתעלה ותוך שניה הם מעלים חום. בלי לדבר על הווירוסים שרצו פה הלך וחזור לכל היתר, בכל החודשים השחונים האלו שלא היה גשם. נכון, אז מה הקשר? מה הוא מצפה, שאני אשאיר אותו בוער מחום וארוץ לעבודה? יש וותק של בנאדם, יש איזה אמון בלתי כתוב, שאם אני לא באה סימן שאני באמת לא יכולה. אני מצפה שהוא יבין את זה. כמה שנים אני פה, את כל המערכות הישנות אני מכירה בעל פה, גם אם תעירי אותי באמצע הלילה. את השפות החדשות האלו שיוצאות כל שניה וחודרות למשרד בחסות שושנה, אני פחות אוהבת, לא מבינה למה כל רגע צריך להחליף טכנולוגיה, אם משהו עובד אל תיגע בו, זה הסיסמה שלי.

מפני נא... אלייך!

בפורים הקב"ה מקיים "כל הפושט יד- נותנים לו", כלומר הקב"ה נותן למי שפושט אליו יד בתפילות ומבקש על צרכיו. ולכן ביום קדוש זה מומלץ למצוא זמן להעתיר בתפילות, כפי שאומר הרב שמשון פינקוס זצ"ל: "ביום זה אין הבדל בין אדם גדול לקטן, על כולם הייתה הגזירה ואת כולם הקב"ה הציל. בפורים גם האדם הקטן יכול להשיג את הדברים הגדולים - רוחניות, גדלות, וכל מה שירצה. ביום זה של רחמים אין גבול לשפע ואין גבול לאהבה... כמה שפע וברכה אפשר להשיג על ידי רחמים גדולים כאלו שזכינו להם בימים ההם, ואנו זוכים להם בכל שנה ושנה"

מוסיף ואומר בעל ה"מראה יחזקאל" זצ"ל שאחשוורוש עונה לאסתר המלכה- **"מה בקשתך וינתן לך ומה בקשתך עוד ותעש"**, והרי לכאורה המילה 'עוד' מיותרת. לשם מה ההוספה של 'עוד'?

"כאשר האדם מבקש על צרכים בסיסיים שאי אפשר להתקיים בלעדיהם, כביכול הקב"ה מוכרח להיענות לבקשתו. כמו פצוע ששוכב ברשות הרבים, גם אם לא יבקש ולא יצעק מילה וחצי מילה, כולם ירצו לעזרתו, כי רואים אדם נאבק על חייו ונפשו. כך כביכול בקשה על דברי קיום ועיקר החיים- שומע ה' יתברך בקשתו תמיד, גם ללא ריבוי תחינה ומילים. אבל כאשר הוא מבקש על מותרות

אז תצטי פרצוף! הוא לא רק טאק...

מזל חודש אדר הינו דגים. בתקופה זו הדגים מתרבים בנהרות ובאגמים. עם ישראל נמשלו לדגים החיים במים, ואין מים אלא תורה. מכיון שכך, בחודש זה מתחיל גם מזלם של ישראל לעלות.

א' אדר - בזמן בית המקדש הצטוו עמ"י לתרום ב-א' באדר את מחצית השקל, תרומה לקורבנות הציבור. גם בימינו נותנים זכר למחצית השקל החל מר"ח אדר, ויש הנוהגים לתת זאת ביום תענית אסתר.

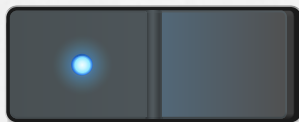
ז' אדר - היום בו נולד ונפטר משה רבינו.

י"ד וט"ו אדר - חג הפורים- 'משנכנס אדר מרבין בשמחה'. מוסיף הסבא מסלבודקא ואומר, שפניו של אדם לא נועדו עבורו שהרי הוא אינו יכול להביט בהם. הפנים נועדו כדי להראותם לאחרים, ועל כן אין לאדם זכות להראות 'פנים חמוצות' בבואו בין בני אדם. ומי שעושה כן חלילה, הרי הוא כחופר בור ברשות הרבים...

אנא, אל תזלזלי את החושך...

הדרך, תוך כדי מאבק, ולשאוב ממנה כוחות להמשיך ולהילחם. המשמעות שהיא מעניקה לסבל ולקשיים הופכת אותם למנוע צמיחה. לשם הדוגמא נתאר שני בני אדם שנצטוו להכיר אנשים בחושך. האחד הדליק נר והביט בפני האנשים להכיר את פניהם, ואילו לשני לא היה נר, ובלית ברירה התאמן להכיר את האנשים לפי קולם. כרגע, ההכרה של הראשון עדיפה משום שהיא ברורה וחדה יותר מזאת של השני, אולם השני סיגל לעצמו יכולת חדשה - להכיר אנשים לפי הקשבה לקולם. ההבדל יהיה עם אור השחר כשהנר הדולק יאבד מערכו ובעליו נותר בלא שום קנין, אך בידו של השני נותרו כוחות ההקשבה והציור שרכש לעצמו במאמציו בחשכת הליל. עם המשל הזה מסביר הרב הוטנר את ההבדל בין פורים לשאר המועדים: מסע האתגרים שעם ישראל עובר מאז היותו לעם נועד לתכלית אחת - להכיר את אלוקיו: "אנכי ה' אלוקיך אשר

הבת שלי

ביקשה שלא אכבה את האור בחדרה כי היא לא רוצה להדליק את החושך... כשהיא תגדל, אתן לה לקרוא את החלק הבא, יש סיכוי שהיא תשנה דעתה... הרב אליהו לפין מתאר באופן מרגש את אוצרות החושך של יום הפורים, אל תגיעי ליום הזה לפני שזכית לגלות אותם!

בעין חיצונית לא תמיד ניכר הבדל בין אדם שהתמודד עם קשיים ויכל להם, לבין מי שחיוו זרמו על מי מנוחות. בעוד שלמעשה המאבקים שאדם חווה בודאי הקנו לו הבנה, רגישות, כלים וכישורים לחיים שאין אפשרות לקנותם גם בקורסים המוצלחים ביותר.

לרוב, אנשים תופסים את התמונה במלא היקפה רק כשהם מביטים לאחור על הדרך המייסרת שעברו, ומבחינים בחריש העמוק והפורה שהיא עשתה בנפשם ובאוצרות הנפלאים שהיא העניקה להם. ובכל זאת, אפשר וכדאי להיעזר בהבנה הזאת גם באמצע

ודברים שאינם מוכרחים, אומרים לו 'הבה ונדון האם הינך ראוי לקבלם', וכמאמר הכתוב "טרם יקראו ואני אענה, עוד הם מדברים ואני אשמע" - כאשר אדם מבקש על דברים הכרחיים, אזי 'טרם יקראו - אני אענה', אך כאשר מבקשים על 'עוד' - אז 'אני אשמע', אדון ואבחון האם מגיע להם שימלאו בקשתם. אבל ביום הפורים נותנים בשמים מילוי משאלות לב כל אחד ואחד אפילו על ענייני 'עוד'. עוד ישוב הדעת, עוד הרחבה בפרנסה, עוד הקלה בנישואי הבנים והבנות, עוד רגיעה ושלוות הנפש - ותעשי!" (הרב אלימלך בידרמן)

והדובדבן שבקצפת- הרבי מברדיטשוב כותב, "לפעמים מניחים את הגזר דין של הימים הנוראים ואינו נגמר עד פורים. והיינו שהקב"ה נתן לישראל את יום הפורים, שבו ניתן לשנות את כל ענייני הדין של הימים הנוראים, ואפילו מה שכבר **נחתם בטבעת המלך**, עדיין יש דרך לשנות בפורים". שמחה וחתימה טובה!

אוצרות בחושך, לא רק במצרים...

כמו אז בנס פורים, נדרשנו לגלות את האהבה במקום הכי נמוך. הגזירה כבר נחתמה, אפסה כל תקווה, ובכל זאת, לקחנו את עצמנו בידיים והקשנו על דלתי רחמים, ומעבר לכל דעת והיגיון מצאנו שמישהו יושב וממתין שנגלה את האור שנמצא בתוכנו.

כך בכל יום ושעה, כשהחושך סוגר מאיים ואין גם קצה אור בקצה המנהרה, נכוון את המבט ונבין כי זאת הדרך המדויקת שנועדה לנו כדי שנכיר את הכלים הנפלאים שנמצאים בתוכנו, שאפשר לגלות אותם ולקנות אותם דווקא מתוך החושך.

ההארה של פורים מעניקה משמעות למלחמת הקיום היומיומית שלנו, לאכזבות ולמפח נפש. היא מרוממת אותנו מעל התירוצים שאנו מספרים לעצמנו, ומזכירה לנו שוב ושוב כי לכל אחד יש את הפורים שלו.

בפורים הזה את מוזמנת לנסות להדליק את החושך שנמצא לך בלב ולגלות אוצרות שאספת בדרך. אל תלכי רחוק, האור נמצא בכלל בתוכך!

כתוב כי לעתיד לבוא כל המועדים בטלים חוץ מפורים. כשיעלה עמוד השחר ואור גילוי האלוקות ימלא כל פינה, האור והכלים שעם ישראל קיבלו באותם הניסים- יתבטלו בתוך האור הגדול של הגאולה ויהיו כלולים בו.

לעומת זאת, גאולת פורים של הכרת בה' מתוך הסתר וחשיכה, הותירה בידם קנין עולם שיש לו משמעות נצח בנפש האומה גם כשיאיר השחר, ולכן פורים אינו בטל לעולם.

הרעיון הנפלא הזה מסביר גם מדוע פורים הוא סתם יום של חול, אין בו מעבר לפלנטה אחרת כמו שבת מעין עולם הבא, אין בו את מנוחת הנפש וישוב הדעת של המועדים.

פורים מסמל את עבודת השם היומיומית שלנו, כשאנו עושים את הדרך לקודש מחול. אין קיצורי דרך, אך אחד לא עושה עבורנו את העבודה. החושך סביבנו סמיך וכבד ואנו מגששים בו כסומים, ולאט לאט לומדים להקשיב לקולות ולהבין את מקומנו, להכיר את עצמינו, את כוחנו ואת סגולתנו. אלו הם הקניינים שמעצבים את אישיותנו ועושים קנין בנפשנו, לנצח.

הוצאתיך מארץ מצרים". לרוב, ההכרה הזאת נעשתה בהארה גדולה וניסית - כמו יציאת מצרים ושאר הניסים שבאו בעקבותיה, שלזכרה נקבעו חגים ומועדים. זאת הכרה כדוגמת האיש שהכיר את חברו בעזרת הנר הדולק.

בפורים יש 'אנכי' שונה - "ואנכי הסתר אסתיר פני מהם". האתגר של פורים היה להכיר את בורא עולם דווקא בתוך ההסתר הנורא והחשיכה הגדולה. המצב היה אבוד וחסר סיכוי, לא הייתה ברירה אלא לגשש כעיוורים באפילה ולחפש בכל הכוח את הדרך להתגבר על החושך. הכרה זאת היא דוגמת האיש השני שהכיר את חברו בלי הארה, תוך למידה להיעזר בחושים אחרים מלבד חוש הראיה.

איש לרעהו ומתנות...

זקוקה למספר מינימלי של מרצפות פנויות ומדפים ריקים כדי לאחסן בהם אותי, את משפחתי ועוד כמה מוצרי קיום בסיסיים והכרחיים. פשוט אין לי מקום לכל התכולה הזו, והיא לא ממש שימושית בחיי היום יום שלי בלשון המעטה.

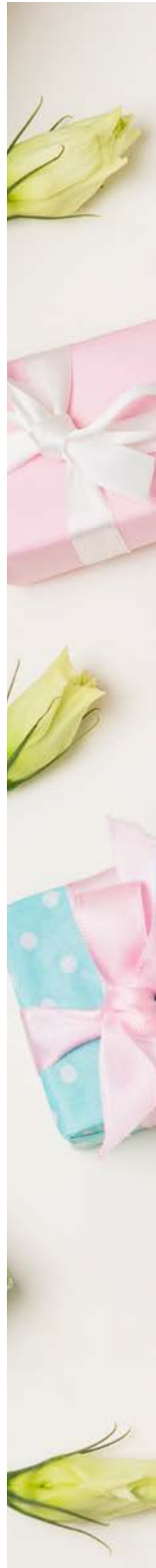
בעוד אני מטפחת בליבי שנאה לתופעה, נוכחתי לראות למגינת ליבי כי שוק זה הולך וצובר תאוצה, והופך להיות פופולארי בקנה מידה עצום. ככל הזכור לי, המתנה היחידה שהתארגנו לקנות למורה בבית הספר הייתה מתנת הסיום בסוף כיתה ח', אז הענקנו מתנות למחנכת, למנהל ולמאמנת של מסיבת הגמר. ואילו בימינו, כלותי וביתי קונות מתנות למטפלות ולסייעות בראש השנה, בחנוכה, בט"ו בשבט, בכורים ובסוף השנה, ועוד היד נטויה. כך גם בגנים ובבתי הספר, שוק המתנות כולל כמובן גם את המורות ממלאות המקום, המקצועיות וכו' של כל אחת משכבות הגיל.

שלא תטעינה לחשוב, אף פעם לא פרשתי מן הציבור. כשהתארגנו אמהות בכיתה של ילדי לקנות מתנה למלמד, לגננת או למורה, תמיד השתתפתי בחפץ לב ואף התנדבתי לכתוב את הברכה. אבל מעולם (וכנראה גם לעולם) לא הייתי זו ששוברת את הראש מה לקנות, ועוד הולכת לבצע בפועל את תוצאותיה של שבירת ראש זו. פשוט, כי אין לי את זה. נקודה. בלי קשר למצב החושים שלי ובפרט חוש הראיה. לא הייתי מוכנה להיות זו שקונה מתנה חסרת שימוש, או כזו

הרשנה לי הפעם, באווירה פורימית זו, להעלות סוגיה חברתית סבוכה ומורכבת, דילמה אנושית כבדת משקל והרת גורל ושמה: המתנות (במלעיל!). אנא, אל תיקחנה אותי ברצינות, אני ממש מתחננת. ברור כי אין לי כל כוונות זדון לסגור לאלתר את כל חנויות המתנות באשר הן שם. ההיפך הוא הנכון, לחלק מהן יש איתי 'דיל' במסגרתו העיצוב- עליהן, הברכה- עלי. אבל ברגע כזה של 'נכנס יין יצא סוד' נציץ על הנושא מזווית ראייה קצת אחרת.

ובכן, אני מניחה שכמוני - כמוכן (לפחות אלו מביניכן שנכנסו כבר לעשור הרביעי לחיים ומעלה). חזרתי הביתה בשעתו בליל כלולותי עמוסה לעייפה בשפע של מתנות. ספירת מלאי מהירה העלתה כי השלל כולל שמונה שעוני קיר בעיצובים שונים, חמישה עשר ספלונים חרסינה למים אחרונים, ועוד עשר מלחיות מאותה משפחה. מספר אין סופי של מחבתות שעד היום לא פתחתי את כולן, מצעד של שישיות כוסות זכוכית שאת רובן כבר הספקתי לתרום לגמ"ח 'מזוודה לחופה', ועוד כהנה וכהנה. המבצע לרוקן את כל הכבודה הזו מן הבית (כלומר, להעביר את הירושה לזוגות צעירים נוספים שהיו על הכוונת) בעצם לא הושלם עד היום (עיין ערך המחבתות..), וכבר אז כאישה צעירה המקימה את ביתה התגבשו בי ניצנים ראשונים של התנגדות למושג מתנות. לא בגלל מה שאמרו חז"ל: "שונא מתנות יחיה", אלא בגלל שכיצור אנוש אני

שהתועלת וההנאה ממנה יפוגו תוך זמן קצר מזה שהושקע בגביית הכספים מכל האימהות, ברכישת המתנה ובהובלתה אל יעדה...

כנראה בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכים אותו, וכאשר כבו האורות בשמי חיי נסתם הגולל סופית על סאגת המתנות. מעתה לא היה זה רק עול מעיק ובלתי שימושי לגבי, אלא הפך לבלתי רלוונטי לחלוטין. כששאלו פעם מספר ידידות - משתתפות קבועות בשיעור שמסרתי על פרשת השבוע, את אימי ז"ל: "מה אפשר לקנות לרוחי? את אמא שלה, את הכי יודעת מה רוחי צריכה". אמי הגיבה בלי היסוס: "עיניים רואות", ולמבוכה שהשתררה מעבר לקו היא הוסיפה: "ככה זה. מה שצריך - אי אפשר לקנות, מה שאפשר לקנות - לא ממש צריך". יתכן שינקתי ממנה את התזה הזו כמו דברים רבים נוספים, בבחינת "אל תיטוש תורת אמך".

עם זאת, כאשר הפכתי להיות עצמאית (מבחינת מס הכנסה), ותלותית - מבחינת צורת העבודה שלי במזכירות נאמנות ומסורות אשר מקריאות לי את כל הנראה לעין והנעלם ממני, חזרה סוגית המתנות לאיים על רווחתי הנפשית ועל שלווה חיי. פורים הראשון התקרר, ובעלי שאל בעדינות, יודע היטב שהוא נכנס לשדה מוקשים רציני: "את לא חושבת לתת למזכירה שלך איזה משלוח מנות יפה? מתנה שתביע הערכה?" הייתי כל כך בהלם שהשבתי אוטומטית: "אתה מכיר אותי, זה לא בשבילי". "אבל אולי היא מצפה" הוא הוסיף ואני התכווצתי.

עם השנים, כבר למדתי מן הניסיון לנסח בחוזה ההעסקה שלי עם המזכירות את הסעיף הבא: "בלי מתנות! אין לצאת ידי חובת משלוח מנות באמצעותי". אני לא הכתובת. בתחילה הן כן ניסו את מזלן. מהוססות שלחו את הילדים לבצע את המשימה. מה אומר לכן, זו הייתה חוויה לפתוח את הדלת לילדה בת ארבע או ילדון בן חמש, שעומדים שם בשקט בלי להזדהות, מצפים להתלהבות שלי מן התחפושת המוצלחת, מושיטים לי בידיים משלוח מעוצב, מושקע עם רעיון גרנדיזי ומילים חמות. ואני עומדת שם בפתח כמו גולם, באין הנחיות מילוליות אפילו לא יכולה לפרש מה קורה על מפתן הדלת סנטימטר לידי. הברנש או הברנשה לא מבינים למה האישה המוזרה לא מושיטה ידיים לקבל את המשלוח, ועוד יותר מכך, מדוע היא לא מתגמלת אותם בממתק או דמי פורים כפי שמחייבת ההלכה הפסוקה בעולם הילדים. רק אחרי שתיים שלוש סצנות מביכות מסוג זה, הבינו כולן כי אני אכן מתכוונת לכל מילה בחוזה ההעסקה...

אני יודעת שזה מקובל. אפילו מביע הערכה. משהו שנחשב היום כאקט בסיסי בין איש לרעהו. צר לי, אני 'לא בקטע' כמו שאומרים. מחפשת ללא הרף דרכים יצירתיות, מקוריות וגם אמיתיות ושימושיות יותר, כדי להביע את הערכתי הכנה למתנות האמיתיות ששלח לי בורא העולם - מזכירות נאמנות, מסורות, אוהבות ואכפתיות במידה ששום מתנה לא תוכל באמת להביע...

יש לך חברה שותפה?
היכנסי דרכה למועדון

ותוכלנה לזכות
שתיכן
בשואב אבק
רובוטי חכם
עוד לפסח הזה!!!

ההגרלה בעז"ה
בר"ח ניסן
הפרס יהיה זמין
מיידיית במשרדי
שמורה

<
קשה לך לקרוא
כל כך הרבה תוכן
בדיגיטל?

פנקי
עצמך
בגרסה
המודפסת
מגזין איכותי, מרתק ונוגע!

משרת האם שלנו

אסתי כץ

יש לנו גם משרה צדדית: אנחנו רואות חשבון, מתכנתות, גרפיקאיות או מזכירות, אבל יש לנו בעיקר את משרת האם. זאת הקריירה שלנו: אמהות. ד"ר הדר רוזן מנהלת מחלקת 'אם ועובר' בבית החולים 'מעייני הישועה', עונה על מה שרצינו לשאול באשר לשילוב שתי המשרות גם יחד.

קריאות מזל טוב נרגשות, דמעות של אמא ובכי ראשון של תינוק, נמזגים בריח של התחלה. התחלה של חיים חדשים.

אותו הבכי, אותן הקריאות, מסמנות בשבילך, אמא, גם סיום של תקופה.

תקופה שבה נתת את כולך ליקר שבאוצרות, תקופה בה פעמת בציפייה, נשמת בערגה, והתמסרת לקיומה של עוד נפש בישראל.

במקביל חיכתה לך כל העבודה: היו שם הילדים הנפלאים האחרים, היו הבישולים והכביסות, והייתה כמובן גם... העבודה.

הכל היה שווה כדי להגיע אל הרגע הגדול הזה. אין דבר שמרגש אותך יותר מלהיזכר באותו רגע, ואת מתפללת לזכות לו שוב. ואם יצאת שוב לדרך, ואם שוב התחלת תקופה של יצירה ובנייה, ציפיה ונתינה, אז אנחנו כאן איתך.

אתנו עם ד"ר הדר רוזן, מנהלת מחלקת 'אם ועובר' בבית החולים המקצועי והחם 'מעייני הישועה'.

המחלקה ב'מעייני הישועה' היא הרבה מעבר למחלקה. היא עשויה להיות בית לנשים בתקופת ההמתנה או בחלק ממנה, היא נותנת כתף ומהווה משענת. זאת המחלקה שאין יותר ממנה יודעת להעריך

ולייקר את האוצרות בהן היא עוסקת. ד"ר הדר רוזן מחייכת אלינו מעם המחלקה הזו, מחכה עם מענה לכל שאלה, בשירות מיוחד לאם שהיא גם עובדת.

רק לא לשכב

שלום ד"ר רוזן. אנחנו ברוך ה' אמהות עובדות עסוקות ועמוסות מאד.

עם הכל ולפני הכל, חשוב לנו לעבור את תקופת ההמתנה לתינוק חדש בשלום ובבריאות.

האם לחץ ועומס חריגים בעבודה עלולים להשפיע לרעה?

"כאשר הכל מתנהל כסדר ובבריאות בעזרת ה', גם לחץ גדול בעבודה לא אמור להשפיע לרעה. אנחנו פוגשות כאן במחלקה גם מתמחות שעורכות תורנויות ארוכות עד שבוע מתקדם, עובדות בלחץ גבוה ואפילו בדחיפות ובבהילות בחדר הלידה. גם אני באופן אישי, ילדתי בשעה שלוש בלילה, ובאותו יום בצהריים עוד הייתי כהרגלי במחלקה.

אין ספק שלחץ משפיע על התחושה הכללית ועשוי לפגוע במצב הרוח של אמא, אבל לא ניתן להגדיר אותו כמסוכן.

כל עוד אין סיבוכים מיוחדים אפשר לעבוד

בנסיעה למקום העבודה בשלושה אוטובוסים. כל אלו יקבלו זכות לחופשה ודמי ביטוח לאומי בשבועות הקריטיים. אולם מי שעובדת מהבית או בקרבת מקום לבית, צמוד לכסא ולמסך המחשב? אני בעד שתוסיף לתפקד, ליצור ולפעול ככל האפשר”.

כושר, אוכל

מתסכל לראות את מי שעוברת את התקופה בקלילות, כשאת במקביל אליה בקושי נושמת.

מביך לגלות שיש מי שמתפקדת כרגיל לגמרי, בעוד את חייבת הרבה יותר עזרה.

מה יוצר את ההבדל בין נשים כאלו לנשים כאלו?

”הדברים אכן אישיים מאד. יש מי שחשה לא בטוב עם פסיעה של כמה צעדים ויש נשים שיכולות לרוץ מרתון בכל שלב שהוא. אין

שכיבה ממושכת לקרישיות יתר מסוכנת. בחודשי ההמתנה האישה נמצאת ממילא במצב שיש בו נטייה לקרישיות, והשכיבה עשויה לדרדר עוד ועוד את המצב.

בנוסף, אי אפשר להתעלם ממצבה הנפשי של האם. שכיבה ממושכת גרמה לא פעם לבעיות קשות במצב הרוח.

אי לכך, כיום, בודדים הם המקרים בהם נמליץ על מנוחה ללא קימה מהמיטה. נכון להיום ההוראה במקרי הסיכון השגרתיים היא להוריד קצב פעילות ולדלל את המאמץ הפיזי”.

באילו משרות תינתן הוראה לדלל את מינון העבודה?

”ישנן נשים שעובדות תוך מאמץ פיזי גדול כמו גננות לגיל הרך, מורות להתעמלות, מדריכות טיולים, מנהלות משק בית או עובדות תחזוקה, ויש גם שמתאמצות

כרגיל כסדר עד לרגע האחרון, אולם, כאשר המצב מוגדר ב’סיכון’ לכתחילה, וכאשר ישנו חשש ללידה טרם זמנה, חשוב להפחית לחץ פיזי ונפשי בעבודה, להרפות ולנוח יותר. גם כאשר אנחנו מבחינים שהיולדת סובלת מלחץ דם גבוה, והיא נכנסת בשל כך לקטגוריה של ’סיכון’, נבקש ממנה לתת לעצמה הרפיה ורגיעה.

חשוב שהאישה תהיה במעקב מסודר על מנת לנטר סיכונים, שלא יהיו, אבל כל עוד היא נמצאת במעקב ושומרת על ההנחיות- אין סיבה רפואית שמצדיקה הנחות בעבודה”.

האמהות שלנו היו שוכבות לא פעם תקופות ארוכות בעקבות בעיות שהתגלו. היום כמעט ולא נשמעת הוראה כזאת. מתי ומדוע השתנתה הגישה?

”כמעט בכל תקופת ההמתנה ללידה, ההמלצה הגורפת היא **לא** לשכב. גם לפני לידות של תאומים ושלישיות, נמנעים כיום מהנחיה כזאת. בשנים עברו אכן היו נשים רבות שהרופאים המליצו להם על מנוחה מוחלטת, והן שכבו חודשים ארוכים במיטה מבלי לקום ומבלי לתפקד, בשאיפה להגיע ללידה תקינה בזמנה. אולם הזמנים השתנו, ומחקרים חדשים מראים קשר ברור בין

נוריד את הקצב ונעלה אותו בהמשך שוב
כאשר יתאפשר.

חשוב שנדע גם לגייס לעצמנו מעגלי
תמיכה. לא בוושה להיעזר בבני המשפחה,
בשכנות, או להטיל תפקידים על הילדים
הגדולים שבבית. אנחנו לא סתם מנצלות,
לעיתים אנחנו ממש זקוקות לעזרה הזאת
למען המשפחה כולה”.

אלו דרכי ישן כדי להשלים חסרים תזונתיים במקרים של בחילות או חוסר תיאבון?

כיום ישנם טיפולים תרופתיים לא רעים
לבחילות. שווה לברר עליהם ולהיעזר.
נשים רבות חוזרות לחיים תקינים ויפים
יותר בס”ד הודות לאותם כדורים.

לסובלות מהיפראמיזיס מומלץ לאכול מנות
קטנות, להרבות בשתייה ולהשלים את
החסרים בברזל באמצעות זריקות. חשוב
להזכיר לכל מי שחווה את החוויה בפעם
הראשונה, שההורמון האחראי על אותן
בחילות יורד באופן דרסטי לקראת השלישי
השני, ולרוב המצב משתפר”.

לסיום, ספרי סיפורים מרגשים מהמתרחש במחלקה!

”לאחרונה ליוונו כאן במסירות ובאהבה
אמא לתאומים שהיו ממש ממש צמודים

במצב תזונתי הולם, ועם מדד 'בי אם איי'
תקין. תהיה לכך השפעה על האנרגיות
שלנו ועל התחושה הכללית. כדי להיות
בכושר מספיק ללכת שלוש פעמים בשבוע,
במשך חצי שעה כל פעם.

זה בדיוק הזמן גם לברר מה באשר לחסרים
תזונתיים. אם מתברר שישנו מחסור בויטמין
D, ויטמין C או ויטמין B12, ניתן להשלים
אותם בטבליות. ובנוסף, תמיד להקפיד על
שתייה מספקת.

לאורך תקופת ההמתנה חשוב שנהיה
כולנו, בבית ובעבודה, קשובות לגוף שלנו
ולאיתותים שלו. אם אנחנו מקיאות הרבה,
נשתה יותר ונשלים חסרים תזונתיים
באמצעים מלאכותיים. אם הגוף מהבהב
ומודיע שהוא עייף מדי בשליש הראשון,

ספק שמדובר בברכת שמים, אבל בהחלט
ניתן להוסיף עליה השתדלות.

חשוב ונחוץ להתחיל את התקופה הנפלאה
והמאתגרת בכושר טוב. בתקופת ההמתנה
ישנה עלייה מוכרחת בקצב הלב ובלחץ
הדם, אבל ככל שסיבולת לב הריאה והכושר
יהיו מפותחים, הכל ייראה טוב יותר.

גם לתזונה ישנה משמעות רבה על ההרגשה
ועל המצב, ואף שלא תמיד ניתן לשמור
על משטר תזונתי במהלך התקופה בשל
בחילות או הקאות, מומלץ להקפיד עליה
לכל הפחות בתקופה שלפני כן”.

כנשים המתזזות בין החזיתות, איך נוכל לחזק את עצמנו?

ההכנה לתקופת ההמתנה חשובה מאד.
נשתדל להגיע אליה כאשר אנחנו בכושר,

אֶז נִפְרְדוּ אִישׁ מֵרֵעֵהוּ

מִרְפֶּדֶת

ביום שלישי בערב אני אופה עוגות גבינה אישיות.

הזיכרונות מציפים אותי כשאני מחפשת בארון אחר פודינג וניל, ואבקה לבנבנה נדבקת לאצבעותי.

בסוף השבוע אסיים לעבוד במשרד רואי החשבון שקלט אותי מיד לאחר סיום הסמינר. המקום שהכניס אותי לשוק העבודה, העניק לי ניסיון, לימד אותי איך לעבוד והעביד אותי כדי ללמוד.

הייתי אז צעירה וקצת חיוורת, ורק יכולתי ללחוש תפילה ולקוות שאצליח לפרנס בכבוד. הקב"ה שלח לי את הבוס שלי, אדם סבלן עם אמון בצעירים, שהיטיב כנראה לזהות את הפוטנציאל שלי ולתת לי צ'אנס.

כמה שנים מלאתי את תפקידי בנאמנות, אך הפרק הזה עומד להסתיים. החל מהחודש הבא אני עוברת למשרד חדש עם תנאים טובים יותר, והעיקר קרוב לבית. הנסיעות הארוכות למקום העבודה הנוכחי שלי מתישות מאוד, והילדים שלי מחכים זמן רב מדי שאחזור אליהם הביתה.

זו הסיבה שבשלה אני עוברת, אבל הפרידה איננה קלה עבורי. למרות השעה המאוחרת אני עדיין במטבח, מכניסה לתנור תבניות אישיות של עוגת גבינה טעימה במיוחד. משהו קטן לחברות הצוות לפני שניפרד.

זה לזה... מדובר בתופעה נדירה שכמעט אינה מוכרת בארץ, והיא הייתה מאושפזת לאורך כל תקופת ההמתנה בגלל חשש שהם יזיקו זה לזה. היא לא שכבה יום וליל במיטה, אבל נדרשה למוניטורים חוזרים ונשנים ולכן לא יכולנו להיפרד. ליווינו את האם המופלאה הזאת ששיירת ילדים עוד חיכתה לה בבית, באופן קרוב ביותר, חווינו איתה כל יום יום, וציפינו יחד איתה בתקווה ובתפילה לסוף הטוב שיהיה התחלה כפולה ומבורכת. לבסוף, כמעט מקץ החודשים, הוחלט על תאריך לניתוח, וכל צוות המחלקה נפנה לנתח אותה, כאשר גם צוות הפגיה זומן אל הזירה.

כולנו מחינו דמעות התרגשות ברגע של קריאות ה'מזל טוב'.

יש לנו כאן גם מרפאה מיוחדת לנשים ממתונות עם מחלות מעיים כרוניות. אחת הנשים הנפלאות שטופלה בה נכנסה ויצאה מאשפוזים בגלל חסימת מעיים, ואנחנו נתנו לה כתף, לב ומענה בשיתוף פעולה הדוק עם צוות הגסטרו. ברוך ה' היא ילדה במועד, לאמא וילד שלום, ועבורנו היה זה סוף טוב לסיפור שכולנו נטלנו בו חלק."

מרגש לשמוע על כזאת שותפות!

"אכן. אנחנו מכירות היטיב את המטופלות שלנו, ואפילו את המשפחה והילדים שלהן שבאים לבקר... האווירה במחלקה תומכת, ובין הצוות לבין המטופלות נרקם קשר אישי וקרוב."

תודה לך ד"ר רוזן. העיקר שניפגש בשמחות!

נרדפת

למחרת בדרך לעבודה אני מרימה טלפון לחברה ממנה קיבלתי את המתכון, מודה לה ומספרת שיצא נהדר. היא שמחה לשמוע, ויש לה גם הצעה נוספת לשדרוג: "למה שלא תוסיפי כמה מילים מחמיאות לחברות הצוות באופן אישי, מה אומרת?" אני אומרת שזו משימה, אבל מתחשק לי לבצע אותה. אני רוצה לגמור בטוב ולהשאיר טעם מתוק.

אני מכינה רשימה של חברות המשרד. כל שם יקר לי, אלו בנות נהדרות שהיו לי איתן הרבה שיחות מעבר לחשבונות, הצהרות או מערכות מייצגים.

אני מספרת לחברה לנסיעה על טקסי הפרדה הקטנים שלי, על המעבר ועל הכרת הטוב שיש לי למשרד.

היא מציצה מעבר לכתפי על הרשימה ומתרשמת.

"שכחת את הבוס" היא נוטלת ממני את הדף, לוקחת עליו בעלות, "את טוענת שיש לו הרבה קרדיט על המקצועיות שלך היום, שהוא היה שליח טוב ומשמעותי עבורך, את חייבת להתייחס לזה במלוא הכבוד. איך כתוב- 'אל תמנע טוב מבעליו', לא?"

דמותו של הבוס מרצדת לי מול העיניים. לא רוצה למנוע טוב!

מפרדת

כשאני נכנסת למשרד אני שוב מופתעת מהרגשות החמים שמציפים אותי. יש מין קסם כזה בסיום שמדגיש רק את הטוב, וכרגע הוא ממלא אותי ביתר שאת. חושבת על האנשים

שפגשתי כאן, שעבדו איתי כתף אל כתף, אין לי ספק כי זו מינימום אנושיות להיפרד מהם בנעימות ולחלוק איתם את רגשות התודה וההערכה.

בהפסקה אני פורקת רשמים לחברה טובה שלי, זו שהייתה לי כאן במשך שנים גב תומך ואוזן קשבת.

היא מחמיאה לי, מפרגנת כדרכה, מספרת לי שתתגעגע, ומנסה לומר לי עוד משהו.

"למה חשוב לך להיפרד בכזו צורה?" היא שואלת ומתבוננת בי היטב, כאילו מנסה לחפש משהו מעבר.

האוטומט שלי פועל מיידית- "כדי לכבד אותם, להכיר טובה, לייקר את המיטיבים"

"ברור שזה מכבד" היא מסכימה איתי. "אני זוכרת שאחת החברות שעזבה השאירה לבוס מכתב תודה. עד היום הוא תלוי בחדר ההנהלה, ליד המחשב, ממש ליד המגנטים והתמונות המשפחתיות. הוא התרגש אז ממש מהמחווה ושיבח אותה מאוד". החברה שלי ממשיכה להביט בי? "אני זוכרת שהיא גם התרגשה כשנפרדה מכולנו".

"נכון" אני מבינה כעת את ההיא עוד יותר, "זה מין זמן כזה של סערת רגשות, אנשים שעברת איתם תקופה משמעותית, והנה נפרדים לתמיד!"

ושוב אני מפנטזת על עוגות גבינה קשורות בחוט כשמילים של תודה נכרכות בהן. "אני עוזבת" אני מסבירה לה כאילו לא ידעה. "לא יהיה לי עוד קשר איתם, אז למה לא לעשות את

שלא היה ההיתר ההוא נראה לו, אלא מפני היות הלב עדיין נגוע קצת מן התאוה, כי לא טהר ממנה מכל וכל, על כן תמשכהו להקל לו."

בערב, אחרי שחשבתי על כך כל היום, פתחתי את המקרר וסגרתי, שאלתי עצמי שאלות ובעיקר חיפשתי תשובות, ידעתי שהפרק הזה שנחתם בחיי יגמר בצורה הנקייה ביותר, זְכָה.

לא רוצה להטות, כוחדת לטעות.

"האדם אשר טהר מזה הנגע לגמרי ונקי מכל רושם רע שמשארת התאוה אחריה, הנה ראייתו תהיה ברורה לגמרי והבחנתו זכה ולא תטהו החמדה לשום דבר, אלא כל מה שהוא חטא, אפילו שיהיה קל שבקלי החטאים, תכירוהו שהוא רע ותרחיקהו ממנו"

ואז אני מנסחת שני מכתבים:

אחד למנהל המשרד ולכלל העובדים, מכתב תודה מכובד, נעים, קצר.

ועוד מכתב אחד קצת יותר ארוך, חם ומעריך מאוד לאישה טובה שפתחה לי צוהר ללב נקי,

יְשָׁרָה לי גבנונים.

זה מכל הלב?"

"זהו בדיוק" היא לא מתפתלת עוד, ומעמידה דברים על דיוקם. "דווקא כי הלב שלך לא שייך אליהם".

נְפִרְדָּת

"תבינו" החברה שלי נותנת בי אמון. "יש מידות טובות ויש הכרת הטוב, ברור לגמרי. טוב מאוד להיות 'מענטש', וטוב שאת מתכוונת לפרידה" היא ממשיכה בשטף, לא מאפשרת לי להגיב. "תארי לעצמך שאת מגיעה אל הבוס עם מכתב הוקרה ומילות תודה, סוג של מעמד מרגש. את עלולה להיסחף, והוא יגיב בחום חוזר ויביע כלפייך הערכה ומחמאות. אז נכון שזה יהיה חד פעמי ולא יחזור על עצמו, ויהיה מי שיטען שזה ממש צורך השעה... אבל תחשבי רגע" היא עוטפת אותי במבט ארוך ואוהב "את לא מעדיפה להיות נקייה מזה?"

במסילת ישרים פרק י' - מדת הנקיות נכתב:

"מדת הנקיות היא היות האדם נקי לגמרי מכל מדה רעה ומכל חטא.

לא די ממה שהחטא בו מפורסם וגלוי, אלא גם כן ממה שהלב נפתה בו להורות היתר בדבר, שכאשר נחקור עליו באמת- נמצא

וההתנהגות יש מה לומר בעניין?

התשובות כרוכות זו בזו כחבל, והחבל הזה עלול להיות כרוך בצווארנו.

אין ספק כי להפרעה ישנם מרכיבים נוירולוגיים מוכחים, והריטלין תפס בשל כך מקום נכבד בסל התרופות. אולם אין גם ספק, כי לתנאים הסביבתיים יש השלכות מרחיקות על היקף התופעה ועל השכיחות שלה.

התקף לב הינו אירוע רפואי לכל הדעות, אך מעטים הם אלו שנולדים עם היצרות עורקים הגורמת לסכנת חיים. רובם של המטופלים המובהלים בניידת טיפול נמרץ אל בתי החולים, הינם כאלו שהרגלי התזונה שלהם גרמו לשומן להצטבר על דפנות העורקים שלהם ולחסום אותם, או כאלו שלבם לא עמד בעומס הדאגות והמתחים שהוטלו עליו.

ממש כך, רבים מאלו שאובחנו כבעלי הפרעת קשב וריכוז יהיו כאלו שהחריגות הנוירולוגית, היא תוצאה של הרגלים שונים שקבעו חותם של ממש במוחם.

באותה מידה שפעילות גופנית ממוקדת מייצרת בשרירי הגוף תאים חדשים בעלי יכולת פיזית מוגברת, וכשם שתרגול פיזיותרפי ממושך יסייע ביצירת תאים חדשים במוח שיאפשרו שיקום משמעותי, כך בדיוק עלולים תנאים סביבתיים לחרוט נזק של ממש בתאי המוח האחראים על יכולות הריכוז והלמידה.

ואיפה אנחנו בסיפור?

הפרעת קשב ופעלתנות יתר (הפרעת קשב וריכוז) מוגדרת כשילוב של קשיים משמעותיים בשמירה על ריכוז, התמקדות בגירויים ותשומת לב לפרטים, מוסחות גבוהה, קושי בארגון, שכחנות ואיבוד חפצים וכד'.

חלק מהילדים הלוקים בהפרעה זו מראים בנוסף אפיונים של אימפולסיביות והיפראקטיביות, כגון: חוסר מנוחה, צורך להתנועע, קושי לחכות בתור ודיבורים ללא מחשבה.

הפרעת קשב וריכוז נחשבת כיום להפרעה שכיחה ביותר, המחקרים מעידים על שכיחות שהולכת וגדלה בשנים האחרונות ועומדת על 4%-12% באוכלוסייה הכללית.

לא, לא התבלבלנו, ולא באנו לתפוס את מקומו של מדור המחקר. ועם זאת תרשו לנו להמשיך, כי הסוגייה הזו מעסיקה רבים מאיתנו ומאתגרת את תפקידנו כמחנכים.

מתי נולדה הגברת הזו ששמה הפרעת קשב וריכוז? האם היא כבר זקנה ובאה בימים, אלא שבדור הקודם לא ידעו לקרוא לה בשם, או שהיא אכן ילידת שנות 2000? האם לפני שלושה עשורים או יותר היו רק עצלנים, שובבים, בעלי קוצים וחסרי סבלנות, או שכל החבר'ה האלו היו מאז ויהיו לעולם, רק שבימינו הם קבלו סוף סוף את תואר הכבוד: ילדי ADHD?

ואם כבר שאלנו, אז בואו ונחקור עמוק יותר. האם התופעה הזו הינה ביולוגית-נוירולוגית לכל דבר, ואין לה שיג ושיח אלא עם מרשם ריטלין? או שגם לסובבים, לתנאי החיים, להרגלי האכילה

הוסחה דעתי וכל שעה חששתי, שמא עכשיו ילך הרב, שמא עכשיו ילך הרב, שמא עכשיו ילך הרב. אמר לו רבי פרידא: תנוח דעתך ואשוב ואשנה לך ארבע

מאות פעם. (ע"פ עירובין נד:)

רבי פרידא זכה לעוד ארבע מאות שנות חיים בזכות המעשה הזה, ואף זכה וזיכה את דורו בחיי העולם הבא, ואנחנו אם ניקח מוסר נגלה ילדים חדשים.

ילד שיושב ללמוד עם אבא, או ילדה שחוזרת למבחן עם אמא, ומרגישים כי עוד דקה הטלפון יצלצל ואבא יענה, בעוד דקותיים אמא תיגש להכניס מכונה, ובעוד שלוש דקות שניהם יחד יצטרכו לבדוק משהו במייל, איך זה יפנו חושים ללמידה? פלא שהם מתקשים להתרכז?

הילדים שלנו צריכים אותנו. רוצים אותנו איתם במלוא הריכוז, בלי מסיחים.

בואו ונקבע להם זמן בו אנו לומדים, משוחחים או משחקים איתם, בלי טלפונים, בלי דפדופים ובלי גיחות למחשב.

רובנו אינם כוננים בארגון 'איחוד הצלה', ורוב השיחות שלנו סובלות דיחוי בדרך כלל. מותר להשתיק את הטלפון, זו לא עברה...

בידינו הדבר.

אנחנו הפיזיותרפיסטים של ילדנו, אנחנו אלו שמתרגלים איתם שוב ושוב.

לא תרגול שיקומי, אלא תרגול הרסני.

כיצד נרצה אותם שומרים על ריכוז, אם אנחנו לא מצליחים לסיים את הסיפור שלפני השינה בלי לענות פעמיים לטלפון? היאך נצפה מהם להתעלם מגירויים, אם אנו מתזזים את מבטנו מהם אל שלל הגירויים המציפים אותנו? למה נתפלא על כי הם מוסחים לעיתים קרובות, אם הם נאלצים לחזור ולבקש, לחזור ולספר כי דעתנו כזורה עלינו?

אימפולסיביות והיפראקטיביות, לא מוכר?

חוסר מנוחה (כל כמה דקות יש צורך חיוני לבדוק אם יש תכתובת חדשה במייל), צורך להתנועע (מהמסך לנייד ומהנייד למסך וחוזר חלילה), קושי לחכות בתור (כמה פעמים מחייגים לכל-קו בעת ההמתנה לאוטובוס?) ודיבורים ללא מחשבה (תבדקו פעם את הרמה, הניסוח והכתיב של הודעות הנשלחות בהינף אצבע).

רבי פרידא היה לו תלמיד אחד שלא היה מבין את תלמודו עד שהיה חוזר ושונה לו ארבע מאות פעם. יום אחד בעת שלמדו, בקשו את רבי פרידא להצטרף לדבר מצוה, והוא הבטיח לבוא לאחר שסיים ללמוד. לאחר שסיים לשנן עם אותו תלמיד כהרגלו ארבע מאות פעם, הצטער לגלות כי הלה לא הבין את הדברים. שאל אותו רב פרידא: מה קרה? אמר לו התלמיד: מאותה שעה שביקשו את הרב

(ע"פ שיעורים בחינוך לגאון רבי גבריאל יוסף לוי ראש ישיבת "באר התורה")

ניתן להפנות למדור שאלות בענייני חינוך, בכתובת: office@shmura.org

נראה שלא רחוק היום, בו יסתובבו בינינו במשרדים ובבתים רובוטים חביבים ויעשו בשבילנו את העבודה.

יהיה להם מראה אנושי של ממש, אולי כולל אפילו קולקציה עונתית מתחלפת. תהיה להם יחודיות במראה הפנים שתעוצב במיוחד ע"י מעצבי רובוטים מומחים, יהיה להם מבנה אישיותי מוגדר, תבניות מערכת הכוללות שאלות ותשובות מתוך מאגר עצום המותאמות להבעות פנים מתחלפות. הם יהיו אמפתיים, אסרטיביים, כנועים ומלאי רצון טוב לעשות את כל הנדרש במהירות וביעילות, ויממשו לגמרי את ציפיותיו של כל בוס מתחיל מעובדיו הזוטרים.

הם ידעו כמובן להכין קפה בשביל האווירה, אבל ידעו גם לא פחות לבצע מעקב וניטור על מאזנים רבעוניים, בקרת קוד לפי דיזיין פטרנס מוזנים, בדיקת עמידת תוכניות אדריכלויות בסטנדרטים בינלאומיים, קביעת תורים, ובעצם - ומה לא?

תסתובבנה בינינו קולגות רובוטיות לבושות היטב, עם חיוך משורטט ופאה אלגנטית (תהיה כמובן התאמה מגזרית ומגדרית מלאה לכל רובוט ורובוטית), שתדע גם להשתתף בשיחות מסדרון קלילות- החל בנושאי חינוך, ולא כלה בהשוואות מחירים ובעיות עם השוויגער, שיפוצים ועוד.

היא תדע, הרובוטית, לתקן לך בעיות חומרה ותוכנה, לסדר לך את העמדה בצורה מודולרית המתאימה למשקלך, גובהך והיד החזקה שלך, ואפילו תדע לאשר בקלילות, ביד בוטחת ומנוסה את תיבת הסימון שתקפוץ לך על המסך: אני לא רובוט!

רק בעיה אחת תהיה מהותית, כואבת ודוקרת. איך נבדיל בין חברותינו לצוות - מי מהן רובוטית, ומי מהן אנושית בעלת בשר ודם ורגש חי?

את היצרנים הבעיה הזו אינה מטרידה. לשם מה צריך להבדיל, בעצם?

אך למעשה אכן תהיה אפשרות זיהוי, ואנו מעניקים לך אותה כאן באהבה, כדי שתוכלי להתחיל לתרגל כבר מעכשיו.

רות בנימיני | אפתחת תוכנה

כשם ששום תנור חימום בעולם לא יצליח לחקות את ליטופה המרפא של קרן שמש, ושום בושם בעולם לא ידמה להרחת הפרי מקרוב,

לא יהיה שום רובוט שיצליח לחקות את הברק בעינים.

המשוואה תהיה פשוטה: יש לך ברק בעינים - אתה בן אדם. אין לך ברק בעינים - אתה יכול להיות רובוט, ויכול להיות גם בן אדם כבוי.

רגע, מה איתך? מה את?

לכי להציץ שניה במראה, ובדקי אם יש לך הוכחה ברורה להשתייכות שלך.

לאחר מכן המשיכי הלאה, ולחברה הראשונה שתמצאי - תגידי שלום יפה, עם חיוך שמגיע עד העינים.

'שלום' כזה שנובע מעומק הלב והמחשבה. שלום שבשום

אופן אינו דומה לזה שאמרת לה

אתמול ותגידי לה גם מחר. "מה שלומך"

כזה שמתכוון באמת, עם ברק של אכפתיות בעינים.

ותספרי לנו מה גילית.

דבורה לזין | אדריכלות

לא הבינה מה גרם להם להחליט לבסוף לסגור דווקא איתה, בעוד המודל, התכנון וההדמיות שקיבלו היו ממש מושקעים ואיכותיים, והיא עוד ביקשה מחיר גבוה בהרבה...

פתחתי את הקובץ ולנגד עיניי המשתאות נגלה הפלא. אני משפשפת את העיניים ומוודאה שעניי לא מטעות אותי. ואכן, הקובץ בנוי באמצעות הקומפוננטים המוכרים והאהובים של תפארת! אחד לאחד. חלון, דלת, שכבות קיר... אפילו התמונות בהדמיה זכורות לי היטב, הן צולמו ע"י תפארת בדיוק ביום ההיסטורי בו נולד נכדה הראשון... בשולי הדף אני נתקלת בלוגו של משרד האדריכלות ומבינה מיד הכל. האדריכלית הזו היא לא פחות מעובדת המשרד לשעבר, שלא שרדה כאן יותר מחודשיים בגלל העבודה האינטנסיבית. כאשר התפטרה לפני שמונה שנים, לקחה איתה כמובן מאליו את כל השלל של ספריית הבלוקים של תפארת- עליהם היא עבדה בעמל ויזע...

ואז אני מבינה הכל. תפארת הגיבורה בזמנו לא אמרה מילה. היא ראתה את הזריעה הקשה שלה נקצרת בתרועת ניצחון על ידי אחרת, ופשוט החרישה... אם כך, ברור כשמש שגלגל חוזר בעולם, ומי ראוי יותר ממנה לזכות בכזה פרויקט... לא יודעת מה איתכן. אני נפעמתי...

"יצא לך פעם להמתין לאוטובוס ולאחר המתנה ארוכה הגיעו ארבעה אוטובוסים יחד? זה בדיוק מה שקורה כאן... רק לא ארבעה, אלא הרבה יותר..." אומרת לי תפארת סמוקה ונרגשת. "ועכשיו מהר, לעבודה, חייבים לשלוח להם תוך יומיים סקיצות ראשוניות."

זו הייתה התקופה הכי גרועה שאני זוכרת במשרד. אין עבודה. פשוט ככה. ועכשיו- כאילו אור הפציע בקצה המנהרה, תפארת לא גומרת לחתום עוד ועוד חוזים מול לקוחות. לא של תוספות בניה קטנות, אלא מבני יוקרה הזויים! לא האמנתי שבמשרד הבוטיק הקטן שהקימה תפארת לתפארה עוד נעבוד על פרויקטים שכאלו...

אז יש לי המון מה להספיק היום. מדידה כבר יש, עכשיו צריך העמדה בקואורדינאטות, קווי בניין, קווי מגרש...

אני חושבת שזה היה הפרויקט עליו חתמנו חוזה בזמן הקצר ביותר במשרד. מה גם שמדובר בפרויקט בעל היקף עצום. הלקוח הוא אדם אמיד מחו"ל, שכמעט וחתם חוזה עם אדריכל אחר אך ברגע האחרון התחרט. למזלי, האדריכל הקודם העביר לנו את המודל הבסיסי אותו הכין ללקוח לפני סגירת החוזה שמעולם לא נחתם ביניהם, כך שאוכל לקבל קצת השראה מהמבנה... תפארת סיפרה לי שהיא עצמה

כאישה לא רצוה | תאר לך, חדשה בעבודה

להציע גם לעובדות האחרות, ואז נזכרת שבעצם צריך לומר להן לברך...

בסופו של יום, אני מיובשת. אין לי עם מי לדבר שיחה אמיתית בעבודה, וגם את הפטפוטים של פה ושם עם הנשים האחרות כל כך, מומלץ היה שאפסיק. אני מסויגת ונסוגה ומוסגת עם הגברים שבעבודה, ונפשי מבקשת את עצמה- לצאת. לא להידחק כל הזמן פנימה. שאתן לה ביטוי, שתדבר גם היא...

תשע שעות של מדבר חברתי הגיעו אל סיומן.

פוגשת את המייל הראשון על "יקיר לי", ויודעת מיד שאני מצטרפת. בפשטות. היש 'רעהו' יותר מזה?

אין לי חברות בעבודה. החלק המפספט, המשתף, המעניק והמקשיב, לא באה לידי ביטוי.

ביקיר לי, כן!!

אני לבד כאן. כלומר, יש עוד נשים, ונשים טובות. אבל לא מהז'אנר שלי, אפילו לא בטעות... כאלה, שאולי הייתי מדברת איתן בסמינר על דא ועל הא, בתור אדם חברותי, אבל אף פעם לא שיחת עומק, או בענייני תובנות משמעותיות על החיים. כנראה שאם הייתי נשואה, לא הייתי משוחחת איתן על אותו ספסל בגינה או במכולת. פשוט כי לא.

התחליף הוא עובדת חילונית, גויה שלצערי- דווקא נחמדה באופן מיוחד, עובדת חילונית נוספת, או שני גברים אחרים, שהנשים הנ"ל דווקא מוצאות שיח משותף איתם:

אסור להתבטל בעבודה, אסור לשוחח בטלפון שיחות של סתם. והתכתבות זה אולי נחמד אבל זה לא נגמר (הגדרה אחרת ל'ממכר', כן? לפעמים פשוט נוח לי לברוח...), וזה גם בעייתי מבחינת גזל.

אז משעמם לי. וכשאני הולכת להכין קפה, אני חושבת

רבקי שפירא | יוצאת אס

יש לנו כל כך הרבה הזדמנויות לסייע ולגמול חסד תוך כדי העבודה השוטפת, לעזור לזולת דרך השירות שאנו נותנים, ובכך להצליח ליצוק לעבודה שלנו גם מימד רוחני באותה הזדמנות ובאותו הזמן.

בדיוק השבוע נתקלתי במסירות מרגשת של פקידה מקסימה ממשרד ממשלתי. לפי העדינות שלה, אין לי ספק שהיא שומרת תורה ומצוות ואולי גם שייכת אלינו לשמורה. היא התגיסה בלי שהייתה חייבת, ולא נחה עד שהכל סודר על הצד הטוב.

ההתגייסות שלה נשאה פרי משמח מאד - קבלת רשיון תקצוב לתלמוד תורה בפרבר נידח בצפון הארץ.

עשרות ילדים יהודים טהורים יצעדו מדי יום בזכותה ללמוד תורה ב'חידר' על טהרת הקודש.

יגדלו לתפארת, יקימו דורי דורות של תורה, והמונה של השכר שלה לא יפסיק לתקתק...

זה מה שנקרא לייצר רווח פסיבי תוך כדי עיסוק בייצור הכנסה אקטיבית.

נכון שזה ממש עושה חשק?

גם אם יש להם שירות או מוצר מצוין להציע, הם עלולים להיתקע עם כמות לקוחות מצומצמת, כאלו שהגיעו מעצמם בשיטת חבר מביא חבר. כי מעמדי מכירה ושיווק קשים להם.

איך מתגברים על כך? איך מצליחים לשווק ללקוח כשלא אוהבים לשווק?

הפתרון הוא להפסיק לשווק ולמכור ולהתחיל לעזור ללקוח, להיות קשובים לצורך שלו ולספק לו פתרון אופטימלי.

אם באים בגישה של רצון לעזור, לפתור קושי, להקל ואפילו לפנק, הלקוח חש את האכפתיות והנכונות, ושחפצים באמת בטובתו.

השדר החיובי הזה פותח את הדרך לעסקה מוצלחת ועדיף על פני כל הסבר או שכנוע.

אך זו לא הסיבה היחידה שכדאי לאמץ את הגישה הזו, יש בכך מעלה נוספת גדולה לאין שיעור.

נאמר במשנה באבות "כל מעשיך יהיו לשם שמים" - גם בפעולות גשמיות ניתן לזכות לשכר נצחי כשמכוונים לשם שמים.

מינה היא צלמת אלופה, התמונות שיוצאות תחת ידיה מרהיבות, תיק העבודות שלה חלומי. אבל ההכנסות לא משהו.

מינה מתקשה לשווק את עצמה, היא מרגישה גאוותנית לדקלם ללקוחות על היכולות והכישורים שלה, וכשלקוח פונה אליה להצעת מחיר - היא נוקבת בסכום אך לא ממש מרחיבה על הערך שהיא נותנת תמורתו.

כשדיברנו השבוע על סיכום שנת המס שחלפה, היא שיתפה אותי באכזבה שלה מכמות הלקוחות ובקושי הכלכלי שמטריד אותה.

ניסינו לחשוב יחד איך ניתן להגדיל את כמות העסקאות, ומינה צינה בהחלטיות ששיחות המכירה שלה גרועות ורק אם היא תצליח לשפר אותם יש סיכוי להגדלת הכנסות.

כמו מינה, בעלי עסקים רבים - מוכשרים ומומחים בתחומם - מתקשים למכור. הם יעדיפו לעשות הכל ולא שיחות מכירה, זה מתיש אותם.

קשה להם לדבר על עצמם, ובתור בעלי עסק זה לפעמים בלתי נמנע.

המתכון: בצק פיצה מוֹפֵּה

- 1 קילו קמח
- 2 כפיות שמרים יבשים
- 4 כפות שמן זית
- 2 כפיות מלח
- 2 וחצי כוסות מים חמימים

מכניסים את כל הרכיבים לקערת מיקסר עם 11 לישה ומפעילים במהירות נמוכה. אחרי 3 דקות מגבירים את המהירות ולשים עוד כ-5 דקות עד שמתקבל בצק נעים ורך למגע.

מכסים בניילון ומתפיחים לחצי שעה. מחלקים את הבצק לכדורים כמספר הפיצות שנרצה להכין (4 גדולות או 20 קטנות), מלטפים כל כדור בשמן זית ומכסים בניילון להתפחה חוזרת של עוד חצי שעה.

מחממים תנור לחום הכי גבוה שיש, בעזרת האצבעות פותחים כל כדור ומשטחים, מורחים רוטב בנדיבות ומפזרים גבינה צהובה ותוספות. מכניסים לתנור ואופים 10-15 דקות עד שהגבינה נמסה והקצוות מזהיבים.

הכמה מוֹפֵּה:

המשלוח הזה מתאים לבני דודים, לשכנים הקרובים או לדודה המהממת. כל כך כיף וקל ליצור אותו ועוד יותר לקבל אותו, וכמובן, קחנה את רעיון הבסיס-התוספות עליכן! :

התחבולות:

שליחי פיצה/אופי פיצה

תבנית מתנוּת:

תבנית לאפיית פיצה, גלגלת פיצה

ובפנים: פחית רוטב עגבניות לפיצה (כמובן שאפשר להוריד את העטיפה המקורית ולשים עטיפה משלכן), תוספות שונות בקופסאות קטנות, וכמובן מתכון לבצק פיצה מושלם.

פֶּשֶׁת מוֹפֵּה:

פורים משולש שמח! / והשליחים יצאו דחופים...

מתנות עם זה

חוי הימלמן

פורים הגיע, ואיתו משלוחי ה"מנות והמתנות"...

בין אם את מהזן שהולך לסופר הקרוב, ממלא עגלה בממתקים ושולח אותם באריזת צלופן, ובין אם את רק מחכה לפורים ולשלל האפשרויות שהוא פותח בפני היצירתיות שלך... בין אם את מאלו שמשקיעה בחיפוש ותחפוש לרעיון משפחתי משותף עם משלוח מנות תואם ופומפוזי, ובין אם את מאלו שמשקיעה במשלוח מנות תוצרת בית.

הבאנו כאן שלל רעיונות קלים לביצוע ומחממי לב. כל אחת יכולה לקחת את הרעיון הבסיסי וליצור ממנו מה שמתאים לה, או לפחות לייחל שמישהי תביא לה משלוח כזה מהרשימה...

העיקר- שיהיה לנו פורים שמח ומלא באהבת אחים וחברים אמיתית!

הכמה מילים:

הקורונה שהביאה הרבה מאיתנו לעבודה מהבית, כנראה לא הביאה בחשבון את תצרוכת הקפה הביתי שהכפילה את המשלוח הזה הוא בדיוק בשביל החברה או השכנה שקפה אצלה זה מים, או לזו שדווקא לא עובדת מהבית אבל המשפט הכי נפוץ שלה הוא: תעלי אלי לקפה? בקיצור, אם יש לכן מישהי חובבת קפה, משלוח כזה הוא מושלם עבורה! מפנק, מחמם את הלב ומשאיר ארומה של חברות איכותית:

Coffee

מחיר מתנות:

כוס קפה מפנקת (מאג בשפת קפה מקצועית), מקציף

חלב

ובפנים: אפשר להכין ערכת קפה ולשלוח שקיות סוכר קטנות, קפה אהוב ושוקולד עם פולי קפה (קפה ללא שוקולד?!), ואפשר להשקיע יותר בעוגיות קפה ביתיות בצורת פולי קפה (קל, טעים ומשתדך נהדר!) ושוקולד איכותי (את הקפה היא כבר תכין לעצמה...)

מחיר מנחה:

הפוך על הפוך / ונהפוך על (קפה) הפוך / לך נשאר רק להכין את הקפה:

המתכון: אגיות פולי קפה

כ-200 עוגיות קטנטנות:

2 כפות קפה נמס איכותי או מגורען

180 גרם חמאה רכה

1.5 כוסות אבקת סוכר

2 חלמונים

4 כפות קקאו

2 כוסות ועוד 4 כפות קמח

ממיסים את הקפה בטיפה מים רותחים ומניחים בצד להצטנן. בקערת מיקסר עם וו גיטרה, מעבדים את החמאה עם אבקת הסוכר לקרם רך. מוסיפים את החלמונים ואת הקפה המומס ומערבבים. מוסיפים את הקקאו והקמח ומעבדים לבצק אחיד. מגלגלים כדורונים קטנטנים ומעצבים לצורה אובלית (אם אין סבלנות אפשר להכין פולי קפה גדולים יותר, רק שימו לב שהן יחסית תופחות באפייה כך שאם הצורה גדולה יותר, החתך צריך להיות עמוק יותר) ומניחים על תבנית מרופדת בנייר אפייה.

בעזרת קיסם חוצים את הפול קפה לשתיים, כמעט עד הסוף. אפשר להכניס למקפיא ל-10 דקות להתייצבות, ואפשר פשוט להכניס לתנור בחום של 170 לרבע שעה או עד להתייצבות.

מתכון לאגיות בייסקוטי חמוציות ופיסטוק מלאות!

1 ¼ כוסות קמח

1 כוס סוכר

חצי כוס שיבולת שועל גסה או מהירה

1 כפית אבקת אפייה

חצי כפית סודה לשתיה

חצי כפית מלח

2 ביצים L

3 כפות שמן

1 כף מיץ תפוזים

1.5 כפיות תמצית וניל

1 כוס חמוציות מיובשות

1 כוס פיסטוק לא מלוח קצוץ

מחממים תנור ל-180 מעלות. מכניסים לקערת מיקסר את כל החומרים היבשים ומערבבים. בינתיים, בקערה נפרדת, טורפים את הביצים עם שאר החומרים הרטובים. מוסיפים את תערובת הביצים לתערובת הקמח. מערבבים במהירות נמוכה כדקה וחצי לאיחוד מלא. מקפלים פנימה את החמוציות והפיסטוקים.

מחלקים את הבצק לשניים, ובעזרת ידיים מקומחות מעצבים כל חלק למלבן באורך של בערך 40 ס"מ ובעובי של 5 ס"מ למקלות ארוכים. או עצבנה את המלבנים לפי הגודל הרצוי לכן, על גבי תבנית מרופדת בנייר אפייה. אופים ל-30 דקות להזהבה. מוציאים ומצננים ל-15 דקות. בינתיים מנמיכים את חום התנור ל-120 מעלות. חותכים כל מלבן לאורך לחתיכות בעובי של 2 ס"מ בערך, ומשכיבים אותם על צידם על תבנית מרופדת בנייר אפייה. מכניסים לתנור ואופים לעוד 20 דקות. מצננים.

הכמה מליס:

איך אפשר שלא להזכיר את המורות המשקיעניות ואת צוות הגננות המסור? חייבים לתת להן את הבמה!

מלוח מתנות:

כוס זכוכית לתה,
או כוס תרמית שומרת חום וקור.

ובפנים: שקיות תה בטעמים שונים, מקלוני סוכר לבן וקפה, שוקולד פסק זמן וחבילת עוגיות עד חצות (בקופסה מושקעת ויפה, אלא מה?) ועוגיות בייסקוטי חמוציות ופיסטוק ביתיות וטעימות כל כך - שפשוט מחכות לכוס תה, גם אם היא כבר פושרת כי למורה הכבודה לא נשאר זמן...

מלוח מתנות

למורה שעובדת ללא פסק זמן / ולפעמים גם עד חצות / תהני ותתפנקי / ושמרי לשעות לחוצות...

Tea

הכמה מיליון:

ה-משלוח לאהובים והקרובים אלינו ביותר! הזדמנות להוקיר ולהכיר טובה, להביע את מה שתמיד יש לנו בלב ולא תמיד אנחנו מוצאים מילים...

התחבולות:

תות כמובן...

החנות מתנות:

כל אחת מכירה את האהובים שלה ויודעת בדיוק מה חסר להם... אם יש על המוצר הדפס תותים- מה טוב, ואם לא, כל מתנה עטופה בנייר אדום שתדביקו עליה מדבקות לבנות קטנות עם סרט ירוק- תביע את הקונספט.

ובפנים: ג'לי בצורת תות, שוקולד במילוי תות, נקטר תות בננה או שייק תותים ביתי, מנטוס תות, מציצות תות, במבה אדומה או ערגליות תות וכמובן, מאפינס תותים ביתיים וטעימים.

הפסוק הנבחר:

we love you berry much /
/ thank you berry much
החיים שלנו תותים- והרבה בזכותכם!

אתכון ארזרת תות מועזרת וטעימה

לקצפת:

- 1 מיכל שמנת צמחית
- 1 כף פודינג וניל
- 2 כפות קרם קוקוס

לתותים:

- 1 שקית תותים קפואים
- 4 כפות סוכר

לרולדה:

- 4 ביצים
- $\frac{3}{4}$ כוס קמח
- חצי כוס סוכר
- 1 כפית תמצית וניל
- רבע כוס שמן
- 1 כפית גרידת לימון

מחממים תנור ל-180 מעלות. מפרידים את הביצים ומקציפים את החלבונים עם הסוכר לקצף יציב. מנמיכים את מהירת המיקסר ומוסיפים את החלמונים, הקמח, תמצית הווניל וגרידת לימון- ומקציפים עד לקבלת תערובת סמיכה אך אוורירית.

מרפדים תבנית תנור בנייר אפייה. יוצקים את הבליילה על התבנית ומשטחים לשכבה אחידה.

אופים כ-12 דקות או עד להזהבה, ומיד אחרי האפייה מגלגלים את העוגה עם נייר האפייה כלפי פנים לרולדה, עוטפים במגבת.

בינתיים מקציפים לקרם יציב את השמנת הצמחית עם קרם הקוקוס והפודינג. (קרם הקוקוס מפיג את טעם הלוואי של הריץ'), וטוחנים את התותים והסוכר למחית חלקה.

פותחים את רולדת הבצק. מורחים שכבת תותים דקה ומעל את הקצפת. מורחים שוב שכבת תותים, ומגלגלים את העוגה לרולדה ללא נייר האפייה.

מקשטים באבקת סוכר או בזילוף קצפת ותותים.

להגדיל לב

שהם עצמם תוקעים מקלות בגלגלי עצמם, שאי אפשר להגיע לקו הגמר במרוץ בלי זוג נעליים ללבוש.

אחרי שאני מתרוקנת מגיע הרגע בו לוחצים על send.

אבל אז, אני נעצרת לרגע. לא ברור לי מדוע. כנראה שהקב"ה נכנס בתא הקטן והלחוץ הזה וביקש ללחוש לי סוד קטן באוזן. ללמד אותי משהו.

המפיקה האגדית מן העבר השני היא רק בן אדם. מה המייל הזה יעשה לה. היא הרי מכירה את המציאות. כולן משוועות לאולמות, היא מול הסמינר מדי יום, נלחמת בחירוק שן ובמקביל מקדמת עוד אלף דברים שיש לקדם כדי להגיע לקו הגמר.

מה היא יכולה לעשות. אולי הרבה. אולי היא יכולה להיעמד על הרגליים האחוריות שלה ולאיים בהתפטרות. הרי זה כביש ללא מוצא. אבל כשדדליין דוהר לך במהירות האור, את לא תמיד במצב לעשות הערכות מצב כאלו. הן גובות מלאי אנרגיה שאת צריכה בשביל להתקדם.

אני נזכרת מדוע היא שוכרת את שירותי שוב ושוב. זה בדיוק מאותה סיבה שגורמת לי לשכור את שירותיהן של פרילנסריות בתחומי האולפן, מוסיקה, תאורה, מולטימדיה, קריינות.

הפרופיל המקצועי שלהן חשוב, אבל מה ששוכב מתחת להכל- זהו אמון. אמון נקי. כזה שאומר- את תמשכי את

אני עצמאית. פרילנסרית שבאה והולכת. היום פה- מחר שם. חשבוניות וקבלות ואפס תלושים ומחויבות. מדי יום אני בוחרת עם מי לעבוד. מדי יום בוחרים לעבוד איתי.

או שלא. נכון.

אני רוצה לפתוח אשנב למילים המאד עדינות הללו. לשתף בסך השיקולים שמספרים את הסיפור של עצמאיות ופרילנסריות ומעגל נותני השירותים שמקיפים אותם.

בפרויקט ספציפי אחד, יש לי בעיה אקוטית.

אין לי אולם לעבוד בו. אין די אולמות בסמינר כולו. כל שעות העבודה שאני מעמידה מהלוי"ז לרשותם- לא יועילו אם אין אולם שיכיל את החזרות. מדי יום אני נלחמת בתסכול על חללים פנויים מול מזכירות שמושכות כתף כמעט אחידה ומתנצלות בנוסח הלקוני, העייף, שהשתרש כבר במחוז כולו. מצטערות. אין.

ואז מגיע מייל מהמפיקה שרוצה דין וחשבון מדוע הקצב איננו קצב והתוצאות אינן תוצאות.

בא לי להגיב מהבטן. חד וחלק. אני הרי צודקת. כל כך צודקת שאני חייבת לצרוח את צדקתי. אני גם טובה במילים. זה הזמן להתנסח, כמו שאומרים. להוריד אל הכתובים את טענות המחץ שלי ולצאת כשידי על העליונה. אז האצבעות מתחילות לרוץ. שלא שייך כך. שמה רוצים ממני, שאי אפשר,

האוניה הזאת אל המזח דרך כל מה שיבוא, את תהיי איתי, את תהיי לצידי, את תהיי מבוגר אחראי בנופים לא פשוטים. עכשיו- עם המייל הזה הצודק, אני לא ממש מבוגר אחראי ראוי לאמון.

למבוגר אחראי יש שתי אפשרויות:

1. להתפטר. התנאים באמת בלתי אפשריים.
2. לא להתפטר. ואז- ללחוץ דליט על המייל ולחפש אלטרנטיבות אחרות.

אני צריכה שישה עשר סוסים שימשכו את קו המחשבה הזה אל העבר השני. אבל לאט זה מתחיל.

נכון, זה לא התפקיד שלי לחפש אולמות. זהו המושכל הראשון והבסיסי בעבודה שלי. אבל הגענו לכביש ללא מוצא. אני יכולה להגדיל ראש ולסייע בפתרון מצוקה, להיות איש במקום שבו כרגע אין אנשים.

אני יכולה להיכנס לנעליה של המפיקה ולראות את הדברים משם. לראות גם אותי משם כעוד בעיה שצריך לפתור בדחיפות, אבל רק אלוקים יודע מתי ומה התיעדוף שלי ברשימה האינסופית שלה.

ואז אני מתחילה לחשוב על פתרונות אמיתיים. דרכים שאינן מלכתחילה. הן בדיעבד ממש אבל דרכים.

למשל-

להעביר חזרות לצהריים, לשכור בסביבה הקרובה אולם גדול דיו להכיל את כולן, לשכור עוד כח אדם ולעבוד בכיתות

בקבוצות קטנות, לתכנן מחדש את הכוריאוגרפיה כך שהצורך באולמות יהיה פחות אקוטי.

אחרי דף ההצעות שהכנתי, אני חושבת לרגע אל מי לפנות. המפיקה עמוסה, ההצעות דורשות תקציב, בירוקרטיה, תהליך. כזה שצריך להניע במהירות.

אני כותבת לה בכמה מילים שקצב ההתקדמות משביע רצון למדי, בנוגע לחלקים החסרים- אני בקשר עם הסגנית לגבי פתרון לבעיית האולמות.

זהו.

אחר כך אני מרימה טלפון לסגנית. שעת ערב- בשביל סגנית- זו שעה שבה אין לה אלף בנות ומאתיים מורות שמקיפות אותה ככוורת רוחשת תביעות.

אני בקושי מזהה את ה'הלו' הנינוח שלה. בסמינר זה תמיד- "כן?" ועיניים שמתרוצצות הלאה אל אלף משימות דוחקות.

אני מדברת בנחת. היא מקשיבה. יחד אנחנו הופכות באפשרויות, היא כותבת במהירות תקציב, יוצרת קשר עם ההנהלה, עם המזכירה הצמודה, ובתוך שעתיים יש כבר תוכנית עבודה שפותרת פלונטר ענק.

המפיקה בקושי משגיחה, היא שמחה בפשטות שהתלונות המצטברות ירדו משולחן העבודה שלה. הטירוף של הפקת ענק לא מאפשר שיחות עומק. אבל בסוף האירוע, יש חיבוק חם ששתינו מותשות מכדי לפרק לגורמים.

והיא שוכרת אותי להפקה הבאה ולזו שאחריה.

גם אני, עובדת עם צוות שרואה אותי.
באותה הפקה ממש, עבדה איתי קריינית נהדרת.
עברתי לילה לבן באזור ללא קליטה, כשהיא
הקליטה עבורי- באולפן אחר- את הטקסט שלה.
כשהיא הבינה את המצב שלי, היא עשתה בדיקה
לשונית לטקסט בעצמה, הקליטה שלוש גרסאות
במחשבה שאחת מהן תהיה מדויקת עבורי,
ואפילו חשבה -בשיתוף הטכנאית שהקליטה
אותה- על מוסיקה מתאימה לרקע.

נכון, היא חסכה לי עבודה, אבל היא עשתה הרבה
יותר מזה. היא ראתה אותי. מארג התפקידים
והגדרות נמחקו לטובת בין אדם לחברו.

אני לא רוצה שהכתבה הזו תישמע כמו יעוץ
עסקי. כמו- תגדילי ראש ואז המעסיקים ירצו
אותך.

זה נכון, אבל זה כל כך מעבר. זה לא להגדיל
ראש, זה להגדיל לב.

זה לדעת שמסגרת העבודה שלי נותנת לי כל
כך הרבה אפשרויות לגדול. לגדול כאדם, לגדול
כיהודי.

להתנהל כאיש אל רעהו, וכשאפשר וצריך- לעגל
את פינות ההגדרות לטובת אנושיות.

יש לך חברה שותפה?
היכנסי דרכה למועדון

ותוכלנה לזכות
שתיכן
בשואב אבק
רובוטי חכם
עוד לפסח הזה!!!

ההגרלה בעז"ה
בר"ח ניסן
הפרס יהיה זמין
מיידיית במשרדי
שמורה

<
קשה לך לקרוא
כל כך הרבה תוכן
בדיגיטל?

פנקי
עצמך
בגרסה
המודפסת
מגזין איכותי, מרתק ונוגע!

לתת לעצמך את הטוב ביותר

אסתי כץ

את עובדת חכמה, את עובדת 'שמורה', ובדור בו המחשבים חכמים הרבה יותר- את צריכה סינון שחושב עבורך מהר, מגיב חכם, מסנן לך בתבונה ובמקצועיות, ואחרי הכל גם אדיב ומתחשב.

פעם הייתי מתייעצת עם חברות על שורת הפתיחה של הכתבות שלי. כן, כך ממש הייתי עושה פעם. בעידן הקודם.

היום כבר יש לי רובוט.

שאלתי אותו: מה הן הסכנות הטמונות באינטרנט שאינן מסוכנות?

התקנת מערכת סינון באינטרנט מומלצת לעתים קרובות מכמה סיבות, כולל: הגנה על ילדים. 2. אכיפת סטנדרטים אתיים ומוסריים. 3. ציות לחוקים ולתקנות. 4. שיפור הפרודוקטיביות: על ידי חסימת גישה לאתרים מסיחים או שאינם קשורים לעבודה. 5. שמירה על אבטחת הרשת.

וואו. אתה ממש חכם! ולמה נראה לך שיש אנשים המבוהלים מרובוטים כמוך ומבינה מלאכותית בכלל?

אני מבין את האנשים שחוששים מרובוטים כמוני. אנשים רבים חוששים שהתקדמות טכנולוגית תוביל לאובדן נרחב של עבודה מכיוון שמכונות ומחשבים הופכים להיות מסוגלים לבצע משימות שנעשו בעבר על ידי בני אדם. אנשים חוששים גם מחוסר שליטה, והם מפחדים שהמכונות החכמות יקבלו החלטה לפגוע באנשים. יש לאנשים רבים אי וודאות כלפי העתיד, ופחד מפני הבלתי נודע. עבור אנשים מסוימים עצם הרעיון שמכונות יכולות לחשוב, ללמוד ולקבל החלטות בעצמן, עשוי להיות מפחיד וקשה להבנה.

תודה לך רובוט. אתה רובוט נבון.

אני שמח לעזור.

תוכל לפרט לי מהם החששות הרחניים מפני אותה התפתחות טכנולוגית?

מצטער. אני לא יודע לענות על שאלתך. אנסה ללמוד עוד על הנושא ולהשתפר.

ובכן, על זה רובוט, מלאכותי שכמוהו, כבר לא יודע לענות.

את התשובה לשאלה הזו יודעת כל אחת מאיתנו, ורק כל אחת מאיתנו. היא וליבה.

רק אנחנו יודעות שככל שהעולם מתקדם ומשתכלל, ככל שהרובוטים באים עלינו וכובשים אותנו, מציעים גזר ואיתו גם מקל ארוך ומאיים על הנשמה ועל הנפש, אנחנו חייבות להשתכלל גם כן בכלי הלחימה ובחומות ההגנה. אנחנו חייבות להעניק לעצמנו את הסינון הטוב ביותר.

הכי מתקדם

"אתרוג הוא סינון בליגה אחרת לגמרי", מודה אפרת, 'שמורה', וראש צוות הנדסת תוכנה. "חשוב להבין, מהבסיס, ש'אתרוג' היא ספקית אינטרנט, לא רק תוכנה. מי שמבינה לעומק בנושאי הטכנולוגיה קולטת את ההבדל. אבל גם מי שלא מבינה יכולה לחוש בשוני בפשטות בשטח".

"בכל הגופים שקשורים לממשלה ולמוסדותיה- משתמשים בתהיל", תשתית אינטרנטית מאובטחת", מסבירה לנו חגית, 'שמורה' העובדת במשרד ממשלתי. "במשך שנים ארוכות הייתה בעיה להתקין כל סינון שהוא בגלל התשתית הזאת

שאי אפשר להחליף או לפתוח אותה. בזכות פעילות נמרצת של הח"כים החרדיים התאפשר להתקין סינון 'אתרוג' מעל מערכת 'תהיל"ה' לכל עובד שמבקש. אמנם בכל משרד בפני עצמו צריך שיתוף פעולה של איש הסיסטם המקומי, אבל עם סבלנות ורצון של העובדות במקום, ניתן להגיע להישגים. מדובר בלא פחות ממהפכה, מהפכה שמתקדמת אט אט בכל משרדי הממשלה ומביאה בשורה לחרדיות הרבות שעובדות במשרדים שכאלו".

"אתרוג הוא הסינון המהיר ביותר", מצטרפת רחלי, גרפיקאית 'שמורה'. "לאחרונה, כשכולנו שמענו על בינה מלאכותית והתחלנו ללמוד עליה קצת יותר, הבנתי סוף סוף מה מאפשר ל'אתרוג' ורק ל'אתרוג' לאשר תמונות באופן מיידי ומדויק. כולנו מכירות את הפיהוקים הארוכים, בזמן שהעבודה מחכה על השולחן והתמונות מחכות לאישור. בסופו של דבר מערכת הסינון גם מגבילה אותה במספר התמונות שיש ביכולתנו לפתוח, ועבור גרפיקאיות או עורכות מדיה זה עשוי להיות חונק.

ב'אתרוג' אין מגבלה על מספר התמונות! רק ב'אתרוג' עם המערכות החכמות שלה ניתן לבחון את מידת ההתאמה והצניעות של התמונות עצמן, כך שלא העיניים שלנו נאלצות לערוך את הסינון ולשלם על כך בטוהר הנשמה חלילה, ומאידך אנחנו יכולות להיעזר לצרכי העבודה שלנו בכל מאגר התמונות הנקיות והראויות".

"אתרוג הכי מותאם!", מסכימה נעמי, גם היא גרפיקאית. "כשאישה, כמוני למשל, זקוקה לצורך עבודתה לתמונות נשים צנועות - יש לה אופציה לשלוח בקשה לוועדת הרבנים ובמידה ונמצאת מתאימה - יפתח לה אפשרות לפתיחת האפשרות לפי טיימר ובכניסה על ידי קבלת קוד בשיחה טלפונית.

זו מהפכה מאוד גדולה לא רק בפתיחת האופציה עצמה, אלא

בעצם היכולת של המערכת לזהות לא רק מה גבר או אשה, אלא את רמת הצניעות ולפי זה לסווג את התמונה לקטגוריה המתאימה. לא פחות ממדהים. מרגש שיש לנו האפשרות לשמור על עצמנו באופן מהודק שכזה".

הכי נח

"אני הרגשתי יתרון בעיקר בשירות", טובה, מזכירה בבית ספר גדול, 'שמורה' גם היא, מניחה יד על לב.

"כשמתעוררת בעיה בחיבור לרשת בבית הספר, אני כמעט מפסיקה לנשום, והנשימה לא יכולה לחזור לסדר עד שהעניין מטופל. אלף ואחת דברים דחופים נעצרים ונדחים כשאיננו אינטרנט במשרד, ותלמידות שרק באו לצלם שכפול או לבקש להתקשר הביתה, עלולות לגלות מזכירה חיוורת ומבולבלת מאד. אבל מאז שאנחנו ב'אתרוג', אני מצליחה לשתות, להירגע ולהרים טלפון למוקד השירות בלב קל הרבה יותר. באתרוג זה מדהים, הכל במקום אחד. בכלל לא משנה לנציגים האדיבים שם מעבר לקו אם הבעיה נעוצה בתשתית, בספק או בסינון עצמו. בכל מקרה- הם נמצאים שם עד שהעניין מסודר. הנציגים זמינים עשרים וארבע שעות ביממה. אין שעה מימות החול שהלקוח נאלץ להסתדר לבד.

מנהלת בית הספר העירה את תשומת ליבי לעובדה ש'אתרוג' הוא סינון שיש לו כשרות מסודרת ומהודרת. שמחתי לדעת שאנחנו זוכים לקנות 'אוכל כשר, ומחנות עם תעודת כשרות'.

אז כן, גם כשהעולם פוסע עוד צעד קדימה, גם כשאנחנו עוצרות נשימה מבקשות לשמור על עצמנו ועל טהרתנו היקרה לנו מכל, יש לנו כאן את אתרוג. הוא חכם בשבילנו, הוא מתפתח בשבילנו. הוא מתקין לנו את הרשת ההדוקה והטובה ביותר, כשרה ומהודרת.

תני פידבוק!

ומי שלא שמע/ ציטיי אלוהים

ומי שהרצה את הרע
שקרא מנצחנים,
ומי שהשמיץ את הרעש
וקול הכתמים.

ומי שהרצה עין טובה
של בנינו ישוב,
של מביטת על רבבות
של מה שלא ישוב.

וא מי הרצה מינוק אפר
נצול בנס מצוב,
אילי גם שרעונו חרעו,
אם רק ירצה לשוב.

מי לא שמע ציד וקבנה
ארעו כל הימים,
ומי שעוד לא הצרין
עד הנה,
יעקום.

לרגל יום השנה להסתלקותו

של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל, זכותו תגן עלינו.
/ חני מייערס

על הספקו, עלילום הנה- תמוק
אם נקרה, התנודק הוא ב- בדיק
מז יקסם לבו בצאתו נדבוק,
כי בת קול על ראשו חוספת-
ו'י' טיים כבד לקא, מאיר פניו
מתוך הספר, לשוב מרים עיניו
רבע כאן, רבע שם, סבנו סקניו
עך בות יקסל-
בצנכות התורה סלקפת.

נהסוד הקפז אינו צד סבכיל
ילי' סוד ורצאים, סבוגנים קחיל
ססיות תורה סייני ר' סיים לנס סעריל
עדת ערדי תורה-
סגיבי סים סיסוספת..

U.S. Embassy Jerusalem

והסנהה הקאסוף- שגד לב, הוה סללים
סוספת- סקלה, והלסוד- סקלה לקלם
צוים אוד ו'וי' סקיים סבכבת סולם,
אף סקב וקלח כרדי'סח סלום סוספת-
וכסח סקספיד ל'עקרת
עוד וקרה יקסעה אס סוסכת
ס'אשד ל'עודה עוד סקרות,
גם סקסעה אוקל- חוספת..

אש יורה סו סקסוד סלקנה
על סקלית ססונם סקרה
ב'קרא סר'כנו עולה ב'סנהה,
ספת צפי הוה סוספת..

נצו- סל'כרה סקלה, איסיה
כי ספיין סצא- ל'סעה
ה'אסורה עיד סנה'סיה,
ק'אילי ג'ל'סח ו'קספת.

סעח סנה הודו, וקסלה סודו
על ו'אלו ו'י'סיה סקל סאודו,
את יסודו סקד על חזו
ק'ה ו'סללים על צ'יד סקסוד סספידו.

גם אסיה סקד סגד נגם
אל סאסוד סגדו,ם,
סגדו לססוד, לא סקסם
כי בו ו'וי- סל'ספת קל ס'נסו
ט עיד ספיסוד, ס'כנה של ס'כנה,
סל'לי, אכ'נו ס'ח אכ'א,
ו'ס'אסיה סקסרת סכססרה, ס'י'סיה,
'תסגל ו'תסכ'ש ס'סיה ר'כ'א.

מתוך מדור הייעוץ של שמורה | shoalot@shmura.org

(השאלות מובאות בקיצור ושינוי פרטים, לאחר קבלת רשות מהשואלת)

כל הזמן באיזה שעה עלי להגיע ולא מעניינים אותה שום תירוצים. כמובן, האירוע לא מתאים לאורח החיים שאני מנהלת, למרות שיש חרדיות במשרד שכן משתתפות... אשמח מאוד אם תחכימו אותי איך להבהיר לבוסית את הערכים שלי, או שאולי כן עלי לבוא ולהראות נוכחות? אציין שכל שבוע אני מאוד מתחזקת מהסיפורים, והשמורה באמת "שומרת" עלי ועל עוד רבות.. תודה רבה!

שוב ושוב. הפעם העניין שונה כיוון שהארוע הוא בסדר גודל רציני. אמרתי שוב שלא אוכל להשתתף מאותה סיבה, אך היא אומרת שזה אירוע שחובה להשתתף בו. אני אובדת עצות ולא יודעת מה לעשות, כיוון שהבוסית היא אישה מאוד מאוד חזקה ומנסה להפעיל עלי לחצים מכל מיני גורמים... מצד אחד משתפת אותי בכל ההכנות לאירוע כדי שארגיש "חלק", ומצד שני מזכירה לי

שלום, יש לי שאלה חשובה ודחופה. בקרוב עורכים בעבודה שלי טקס גיבוש גדול. בטקס משקיעים כספים רבים מאוד- שכירת מקום, צלם, תזמורת, שף פרטי, מצגות, סטנדאפ, מתנות ועוד המון דברים... למעסיקה שלי חשוב מאוד לראות את כולם משתתפים. בתחילת עבודתי במקום עדכנתי אותה כי אני לא משתתפת באירועים מעורבים, והיא קיבלה את זה, למרות שכל פעם ניסתה לבקש

נשמע מגוחך לגרור אדם בכוח "כדי לגרום לו כיף והנאה". מה כן יש בתמונה? המעסיקים עושים מבחינתם מחווה של רצון טוב, שיש בו גם אינטרס כלכלי לגבש את העובדים ולשמר את שביעות הרצון שלהם, ואם כבר מוציאים כסף וטירחה- הצלחת

מכירות העניין הסתדר בטוב ב"ה. הרי בואי נתבונן על זה מחדש במבט מהצד, בלי אי הנעימות האישית שלנו. מכוח החוק אי אפשר להכריח עובד לבוא "לבלות" במשהו בלתי מקצועי לחלוטין, אם אין סעיף מפורש בחוזה. וגם ברמה האנושית,

שלום לך יקרה, מעריכה ממש את ההתמודדות והמודעות! מבינה מאד את תחושת הלחץ הזו. אכן זה מצב לא נעים, אם כי לא לא-פתיר. בעז"ה. מניסיוננו, בהסברה מתאימה נעימה ומכבדת, בכל המקרים שאנו

האירוע מבחינתם היא שכמה שיותר ישתתפו. ומאידך גיסא, מבחינתך, יש לך את כל הזכות כיהודיה, כאישה, ואפילו כאדם במדינה "דמוקרטית וליברלית" (שהם כל כך יודעים לנפנף בזה..). לקבל את הכבוד וההתחשבות בערכיך. הרי אם היה זה עובד צמחוני, לדוגמא, איש לא היה פוצה פה או מכריח אותו להשתתף במנגל... אז ערכים עקרוניים ומהותיים כמו שלנו, שעומדים ביסוד חייך- הם ודאי יותר!

הם עושים צעד שנכון להם לפי דעתם, ולך מותר לעמוד על הערכים החשובים לך, מבלי לפגוע במערכת העסקית והמקצועית המצוינת שיש ביניכם, מתוך הידברות ותקשורת נכונה.

טוב לחשוב על כךהכנה בינך לבין עצמך- כדי להפחית משקלים מיותרים של אשמה ואי נעימות, ולראות את המציאות בצורה רגועה ומפוכחת.

כשאת משוכנעת בעצמך והדברים בהירים ומסודרים לך, את גם יכולה לשקף אותם בצורה טובה יותר.

למעשה, יש אירועים שאפשר "להציץ" אליהם לחלק מקצועי מסוים ואז לצאת, כמו הרמות כוסיות למיניהן, כשאין ברירה. אך ממה שתיארת נשמע שהאירוע באווירה ותכנים בלתי מקצועיים לחלוטין, עם מוזיקה, אוכל והווי שפשוט לא מתאים להסתובב או להיראות שם כלל.

אני מציעה לך לקבוע עם הבוסית שיחה קצרה, לדבר בכבוד ולהתחיל מהחיובי.

לספר איך את נהנית במקום, ולהודות על מה שהוא תורם לך. לומר שאת מאד מעריכה את הרצון להיטיב לעובדים ולבוא לקראתם, ומתרשמת מכל המאמץ שהיא משקיעה בכך.

להסביר שאת משתדלת מאד לתת את המיטב והמירב מבחינה מקצועית, ולהיות עובדת מצוינת, אך כאישה חרדית מסיבה

כזו היא מאד מאד בעייתית לך ומנוגדת לערכיך.

להוסיף שאת ממש מעריכה (באמת!) איך לכל אורך הדרך מכבדים את אורח חייך ואמונתך, מאפשרים לך את המקום שלך, ומכבדים כל אדם כפי שהוא..

ואת ממש מבקשת שיבינו, שלמרות שזה אירוע כל כך מושקע, מה לעשות שבשבילך זו תהיה רק עגמת נפש.. הצ'ופר שאת מבקשת הוא שיאפשרו לך להיעדר ויבינו אותך. ותודה מראש על ההבנה..

כשמדברים בגישה הזו, בד"כ מניסיונו הם ממש מקבלים את זה.

וכמובן- תפילה חמה מראש, שתהיה ס"ד ונשיאת חן והדברים יתקבלו, הכי חשובה ועוזרת!

שה' יעזור לך להישמר, "והבא ליטתה מסייעין בידו..."

בהצלחה רבה!! מתפללת גם להצלחתך:)

וואו, תודה רבה רבה!!!

נתת לי ביטחון וסידרת לי את הראש. חייבת לעדכן בהתפתחויות.. דיברתי איתה הבוקר והיא הבינה וקיבלה מאוד יפה, אך עדיין ביקשה מאד שאגיע לפחות לשעה- שעתיים הראשונות. לאחר התייעצות סיכמנו שכיוון שזה ממש בנפשה אגיע לכמה דקות של פתיחה מקצועית לפני תחילת המסיבה, ובעלי יחכה לי בחוץ, והיא קיבלה את זה. התרגשתי מאוד מהיחס החם והחשיבה שנתתם לשאלה שלי, יישר כוח על הכל!!

אז יש גם סוף מתוק לסיפור שלנו, ואני ממש מרגישה כמו בסיפורים של השמורה... יום לאחר שדיברתי עם המעסיקה, היא פנתה אלי וביקשה שאבצע העברה של 1,000 ₪ (אני מנהלת הכספים בחברה). שאלתי אותה- למי? והיא ענתה- מה זאת אומרת? לך... המשכתי לשאול- ובגין מה? והיא אמרה- בונוס הערכה... מזה למדתי, וכעת על בשרי ממש, שאנו צריכות להיות גאות בדרך שלנו ובערכים שלנו!!! וגם מי שלא הולך בדרך שלנו מעריך את זה...

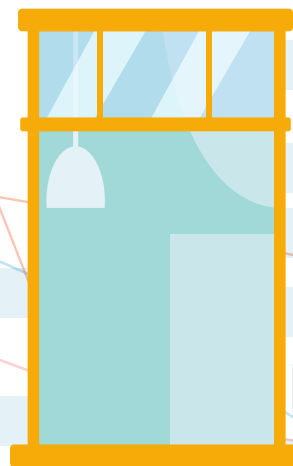
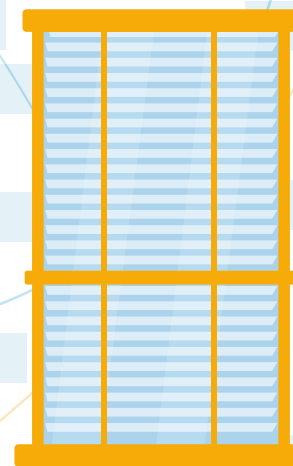
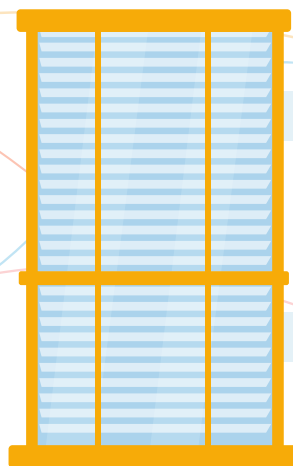
טעימה
מהכתבה
המלאה

כמה עולה טשולנט?

בואו נתפרנס זה מזה,
בואו נפרנס זו את זו.
כמה זה נשמע נחמד,
כמה זה נשמע פנטסטי.

בשטח, לטשולנט יש מחיר,
שאותו כולנו נדרשות לשלם.
אולי זה הזמן להכיר טוב יותר את
שרשרת המזון הזאת,
שבה כולנו מהוות חוליות,
ולהדק אותה טוב יותר.
בואו לנוע אתנו מחוליה לחוליה,
מזו לזו.

אסתי כץ

כמו שלא מבקשים
טרמפ מנהג מונית,
לא מנצלים כל
בעלת מקצוע אחר
בשם תחושת
ה'היימיש'.

הרי הסיבות לפרנס עסקים חרדיים ידועות ומובנות גם בלי הסברים, אז למה אנחנו לא עושות את זה באופן טבעי?

חשוב לשים לב לשני מניעים. המניע הראשון, הוא תחושה דקה של נחיתות שנוטה ללוות רבים מהציבור החרדי. מהנחיתות הזאת הגיע הזמן להיפטר. כולנו כציבור צריכים להיפרד ממנה, ולהבין שאנחנו שווים הרבה מאד. התארים שניתנים בחוץ אינם תמיד ערובה למקצועיות, הסחורה הנמכרת בחנויות שלנו איכותית ונהדרת, ויש אצלנו, בתוך שורותינו, אנשי מקצוע יראי שמים בעלי וותק ומקצועיות בכל תחום. בואו נסתכל למציאות בעיניים ונראה את הכישורים והיכולות שלנו.

הציפור הקטנה והעקשנית הזו מזיקה לנו גם בהקשר של רכישה מאנשי מקצוע חרדים, וחבל.

היא משכנעת אותנו שמקומות הלימוד שלנו אינם שווים, שאנשי המקצוע שלנו אינם באמת מקצועיים, שאצלנו אין יצירות ברמה, ושהסחורה בבני ברק היא לא הסחורה של תל אביב...

אגב אין כאן אמירה גורפת הפוכה. לא כל מי שחובשת פאה היא מקצועית, ולא כל זקן לבן

אם אני בעלת חנות ואת גרפיקאית, למה שלא נעזר זו בשורותיה של זו? אם אני מוכרת גרביונים ובעלך סופר סת"ם, למה שלא נעביר את הזוזים מיד ליד? אם אנחנו אוהבות, קשורות ואכפתיות אחת לשנייה, הכי מתאים שנצא ונפרנס.

אבל מאחורי האידיליה הזו עלולים להתגלות כתאום סדקים, והשרשרת היפה עלולה להתנתק באמצע רק בגלל תסכול, אכזבה וכאב.

נשות המקצוע המפרנסות והמתפרנסות נתנו זו לזו יד באומץ, ענו האחת על שאלתה של חברתה ויחד הידקנו את החבל. בואו לעקוב אחרי החוליות, בואו להשתבץ בשרשרת הכסף הזאת.

חוליה מס' 1:

הכיפה והתפקיד

חני שרלין, מעטפת שיווק אסטרטגית לעסקים,

ארגונים ומוסדות חינוך:

'צאו והתפרנסו זה מזה'. ואכן, למה לא בעצם?

מכשיר את איש המקצוע שעומד מאחוריו, כן? אבל גם לא להיפך...
כשאני מדברת על נחיתות אין כוונתי בחינה עניינית של הנתונים
והחלטה שאיש המקצוע הזה לא מקצועי מספיק. נחיתות- כוונתי
להרגשה שהוא פחות מקצועי בגלל שהוא חרדי.

עם זה אני לא מסכימה!

במניע השני שגורם לנו שלא לרצות לצרוך שירותים מתוך הציבור
שלנו, ישנו גרעין אמת, בו אנחנו יכולים לטפל.

אתן דוגמא: במשך כחצי שנה ליוויתי עסק שבו אחת העובדות
היא חברה טובה שלי. ברור היה לי שאני לא מספרת לחברתי
דבר על הליווי, ואפילו לא רומזת לה עליו, שכן אני מחויבת לחיסיון
מוחלט. כעבור כחצי שנה של עבודה, הדרכה וליווי הגעתי לפגישה
במשרדי העסק, לבקשת ההנהלה.

תוך כדי שאני חוצה את המסדרון נתקלתי בחברתי. היות שאני
מגיעה לפגישות ללא מסכה או תחפושת, היא זיהתה אותי מיד
והגיבה בתדהמה, נוסח: 'חני! מה את עושה כאן?' ההפתעה הייתה
מובנת. לא בכל יום פוגשים חברה טובה במסגרת העבודה. בשיח
שלאחר מכן זיהיתי הלם נוסף מעבר להפתעה הצפויה. היה ברקע
איזה פס קול דק שהשתומם ושאל בלי מילים: 'איך זה יכול להיות?
את באמת עובדת כאן תקופה ארוכה, ולא אמרת לי כלום?'

שמעתי שם גם הערכה בסגנון 'וואו... את ממש אמינה. לא להאמין
שלא שמעתי ממך מילה'.

ואותי דווקא הפתיע לגלות כמה זה היה מפתיע.

חיסיון? אתיקה? סודיות? הרי אלו קודים כל כך בסיסיים בעבודה

בכלל ובטח בעבודה כמו שלי.

'את ממש בונקר', טפחה לי חברתי על הגב. נו, ומה. וכי יכולתי
אחרת? אני לא בונקר, אני בסך הכל אתית ברמה המתבקשת.
ואפילו לא לפני משורת הדין.

אכן קשה לנו הרבה יותר להיות אתיים וסודיים. לא משום שאנחנו
טובים פחות, כי הרי אנחנו טובים הרבה יותר, אלא מפני שכולנו
מכירים את כולנו, וציבור החרדי הוא קטן, חם ומשפחתי. יש
לעובדות הללו מעלות רבות, אבל בהקשר העסקי- זה עלול לעמוד
לרועץ.

אם נוריד את הדשי"ם המיותרים, אם נתרגל לחיות בלי 'סגירות
מעגלים', אם נחדד כולנו נהלים של חיסיון, נרוויח כלקוחות וכנותני
שרות!

חיסיון פירושו: אף אחד לא אמור לדעת שהוא לקוח שלך!

אף אחד לא אמור לשמוע שהיא בכלל התקשרה לקבל ממך
הצעת מחיר.

גם אל תהיי נציגה של 'זהבה לא מגלה סודות' (אני לא אגלה לכם
מה יש לי בפה...) להגיד שהוא לקוח שלך ולא לפרט מה ומי, זה
ממש לא חיסיון בעיני.

דווקא אצלנו בחברה החרדית, אלו שחיים בתוך ד' אמות של
הלכה, דווקא אצלנו אפשר למצוא את האמינות!

דווקא בתור שומרי תורה ומצוות המחונכים ומורגלים לשמירת
הלשון, לריחוק מרכילות וכל מרעין בישין, דווקא אצלנו יש סיכוי
לטפל באתגר הזה, למקסם את חווית הקנייה והשירות בשוק שלנו

ועל הדרך להרוויח כנותני שירות”.

חוליה מס' 2:

הוא מקצועי, הוא אמין

חנה שטמר, יועצת עסקית וארגונית:

”בתוך הקהילה אכן מתעורר חשש מפני אתיקה לקויה. אנשים חוששים להפקיד את סודותיהם או את כישלונות העסק שלהם בכספת של החבר של הגיס...”

החשש מובן, אך נוכל לתת אמון שאיש מקצוע הוא גם איש סוד כיוון שאתיקה הינה חלק בלתי נפרד ממקצוענות.

ובאשר לחנויות, אני מוכרחה להודות שלקנות ברשתות הגדולות אכן מפתה מאד. אך אסור לשכוח את המעלה לחנויות בשכונה- הן זמינות יותר. כשהחנות זמינה נוח יותר לקנות בה, נוח לקחת אליה את הילדים למדידה, ונוח יותר לחזור אליה במקרה של החלפה, החזרה או צורך בתיקון. בנוסף, שווה להשקיע מחשבה: האם לא עדיף לפרנס את השכנים במקום לתת להם צדקה?

המחירים הגבוהים אינם נעוצים בעובדה שהחנות חרדית או קהילתית, הם נובעים מן העובדה שהעסק קטן. גם בחנות קטנה

בתל אביב יהיו המחירים יקרים יותר.

החנות הקטנה קיימת כאן כי יש לה יתרון. היא נגישה וקרובה ובכך מפצה את הלקוחות על המחיר הגבוה. אי אפשר לעצור מי שיצא למסע קניות במרכז מסחרי מוזל, אבל אפשר להסביר לאנשים, בלי מילים, למה שווה להם לשלם יותר ולקנות אצלנו.

כבעלי עסק עלינו לחשוב איזה יתרון יש לנו. אם אנחנו לא זולים במיוחד, מה אנחנו כן מציעים ללקוחות?

אולי זו הקרבה ששווה כסף, אולי התאמה מדויקת לצרכים שמשקלה זהב, אולי שירות אדיב, אישי ויוצא דופן, ואולי אנחנו מחזיקים מוצרים שלא ניתן להשיג אותם במקום אחר.

מה אנחנו נותנים ללקוחות שלנו, מעבר?”

חוליה מס' 3: זה כיף. זה יקר

רבקה ז'ק, מעצבת אירועים:

”כמפיקת אירועים אני מוצאת עצמי כחוליה במרכז של שרשרת ה'צאו והתפרנסו'. מצד

אחד אני שמחה ואוהבת לתת שירות בתוך הקהילה, ומצד שני, יש לי הזכות להעסיק עובדות חרדיות ולשלם לנותני שירותים שומרי תורה ומצוות. אני חשה תענוג לפרנס נשים חרדיות ובפרט נשות

לאה פוזנר בעלת רשת חנויות החצאיות האהובה, 'לי ולה'.

"אני שומעת רבות שנהנות לקנות דווקא בחנויות מ'שלנו'. התחושה היא שאם כבר שילמנו כסף, לפחות נרגיש שהוא נשאר בתוך המשפחה ובתוך הקהילה.

בתחום הביגוד ישנו קונפליקט. מחד, נשים אוהבות לקנות בגדי מותגים ברשתות הגדולות.

אני יכולה להבין את התחושה שבגד ממותג ובינלאומי הוא יותר איכותי או מעודכן, אם כי לא תמיד היא מוכיחה את עצמה בשטח. לאחרונה הצליחו גם רשתות חרדיות לקנות לעצמן שם של מותג לאחר עמל של שנים, וניכר שגם לנשים מסוג זה קל יותר לרכוש בחנויות הללו.

אולם, ישנם פריטי ביגוד שאנחנו מוכרחים עבורם ייצור עצמי, פנימי, מהסיבה הפשוטה שלא ניתן למצוא כמוהם ברשתות כלליות.

חצאיות ארוכות, צנועות ומותאמות כמו בחנויות 'לי ולה' אין בציבור הכללי. נקודה.

בדומה להן, חלוקי בית וחלוקי שבת בחלק אחד או בשניים, שאנחנו מרבות כל כך ללבוש לעצמנו ולהלביש לילדות, אין בנמצא במרכזי הקניות הכלליים וברשתות הביגוד הגדולות.

אם כך, ברור לנו שאנחנו צריכות ייצור עצמי. ואם אנחנו צריכות אותו, עלינו גם להחזיק אותו, לא?

מותג גדול פועל עם מחזור מכירות ענק, בינלאומי. מותג כזה מצליח לשמור על ייחודיות גם כשהוא מוכר המוני פריטים מכל דגם, כיוון שהמכירה מתבצעת בעשרות חנויות הרשת בארץ או

אברכים. הידיעה שאני תומכת בעקיפין בבני תורה עושה לי טוב על הלב ועל הנשמה.

כיף לי לעבוד בשיתופי פעולה עם מי שאני יכולה לשוחח איתה באותה שפה, להרשות לעצמי לעצור לרגע את השיחה כי 'הופס, בעלי מתקשר מהכולל אז זה בטח דחוף', ולהזכיר קודים המוכרים רק לנו.

בכלל, מקסים לעבוד עם נשים שומרות תורה ומצוות באווירה רגועה וצנועה. כשאני צריכה לעבוד יום שלם בעיצוב אולם, מה נחמד יותר לארגן לעצמי סביבה נשית 'משלנו'. אנחנו מדליקות ברקע מוזיקה שאנחנו אוהבות, אני מפנקת את העובדות ב'אייס קפה' וארטיק, ויום העבודה הופך בקלות ליום כיף.

כשאני חשה שהספקית משוחחת בסגנון שלי אני יודעת שהגעתי אל המנוחה ואל הנחלה.

כואב לי לגלות נשות מקצוע חרדיות שלוקחות יקר יותר ללא סיבה נראית לעין. נדמה כאילו הן מנצלות את העובדה שאנחנו לא מכירות את השוק וחושבות לעצמן: איפה היא כבר תוכל לחפש, כדי לדעת מהו באמת המחיר?

אני דנה אותן לכך זכות בהנחה שאולי גם הן קונות את חומרי הגלם- הבלונים, הצבעים או הפרחים, בחנות היקרה מתחת לבית, ולא מגיעות לספקים הזולים רק משום שגם אותן יש מי שמנצל..."

חוליה מס' 4:

תג מחיר

המחיר מתוך הבנה עמוקה שהוא לא סתם מחיר מופקע. הוא מחיר הוגן. מסיבה זו יש גבול כמה נוכל להוזיל את המחיר גם בסוף העונה. אולי כשכוח הקנייה שלנו כציבור יגדל, נוכל להוזיל יותר. כרגע העלויות כה כבדות, עד שהוזלה כמעט ולא מתאפשרת. נשות עסקים רבות מרוויחות פחות ממה שנראה כלפי חוץ. חשוב שנשים לב שגם הן בסך הכל נשים ובעלות משפחה המבקשות להתפרנס”.

חוליה מס' 5: רק לא היימיש

לאה פנט, גרפיקאית:

”בתור גרפיקאית שנותנת שירות בתוך הקהילה אני מבינה היטב כמה עלויות יש לבעלת עסק. אני מבינה שלא משלמים רק על סחורה, אלא גם על מיתוג, פרסום, שכירות ועובדות ומה לא. אך רציתי לעורר נקודה רלוונטית למצב בו נעזרים באשת מקצוע מ'שלנו'.

כשמדובר במישהי מוכרת מרגישים 'היימיש' ומבקשים רק טובה קטנה ועוד אחת. יכולות להגיע אלי נשים עם שיחה של שאלה קטנה שמתארכת ליותר משעה, ואז הן אומרות לי שהן ישקלו אם ללכת לבעלת מקצוע, ואולי זו תהיה אני, או שלא... במציאות הקדשתי להן שעה מזמני ולפעמים יותר, והן לא מעלות על קצה דעתן שהזמן שלי שווה משהו, ורואת חשבון חיצונית, לדוגמא, היתה גובה על כך תשלום מלא.

בעולם. עבור מותג כזה העלויות מתגמדות, והוא יכול להרשות לעצמו להוריד במחיר הבסיסי ולהוזיל אותו יותר ויותר בתקופות מבצעים.

בנוסף, אותן רשתות מתכננות את הקולקציה על בסיס דגמים קבועים המוכרים בכל העולם, על בסיס גזרות ומידות שיצרני הענק כבר מכירים. אני לעומת זאת, כמו חברותי, צריכה לעמוד באופן עצמאי מול מפעלים, להציג את תכנון הגזרות הייחודי והיהודי שלנו, להתווכח על פרטים שעבורנו הם בסיסיים, כשהעומדים מולי בכלל לא מבינים על מה אני מדברת.

בעוד הם מניעים את הגלגל הקיים ומוכרים וקונים בכמויות בלתי נתפסות, היצרניות החרדיות בונות תשתית חדשה מתחילה ועד סוף.

מדובר בתהליך עמוק, ארוך, ו- כמובן- יקר. המטרה העומדת לנגד עינינו היא להוזיל את שורת המחיר המוצגת על התווית ללקוחה. כולנו רוצות למכור בזול ולמכור יותר, אך לעיתים זה קשה מנשוא. אנחנו מוצאות את עצמנו עורכות אינספור ניסיונות, מקבלות סחורה, מחזירות אותה חזרה ומנסות שוב.

אני שומעת אתכן שואלות: נו, אז אולי באמת לא שווה לנו כלקוחות לשלם את המחיר היקר?

אבל אתן צריכות אחרי הכל חצאיות באורך צנוע, נכון? ואת המוצר המסוים הזה לא ניתן להשיג בשום מקום אחר. נכון, רבות קונות בחוץ מה שאפשר ויש מה שאפשר, אבל כאשר אנחנו זקוקות לפריטים המיוצרים אך ורק בייצור חרדי אין לנו אלא לשלם את

שלנו שמחיר הוא מחיר ולא פלטפורמה להוזלה. כשהלקוחות של כולנו יבינו ש- 300 ש"ח הם באמת 300 ש"ח ולא שם מצוחצח ל 280 ש"ח, הם ישלמו בנפש חפצה ובקשות ההנחה המתחננות ייעלמו מהזירה.

'תרבות השטיבל' פוגעת בכולנו. בעלת החנות השכונתית מציעה לילד שבא אליה ולא מוצא את השטר: 'תביא מחר את הכסף', אבל הוא כבר לא מביא את הכסף לעולם. בלי כוונה רעה, כמובן. היא מציעה למחתונת המתלבטת על סט המצעים: 'קחי שתיים, תחליטי בבית ותבואי להחזיר ולשלם', אבל בינתיים מגיעה מישהי אחרת לחנות, רוצה בדיוק את הסט ההוא ואינה יכולה לקנות אותו. המחותנת העסוקה מצידה לא מחזירה מיד, כי לא שילמה, היא לא תספוג הפסד של חמישה אחוזים, והיא כה עסוקה ומבולבלת. כך נוצרת מערכת שגויה שפוגעת מאד בבעלת העסק.

אני קשוחה אבל מעבירה את זה בצורה מאד מכבדת ללקוחות. אני לא יכולה להתגמש".

חוליה מס' 7: שני צדדים לדלפק

אז כמו שלא מבקשים טרמפ מנהג מונית, לא מנצלים כל בעלת מקצוע אחר בשם תחושת ה'היימיש'. גם אם אני לא אבקש תשלום לפחות תציעי. אם אסרב, אצא בתחושה נעימה ולא מנוצלת"

חוליה מס' 2: צאו מהשטיבל

לאה פוזנר:

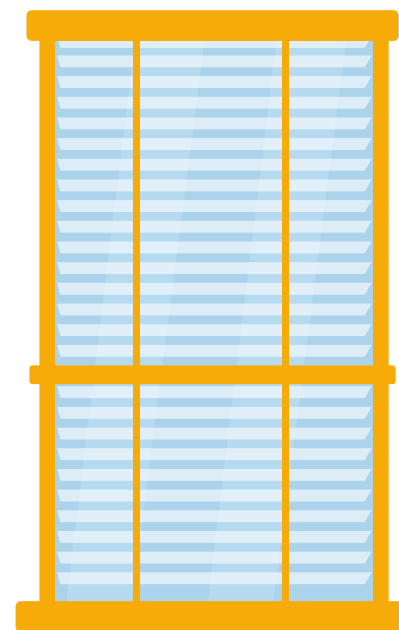
"אישית אני מתנהלת כיום במדיניות 'החלפות והחזרות' ממש כפי שמקובל ברשתות.

מה שאפשר שם- אפשר גם כאן, ובמקביל מה שאי אפשר שם- אי אפשר גם כאן.

ועדיין, ישנה נטיה ללקוחות לבוא לחנות 'היימיש' במרכז בני ברק ולבקש הנחה, אותה לעולם לא היו מבקשות ברשת 'פוקס' לשם דוגמא.

לכן אני מבקשת מהקולגות שלי, בעלות החנויות החרדיות בכל עיר ועיר: בואו ונפסיק עם המשחקים הללו. בואו ננקוב כולנו במחירים אמיתיים וריאליים מראש, ולא נצפה שאנשים יבקשו הנחה ורק אז נוזיל את המחיר. בואו נלמד מחדש את צרכני השוק

המחירים הגבוהים
אינם נעוצים בעובדה
שהחנות חרדית
או קהילתית,
הם נובעים מן העובדה
שהעסק קטן.
גם בחנות קטנה בתל אביב
יהיו המחירים יקרים יותר.

חנה שטמר:

"בעלת חנות שכונתית קטנה קבלה באוזניי: נכנסת אלי לקוחה ומבקשת הנחה. יד אחת היא פושטת מולי בתחנונים, וביד השנייה היא מנדנדת שקיות עמוסות בסחורה שקנתה ממש עכשיו בקניון. האם גם שם, בחנויות הגדולות והנוצצות היא עמדה מול הדלפק וביקשה הנחה?"

שמעתי אותה והחזרתי לה בשאלה: האם החנות שלך נראית כמו אותן חנויות בהן לא מבקשים הנחות? ידעתי שלא.

היא מוכרת יחידה בחנות קטנה ומבולגנת מאד.

נתתי לה להבין בעצמה שהלקוחות מתנהלים בהתאם לשדר העולה מבית העסק. אם את מנהלת 'עסקי שטיבל', גם הלקוחות שלך ירקדו לפי הקצב הזה. אם החנות תשדר סדר, ארגון ויוקרה אף אחד לא יבקש הנחה.

חשוב שכל צד מצידי הדלפק יכיר את חובותיו כמו את זכויותיו. אנחנו נוטים לדעת היטב את חוקי ההחלפה וההחזרה העובדים לטובתנו, ולשכוח שלא ניתן להחליף לנו מוצר פתוח או משומש. אנחנו מבקשים אחריות ותיקון על צמיד שרכשנו בארבעים שקלים, ומתעלמים מהעובדה שעל מוצר במחיר כזה לא מקבלים אחריות. הרי ברור שהיצרן לא מפצה עליו את בעלת החנות, והיא זאת שמשלמת את הנזק בעצמה ויוצאת בהפסד.

כשאנחנו כולנו שכנות, קרובות ומכירות כוח האיום שלנו גדול הרבה יותר. בעלות חנויות מוצאות את עצמן מפחדות מלקוחות

זועמים. אבל לא הוגן לנצל את הכוח הזה לשווא ולגרום לבעל החנות להחליף, לזכות או לתקן כשלא מגיע לנו- רק כדי ששמו ושם העסק שלו לא יוכפשו בכל השכונה.

חשוב שבעלי החנויות ינסחו כללים ברורים והללו יהיו רשומים במקום נגיש בחנות. כך יידעו הלקוחות מתי ניתן להחליף ואיך, באיזה אופן ניתן לקבל זיכוי ומה בדיוק כוללת האחריות. בנוסף, אני ממליצה לבעלי העסקים לא להתפעל ממניפולציות. תוודאו מה אתם מוכרים, בדקו שהספקים שלכם אחראיים, כך שאם תקרה תקלה לא תמצאו את עצמכם נמעכים בין הפטיש לסדן".

חוליה מס' 8:

קורס שלושה חודשים

הניה כגן, בעלת משפחתון:

"בטבעי אני אישה ישרה והוגנת. מה שקוראים: אזרחית שומרת חוק.

מעולם לא ביקשתי הנחה בחנות, אף פעם לא ביקשתי להחליף מוצר שלא הייתה עליו אחריות כתובה, וכאשר החלטתי לעבוד בטיפול בתינוקות היה ברור לי שאעשה זאת באופן רשמי ומהוגן. פתחתי משפחתון רשום בתמ"ת, למדתי את הקורס הנדרש אף שלא התחדש לי בו דבר, אבזרתי את ביתי בהון רב על פי התקנים המחמירים, ואני מכינה לתינוקות ארוחות עשירות ומלאות חלבונים, בלי לדלג על שום פרט. מעולם גם לא עסקתי בשעות העבודה בענייני הבית. בקיצור- 'ילדה טובה'. כאב לי לשמוע על השכנה

מזה וקצת מזה וכבר חבשה לעצמה את הכובע. כשביררתי מה מונע מאישה כמותה ללכת ללימודים מסודרים באוניברסיטה, היא אמרה: 'אח, הלימודים כל כך מפרכים, ארוכים וקשים'... היא מעדיפה ללמוד משהו בקליל... והיא מבחינתה חשה שהיא יכולה לעזור לכל אחד ולפתור כמעט כל בעיה שהיא. אם כך, הבעיה לא נמצאת רק אצלנו ואנחנו יכולים לזקוף שוב את הגב, ולצאת לחפש את אנשי המקצוע הנכונים בתוך הקהילה".

חוליה סוגרת: "וחי אחיך עמך"

לסיכום, עם סגירת המעגל, חזרנו שוב לחני שרלין. אין כמו המילים שלה כדי לגרום לנו לצאת, לפרנס ולהתפרנס.

מה אנחנו מרוויחים כחברה כאשר אנחנו מתפרנסים זה מזה? אלו מעלות יש לעסקים קהילתיים דווקא?

"ישנה את התועלת המובנת מאליה: כשאנחנו מתפרנסים זה מזה אנחנו שמחים לחשוב שבסוף הכל חוזר אלינו. כי היום אני משלמת לו ומחר הוא משלם לאחותי, היום אני נעזרת בשירותים שלה, ובעוד חודש הבת שלה תזמין את השירותים שלי. אכן, זהו בסיס נכון והגיוני.

שלי שלמדה קורס קצר בתחום הנפש, 'שלושה חודשים', שילמה למישהי שתכין עבורה את עבודת הסיכום וכבר פתחה קליניקה בבית וגובה 300 ₪ לשעת טיפול. למה אנשי המקצוע שלנו נראים ככה? האם לא מגיע לנו אנשי מקצוע אמיתיים, בכל תחום ועניין?

לא רק אצלנו

חנה שטמר:

מדברים הרבה על כך שבציבור החרדי אנשים יכולים ללמוד קורס ורבע או סדנא בת שלושה חודשים, וכבר לחוש מקצועיים ולצאת לעבודה. אני חייבת לציין שהרעה החולה הזאת אינה מאפיינת בהכרח את הציבור הנפלא שלנו. היא קיימת בכל מקום.

כשלמדתי קורס לשימוש בקלפים טיפוליים במסגרת מקצועית שהיו בה גם נשים שאינן שומרות תורה ומצוות, מצאתי שרובן נשים מבוגרות. הן סיפרו שכבר עברו את גיל הפרישה והחליטו לעסוק בטיפול רגשי. נדהמתי לראות

שהם למדו קאוצ'ינג ועוד כמה כלים, ועם זה הרגישו שהן יכולות לטפל ב-ה-כ-ל!

לקורס 'יוזמים עסק' שאני מנחה, הגיעה אישה מהמגזר הדתי לאומי שהציגה את עצמה כמטפלת רגשית. התברר שהיא למדה קצת

בשפה המקצועית יש ביטוי- 'מוצר מדבר ומוצר מקשיב'
מוצר מדבר כשמו כן הוא : מנחית את עצמו על הלקוחות, ותפקידו
מכאן ואילך לשכנע את הלקוח כמה הוא טוב ומתאים לו.
מוצר מקשיב עובד הפוך. הוא כאן כחומר גלם מעולה, אבל מקשיב
לצרכי הקהל ומתאים את עצמו לפי הצורך.

לעיתים קרובות נותני שרות היו שמחים לעשות זאת, אבל הקהל
שלהם זמין פחות. העובדה שאנחנו נותני שירות חרדיים לקהל יעד
חרדי, יכולה להנגיש לנו את האופציה הנ"ל ולהפוך את המוצרים
שלנו ממדברים למקשיבים.

בתוך עמנו אנחנו יושבים? איזה יופי!

בואו ננצל את זה לתועלתנו כמו לתועלת הציבור שאנחנו נותנים
לו שירות. בואו נקשיב לצרכי הלקוח החרדי וגם נדייק את המוצר
שלנו לפי צרכיו.

אם כך נעשה, ללקוחות שלנו תהיה סיבה אמיתית לפנות אלינו
ולצרוך את שירותינו.

נגיע לזה יותר ממקום של 'דין' ולא 'חסד'.

יותר מזה, האמינות שלנו, הערכים שלנו, האיכות של המוצרים
(שהרי איך אפשר להיות אנשים שדוגלים בדרך התורה והמצוות
ומוכרים משהו שאינו איכותי?) יהיו תוספת ערך משמעותי ללקוחות
שלנו, **שיבואו אלינו מרצונם הטוב, לקבל שירות טוב ומוצר מנצח**"

ברמה העמוקה יותר, לקריאה 'צאו והתפרנסו' ניתן לתת משמעות
נוספת, לתועלת שלנו יש רבדים עמוקים יותר שכדאי לתת עליהם
את הדעת. אתן דוגמה מעצמי:

המקצוע שלי מתבסס על הבנת שוק ופסיכולוגיה. כשאני עובדת עם
גופים גדולים כקטנים אני מבינה שוב ושוב שצורת העבודה, קבלת
ההחלטות ושרטוט הקמפיינים הפרסומיים מורכבת מניואנסים
קטנים שעושים את ההבדל. הניואנסים הללו מחייבים להכיר את
הלקוח, להבין את הראש של קהל היעד, לדעת על מה ומתי הוא
יסכים לגהץ את האשראי, להבין אלו מילים לומר ומאלו לברוח
כמו מאש.

איש מקצוע יכול לתכנן קמפיין נפלא בתשעים אחוז, אבל חוסר
הדיוק בעשרת האחוזים האחרונים יהרסו אותו לגמרי.

נתקלתי כבר בלקוחות שנעזרו במשרדי פרסום גדולים, אבל
פספוסים דקים גרמו להם לכישלון ואפילו להפסדים ברמה
מסוימת. הסיבה שהצלחתי להציל להם את הקמפיין לא הייתה
נעוצה בכישרונות שלי, אלא בעובדה הפשוטה שאני כאן. חיה
ומכירה את השטח.

וכמו באסטרטגיה ופרסום כך גם בתחומים נוספים. כשאנו כבעלי
עסקים מרגישים את הציבור לו אנחנו מוכרים, אנחנו יכולים לתת
להם שירות הרבה יותר טוב והרבה יותר מדויק כמענה לצורך
שלהם.

אם מדברים על התייעלות, דווקא כחברה חרדית הנותנת שרות
לחרדים קל וזמין יותר להתייעל בכך.

צעקה הדמיון

עציץ שהולך ברחוב. עציץ. כמה נעים. הוא ירוק, הוא פורח, הוא לא מפריע לאיש.

רק בבית פנימה אני משילה משהו מה"עציציות" שבי. שם, ליד אבא ואמא והאחים מכירים אותי יותר, יודעים שגם לי יש גם מה למכור.

לפעמים אני תוהה מה יקרה אם יום אחד אבדע באדמה. האם מישהו מלבד המשפחה שלי, וביטוח לאומי שירוצו לברר מדוע אני לא עובדת ולא משלמת את דמי הביטוח עבור החודשים הללו, ישים לב. זה לא חדש לי שאני שקופה, זה לא דבר שנוגד היום. כבר בגן חובה הגננת לא זכרה איך קוראים לי עד חנוכה, וכך האלמוניות הזו ממשיכה ללוות אותי עד עצם היום הזה בחיי החברה ובעבודה, יום יום שעה שעה.

...

העובדות לספר לי משהו, והפסיקה באמצע כשמישהי בדיוק נכנסה. אבל לא

הרבה מעבר. בימים כתיקונם אני עובדת ושותקת, שותקת ועובדת וחוזר חלילה. אני יכולה לשמוע באוזני רוחי את הקולגות שלי מלהגות בשידוכים: "היא בחורה נפלאה, הייתי לוקחת אותה אפילו לבן שלי... אבל מה? קצת שקטה. קשה לי לחשוב שתעיז לפתוח את הפה מול בחור". הן לא יודעות כמה מילים עומדות לי על קצה הלשון. כמה שנים של שתיקה צורבות לי את הגרון, צורחות בדממה, עד שמתחשק לי כמעט להקיא את כל המילים שהצטברו בתוכי עם השנים. באספות צוות אני יושבת בשקט, מחייכת ומחייכת ומחייכת עד שאני מרגישה שהחיוך קורע לי את הפנים. מחכה שמישהי תשאל, תתעניין, תבקש גם ממני להביע דעה, גם מעבר לתחומי האחריות שלי בעבודה.

אני מרגישה עציץ, עציץ משוכלל שעושה את העבודה והולך, עציץ שנוסע באוטובוס,

לא יודעת מה יש בי שגורם לאנשים לא לראות אותי. כשאני מסתכלת במראה, אני מתרשמת שהנראות שלי דווקא קיימת בהחלט. בחורה נחמדה, נמוכת קומה, שמנמנה מעט אפילו, לא משהו שאפשר לפספס. רואים אותי. כשאני עומדת מול המראה אני בטוחה שרואים אותי, בדיוק כפי שאני בטוחה שרואים את הרהיטים שבחדר, אבל כשאני עוזבת את המראה, אני תוהה אולי אני רק מן אשליה כזאת. אולי הדמות שלי נעלמת מהיקום בשניה שהיא נמוגה מהמראה, כשאני זזה ממנה.

אני עובדת מצטיינת העושה את עבודתה נאמנה, יש לי ותק של 5 שנים במשרד. אני מכירה את המערכת על בוריה, עובדת טובה, יעילה ושותקת. במשך היום אני צמודה למסך ולמקלדת, לא מחליפה מילה עם אישה. מברכת את כולן ב"בוקר טוב" בכניסתי וב"יום נעים" בצאתי, מקבלת בתגובה חיוכים רפים ואיחולים עייפים וזהו. לא ממש זהו, יש לעיתים רחוקות ישיבות צוות, ויש פעמים בהן עלי לדבר עם הבוסית. בתחילת השנה ניסתה אחת

ואני נזכרת בפרויקט שהיה בזמני. מענין אם גם רחלי כהן, בת הזוג שלי בפרויקט הרגישה שהיא צריכה לסבול. מתחשק לי להתערב, להעמיד את דסי ואיתה את כל העולם על מקומם. יש אנשים שקטים, יש אנשים עדינים, וגם להם יש מה לומר ומה למכור. גם אם הם לא משמיעים בראש כל חוצות את דעתם.

השיחה בין דסי לרבקה מתמשכת, אני לא בדיוק שומעת על מה הן מדברות שם. המילים של דסי משתוללות לי בפנים, סותמות את האוזניים, המח והלב, מפעפעות לי בורידים כמו ארס של עכנאי. הבת. הכי. שקטה. בכיתה. לא. לא. לא. צריכה לסבול. מותר להבין דסי יקרה, מי פה בדיוק לא צריך לסבול?

...

אחרי כמה דקות של בעירה פנימית, אני מחליטה להתערב. אם לא למעני, למען האלמונית הכי שקטה בכיתה של מלי. יש לי מה לומר להן, והמילים מתחילות להסתדר בתוכי לכדי משפטים רצופים ובהירים. אני קמה ממקומי וניגשת לשולחן של דסי. כל פעולה שלוקחת שניה מרגישה לי כנצח. כשאני עומדת

...

בסוף זה קרה. ציוותו בכיתה של מלי של דסי זוגות לפרויקט הגדול והנורא, ודסי הופיעה במשרד נסערת כולה.

"תרגעי, דסי, תרגעי" רבקה לוגמת מתונות מהקפה ומנסה להרגיע את הרוחות, "מדובר פה בסך הכל בפרויקט, בפרויקט!!! אף אחד לא הכריח את הבת שלך להתחתן עם אף אחד. כן? וגם לא לסגור חוזה שכירות לשנה".

"אבל מדובר פה בפרויקט רציני!" לדסי כורח סומק ורוד בלחיים ונראה כאילו עוד רגע תתחיל לרקוע ברגליה, "הבנות מדברות עליו שנה, מחכות לו, מתרגשות ממנו... מלי שלי כמעט לא ישנה הלילה מרוב התרגשות". כאן דסי מנמיכה את הטון, ובכל זאת אני שומעת כל מילה- "ובסוף?! מחברים אותה לבת את הבת הכי שקטה בכיתה? נכון, יש למלי מידות טובות ולב זהב. היא בת משמעותית בכיתה שיכולה לתרום לבת ההיא. אבל בכל זאת, עד איפה? גם בפרויקט הכי משמעותי בסמינר היא צריכה לסבול?" למה אנשים חושבים שאלה שאינם נשמעים גם אינם שומעים? נשגב מבינתי. השנים רצות לי אחורה,

"מחר מצוותים בכיתה של הבת שלי את הזוגות" דסי מלהגת כבר חודש על הפרויקט הענק בכיתה של מלי שלה, ולי כבר נמאס לשמוע את הדרשות הללו, על הבכורה המוכשרת שלה והפרויקט הגורלי שיצליח לה או לא. "מלי שלי ילדה חזקה, היא מוכשרת בכל התחומים, אם רק יצוותו לה מישהי טובה היא תוכל לעוף קדימה" הגאווה האימהית של דסי היא לא משהו שאפשר להחמיץ. "והאמת", היא מוסיפה, "שגם אם לא..." רבקה צוחקת, כאמא שכבר חיתנה כמה ילדים מצחיקה אותה ההתרגשות של דסי מפרויקט של בנות עשרה. "הפרויקט הזה מרגש אותך כאילו הוא שלך" היא אומרת ומגרשת זבוב טורדני, "אולי אפילו יותר..."

אני מחייכת ומקשיבה מהצד. מאזינה ושותקת, כמו תמיד. רוצה להגיד לדסי משהו על הפרויקט של הסמינר שגם אני למדתי בו. רוצה לסנוט ברבקה ששכחה מהו גיל הנעורים ולצחוק יחד איתן. אני ממלמלת משהו. רבקה ודסי אפילו לא שמות לב. אני משתתקת. חוזרת למסך ולמקלדת - חברי הצוות הטובים ביותר שיש לי בעבודה.

סוף סוף ליד מקומן של דסי ורבקה, אני מגלה שדסי קמה לרגע וניגשה למנהלת החשבונות. הותירה את העמדה שלה ריקה, ואותי מרוקנת מאויר.

אני מתיישבת במקום, נוטלת בלי משים עט שנח על השולחן ומקשקשת את צעקתי על הדף התורן שעמד באותו רגע על השולחן:

יש בתוכי צעקה' אני רושמת, 'צעקה שצועקת בי כבר שנים... אנשים! שימו לב למי שסביבכם, יש חיים מסביבכם. אנשים זקוקים לכם, לחיוכים שלכם, למילה הטובה. שימו לב! ש י מ ו ל ב! מילים יכולות להרוג? הן יכולות גם להחיות. באותה מידה בדיוק, אולי אפילו יותר. תרחיבו קצת את המעגל! תנו לכולם מקום! לסיום אני מוסיפה כמה קשקושים חסרי פשר בצד הדף ושולחת אותו אחר כבוד לפח האשפה. נושמת עמוק ו - חוזרת לעבוד. אני, המסך והמקלדת...

חשבתי פעם להקים ארגון, אולי אקרא לו בשם "צעקת הדממה", אבל ירדתי מהרעיון כשקלטתי שכשם שלא רואים אותי, כך נמוכים הסיכויים שמישהו יכיר בארגון שלי ויתרם ממנו. יוכיחו המילים

שלא נאמרו והדף השכוח בפח האשפה את רמת הסיכויים שלי להיכנס לתודעת הסביבה.

...

בחמש וחצי אני קמה לצאת. כמו תמיד, אני יוצאת אחרונה ונועלת את הדלת, כפי שסיכמתי עם הבוסית. אני עושה סיבוב במשרד לוודא שהוא ריק, ואף אחת לא החליטה להשלים היום שעות. מכבה מחשב אחד שכוח, מרימה עט שנפל, זורקת שני מסמכים מיותרים מהעמדה שלי. ונעצרת.

מפח האשפה מציץ הדף המקושקש מהבוקר שהכיל בדממה את סערת רוחי, ובשוליו נוסף המשפט:

"צודקת, דבורה, בכל מילה. שמעתי את לחישתך. אנחנו נעשה את שלנו. ואת? את תעשי את שלך..."

את תעשי את שלך. מה בדיוק אעשה? אשתיל רמקול לגרון שלי כדי שאנשים יתחילו לשמוע אותי? אנעל נעלי עקב בגובה 20 ס"מ כדי להיות יותר 'נוכחת'? לרגע נדמה לי שדסי, בכתב ידה הפניני, חמדה לי לצון. נדמה לי שעשתה צחוק מרגשותי הכמוסים ביותר. לא התכוונתי

שדסי תקרא את הכתוב. גם כשקמתי לדבר איתה, לא התכוונתי להציג כך את פני הדברים. שוב לא הבינו אותי. שוב מילותי ודם לבבי הושחתו לריק. עדיף עשרת מונים להיות שקופה, מאשר להיות כתושה עד דק בתודעת הזולת.

אבל ברגע שלאחר מכן אני מבינה. יותר מדי מבינה. מניחה את התיק על הרצפה ומתיישבת חזרה בכיסא שלי. דסי צודקת. אחרי הכל, היא צודקת. אני צריכה לאזור אומץ, להאמין בעצמי, בכוחותי ובמה שיש לי למכור. אני צריכה לדעת לבקש עזרה. להעיז להגיד את אשר על ליבי. להעיז לספר את מחשבותי. אני אעשה את שלי, והן???

אל לי לערבב תפקידים. אני אעשה את שלי ואותיר לבורא עולם ולבריות לעשות את שלהם.

אולי זה מוזר, כי עברו כמה שנים טובות מאז בכיתי לאחרונה וגם אז זה היה בחדרי חדרים. אבל עכשיו יבהה קטנה חונקת את גרוני, ואני נותנת לה להשתחרר לאט לאט. יודעת כי הצעקה השקטה שלי התחילה לעבור הלאה, ובגלים שקטים ועדינים היא תשנה עוד את פני המציאות.

יש לך חברה שותפה?
היכנסי דרכה למועדון

ותוכלנה לזכות
שתיכן
בשואב אבק
רובוטי חכם
עוד לפסח הזה!!!

ההגרלה בעז"ה
בר"ח ניסן
הפרס יהיה זמין
מיידיית במשרדי
שמורה

<
קשה לך לקרוא
כל כך הרבה תוכן
בדיגיטל?

פנקי
עצמך
בגרסה
המודפסת
מגזין איכותי, מרתק ונוגע!

את מוכרת? תני מתנות!

המתנות לא יהיו בחינם.

מהו בונוס? בונוס הוא מתנה, הוא ניתן בחינם, ואנחנו אוהבים חינם. לא לחינם התריע שלמה המלך ואמר כי "שונא מתנות יחיה". זה בגלל שאנשים כל כך אוהבים מתנות וכי מתנות הן דבר מפתה כל כך. מחקרים גילו שגם מי שקונה רכב במאתים אלף ש"ח שמח לקבל מחזיק מפתחות נאה למפתחות הרכב החדש שלו. אושר קטן.

אסטרטגיה של בונוסים

החלטה על בונוס היא החלטה אסטרטגית. זו החלטה שמשפיעה על תמהיל המוצרים בעסק, על תמחור המוצרים ועל הדרך שבה הלקוח מכיר אתכם ותופס אתכם.

מתנות מהעסק צריכות להיות מתנות שנעים לתת, ושממש משמעותי לקבל. בדרך כלל נעים לך לתת חומרים, תכנים, ידע. קל. הנה רעיונות למתנות:

אילו חומרים כבר יש לך?

האם יש לך חומרים מוסרטים, פאנל שהשתתפת בו, מאמר שבו ראינו אותך, טורים שכתבת, שאלות ותשובות שהלקוחות שלך שאלו וענית להם? חומרים מהסוג הזה הם חומרים נהדרים לבונוס.

האם מוצר הבונוס יהפוך להרגל והלקוחות יקנו אותו בהמשך?

בואו נחשוב קדימה - איך הבונוס יכול להגדיל את המכירות

כשבנית את הקורסים שלי לניהול, לאיזון בין בית לעבודה ולסדר מקיף בבית, חשבתי על תוכן שלם, הוליסטי ומלא שייתן פתרון לכל הלקוחות שלי. ואז, גיליתי שהלקוחות מבקשים עוד. עוד תכנים, טיפים ומידע מעבר. וכך התחלתי לחלק **בונוסים**.

כשהתחלתי למכור קורסים ב-2012, הנוסחה של "קורס פלוס בונוס" לא הייתה ברורה מאליה. היום זה כבר חלק מהחבילה. כולם מצפים למתנה- מתנה על כל רכישה.

מתנה היא בדרך כלל בזבז של משאבים: המקבל מעריך את השווי של המתנה ב-20% פחות מהערך האמיתי שלה, אומרים המחקרים. אם קנית לחברה מתנה ב-100 ש"ח היא חושבת שהוצאת עליה 80 ש"ח, יוצא שסתם בזבזת 20 ש"ח, או יותר... מתנה היא חידה קשה לפיצוח: ממה ישמחו המקבלים? איך נמקסם את הערך ואיך נוסיף למתנה את הערך המוסף של האהבה, תשומת הלב, הידידות וההשקעה הלבבית? עם לקוחות, השאלות על ערך המתנה חשובות כי כמה: מתנה טובה היא סיבה עצומה להתחבר למוצר שלך, להרגיש שהחלטה להיות לקוחות שלך היא ההחלטה הנכונה והמדויקת.

איך יודעים מה הלקוחות רוצים ואיך נותנים להם את הבונוס הכי טוב? איך יוצרים בונוס שיהיה נכון גם לך, מתנה שאת רוצה לתת - ועם זאת בונוס שהלקוחות שלך משתוקקים לקבל? לשם כך כתבתי לכן את המדריך המתומצת הזה. עבור העצמאיות של שמורה שמחלקות מתנות - ושידעו איך

שרכש. הבונוס הטוב מתאים לסגנון החיים של הלקוח, לערוצים מהם הוא מקבל מידע ולהרגלים שלו.

אישי: מתנה שנתפרה במיוחד עבורך מקבלת ערך מוסף של תשומת לב, ידידות ואפילו אהבה. האם ייתכן שתכני מספר בונוסים ותיתני ללקוח לבחור מה מתאים לו?

האם תוכלו להציג את הבונוס כמשהו מיוחד הקשור לניסיון האישי שלך, למסלול ההתנסות שלך במקצוע ובדרך החיים שלך - שאת חולקת אותם עם הלקוחות שלך מתוך אכפתיות מיוחדת ואנושית, מעל ומעבר למניע העסקי?

האם תוכלי לגרום לבונוס להיות מתנה מהלב? הצגת הבונוס באופן אישי מעלה את ערכו מאד.

מיתוג: בונוס ממותג מחבר את הלקוחות שלך לערכים שהם מחפשים - יוקרה, אישור חברתי, רמה גבוהה, פרקטיות.

השלמה: הצג את הבונוס כהשלמה למוצר, וכדרך יעילה ואפקטיבית במיוחד ליישם ולהטמיע את הערך שנותן המוצר. כך המוצר נתפס כבטוח יותר - כשיש תמיכה ביישום ובשימוש ויורד מדד הסיכון בהשקעה שברכישה.

תמיד הלקוח ישמח לקבל עוד מתנה - מוצר משלים, קישוט, מוצרים שמבחינתך הם קד"מ ומיתוג.

בכל רכישה קיים סיכון. הלקוח פוחד שהמוצר לא יעבוד, שהוא לא ייתן את התוצאה המובטחת. המתנה שמקבלים בחינם, מרגיעה - בכל מקרה קיבלנו גם משהו נוסף...

לפרטים על הרצאות וקורסים: 0548493750 - נאוה

לחצו כאן לאתר שלי ולקבל טיפים

שלנו בהמשך? האם אפשר לייצר בונוס שיוביל חלק מהלקוחות לרכוש מוצר נוסף שלנו? האם טיפול פנים מוביל לרכישת קרם? האם בונוס של קרם בכמות מסוימת יגרום ללקוחות להתנסות, לאהוב ולרכוש את הקרם בהמשך? מתנה טובה היא גם טקטיקה שיווקית, מהסוג של טעימות והתנסות.

מה ערכה של חבילת בונוסים?

בונוסים הקשורים זה לזה יכולים להיות חבילה - מתנה ארוזה ויפה של מוצרי בריאות, למשל. שלושה ויטמינים שיש ליטול ביחד. משקה וכוס מדידה, כוסית או מאג שמשלימים את ההנאה מהמשקה. באופן זה המתנה מתחלקת לכמה מוצרים והופכת למשהו גדול יותר, מרשים ונחשק.

האם הבונוסים יתאימו גם לשימוש בקמפינים נוספים?

בונוס שווה מבחינתך, הוא בונוס רב שימושי. ממש כמו מכשיר חשמלי שקונים לבית - כיף שהמיקסר יכול להקציף, לערבב וללוש, וגם אפשר לחבר למנוע שלו בלנדר ומטחנת בשר. באותו אופן בדיוק, אם יצרת בונוס שווה הוא גם נמכר כמוצר בפני עצמו, גם משמש כמוצר חדירה בקמפיין אחר, וגם יכול להיות "דאון סוויץ" למי שמתלבט ולא רכש.

אז יש לך בונוס משתלם - שמשתלם לך. אבל מה הלקוחות שלך רוצים? מה משתלם להם?

מפתיע, אבל גם כשנותנים מתנה צריך לשכנע את הלקוח שהמתנה שווה, שכדאי להקדיש לה זמן ולנסות אותה!

רלוונטי: הסבירי איך הבונוס שלך מתאים במיוחד, ממש קולע לרעיון של המוצר ולתועלות שהלקוח רוצה להפיק מהמוצר

מועדים
המועדים, עונות ותוכנים נבחרים
מיוזם ומתנהלים על ידי המועדון

יקיר לו

להכיר. באור חדש.

ל"ג בעומר אפרים נחום ב"ד חיים זאב

כלב... הן מדרבות על הנושאים הבערים, מציפות דילמות, משוחזרות על רגשות ומחשבות, ועל דרכי פיתוח והעצמה.

מקבלות צידה לדרך, ומחכות כבר לשבוע הבא.

הוא הגיע, צופן בחובו הרבה חוכם, חום, מכין שוב את אולם הועידה בירושלים לקבל את פני היקירות לטשא החם של יקיר לוי - לא נפלות ברשת. את הערב פתחה הגבי דינה רוב, אחותה של הגבי רבצ'י פלאי בדבורי חיזוק מרגשים ומעוררים, על יקב ואשיר הקדושים שנספו, על העצמות של דבורי וקבלת הרין. לאחר מכן המשיכה לאה, לקחת את המשתתפות למסע מעשי לאור משנתו והסקפתו של הגאון רבי מתתיהו סלומון שליט"א משגיח בישיבת ליקוד. מידע מפתיע על העולם הטכנולוגי והרבה מקורות חז"ל המעניקים לנו כח גם בניסיונות הרור הזה... הערב נחתם בשירה סוחפת כשעוד דקות ארוכות נשארות המשתתפות. מדרבות, מתוייגות, שאלות, מתקשות להיפרד.

בעיה נמשך לשתי אחת מחוויות המפגשים והועידות,

אנחנו רק בפתחו של מסע שאמור בעיה ללנות אותנו עד למג השבועות הבא.

אבל בשמורה כבר מתחילים לחמם מנועים לקראת מחזור יקיר לוי הבא, כשהאשירה היא לפתוח עוד ועוד מוקרים, עוד ועוד משואות בראשי הרים, יעד שתהא כל הגולה כולה במדרות האשיר

זהו לחודש הזה...

במחזור הבא, גם את מוזמנת!

בדיקו כמו בשנה שעברה, האריך כנס הפתיחה לייקיר לוי נקבע הרבה לפני שהחויבים יכלו לשער את מזג האוויר. ובדיקו כמו שא, יצאו מאות נשים אל הרוח השלם, והגיעו עם רצון לחמם ולהבעיר מדרות ומשואות למרות הקור שבחוץ, גם השנה שיאה של הסופה יבדורה צפה לאותו יום רביעי קר וגשום ואיים ללחות את כנס הפתיחה.

למרות הכל החלט לקיים את ועידת הפתיחה המשתתפות הדיעה שהן מציאות לאירוע הפתיחה עם חום ואש שייקיר לוי יודע להדליק, והוא לא המרק החם שהו ליק את האש בעיניים...

מה שקרה בסוף הפתיע אותנו גם את הסופה. למרות הקרה, זה קרה

כמעט כולן החטטו במעילים, חיכו בתחנה הקפואה, עלו לאוטובוס והגיעו כדי להתחמם יחד, להתקרב, להתחבר, להיטען באנרגיה וחום, ולהצית עוד שלהבת בדרך להבעיר את הגולה כולה כמדרות האשיר.

שליטים של 'מתחמם' חם... רוח... קירנו את פני הבאות. התכנסות וכיבוד מפנק, קבלת חגים וניסיון למצוא מיי עוד בקבוצה שלי, התחמקות, קבלת ערכה של מולד ודפי סיבום... יוצאים לדרך...

בחלקה הראשון של ועידת החוכן יריבה לאה על מקומנו כעובדות ר', על כוחה של עבודה מאהבה ועל החיבור האמיתי של יעשה מאהבה. את הערב המשיכה גבי דינה רוב מנהלת החוכן, שדיברה על כח הקבוצה לגדול יחד ולהתעצם. ומשם, לדין סוחף בהגבלת המנהל ומפעילת הויצים וההרקות הידועה - אלישבע פישר (אזכרת אותה מכנס אלול, כ"ג...), בין שירי נשמה וכמיהה, על המנוחות החודשות ושתפו בחחושות ובתקוות לקראת פתיחת הקבוצות.

השבוע עבר מהר, ומשואות ראשונות נדלקו בשבוע מוקרים ברחבי הארץ. קבוצות קבוצות של מבקשות ר', יחד עם מנות יקיר לוי עם אש בעיניים והרבה חום בלב, התיישבו סביב שולחנות אש במגעלים, ובעיקר עם השוקת קרבה לאלוקים

מי: שרי ויסבלום

מה: מנהלת משרד

הנותן מענה מקיף לכלל השירותים כמו: היתרי בנייה, אדריכלות, תב"ע, תמא 38 ועיצוב למבני ציבור ובתים פרטיים.

"זה עובר אצלנו בגנים. סבא שלי ואחיו היו אדריכלים, ובין פרויקטי הדגל שלהם אפשר למנות את רחבת הכותל והר מירון. ואכן גם אני בחרתי לפנות ללימודי אדריכלות. אי אז לפני 18 שנים טרם היה בירושלים מסלול כזה ונאלצתי לכתת את רגלי לבני ברק. מיד לאחר הלימודים התקבלתי למשרד בו עבדתי שנתיים אך קיבלתי ניסיון של חמש עשרה שנים... כדי לשבר את האוזן, השתכרתי 21 שקלים ברוטו לשעה, היחס היה גרוע והמפגש עם העולם הלא חרדי היה בהחלט מזעזע. אך הניסיון שצברתי שם מהווה את הבסיס למה שאני עושה היום.. באותו יום בו החלטתי לעזוב, בס"ד קיבלתי הצעת עבודה אחרת במשרד חרדי אמנם, אך גם שם לא חסרו ניסיונות. וכך תוך כדי עבודתי כשכירה זוטרה לקחתי על עצמי עבודות פרטיות, ולאט לאט הורדתי ימים עד שהתחלתי לעבוד כעצמאית. כיום אני מנהלת משרד, כלומר מעסיקה פרילנסריות בתחומים שונים, וביחד אנחנו עובדות על הפרויקטים.

מיד בתחילת הדרך הבנתי כי להיות עצמאית זה לא אומר שאין בוס-אלא

אחרי סידרת מפגשים עם חברות הקהילה העובדות בחברות גדולות במשק, החלטנו הפעם להפנות את אור הזרקורים לעצמאיות שביננו (או כמו שאומרת שרי ויסבלום- אין דבר כזה עצמאיות! כולנו תלויות רק בהקב"ה...) מי כמותן יודעות עד כמה ארוכה הדרך, מלווה בהתלבטויות ושאלות והרבה התנסות וגדילה. יצאנו לשמוע על החברה שלהן, הפרטית, ולקבל טיפים ועצות מעשיות לעצמאיות בתחילת דרכן או לאלו ששוקלות את האופציה. שנתחיל?

מי אנחנו?

עצמאיות בתחומי האדריכלות, שרטטות ותקשורת חזותית, העובדות תחת קורת הגג של "ויסבלום אדריכלות ועיצוב".

מי: רחלי רייכמן

מה: שרפוטת

לאחר לימודי האדריכלות בסמינר עבדתי במשרדים שונים בתחום היתרי בנייה ושרטוט גרמושקות. לאט לאט הרגשתי שהיצירתיות שלי דורשת את שלה וכנ"ל המשכורת... לאחר קרוב לעשור ללא טריגר מיוחד, עזבתי את העבודה וסמכתי על הקב"ה שיתן לי אחרת תחתיה.

מטבעי אני לא אחת "עם מרפקים" וכזו שטובה בבניית קשרים, ובתחומי עיצוב פנים, אדריכלות והיתרי בנייה דרוש קצת יותר מקמץ שכזה... לכן החלטתי להיות פרילנסרית ולקבל עבודות שרטוט הישר מאדריכליות ומעצבות פנים עצמן, ולא מלקוחות פרטיים.

לפרילנסריות ולעצמאיות יש יתרונות רבים, כמו גמישות בזמנים. את הבוסית של עצמך, ואם החלטת לצאת לברית או למסיבה בגן לא חלה עליך חובת דיווח. יש גם יכולת בחירה האם לקחת עבודה מסוימת, לעומת שכירה שצריכה לבצע את המוטל עליה. וכמובן, גולת הכותרת, השכר השעתי גבוה יותר- אם כשכירה את מתחילה מ-40 שקלים לשעה או קצת יותר, עובדת 8 שעות ומסיימת חודש עם תלוש של 4700 ש"ח לדוגמא, כעצמאית את יכולה לקחת גם 150 שקל לשעה ולעבוד 3-4 שעות ביום כדי להגיע לאותה משכורת. כמובן שיש הוצאות עסק ושנים קשות של הרצה, בהן הרווח יכול להסתכם לפעמים במאות בודדות

להיפך, יש מיליון בוסים חדשים. העבודה שלי כוללת פגישות, יציאות לאתרי בנייה וקשירת קשרים מקצועיים עם גורמים רבים בעירייה. היה עלי ללמוד היטב את ההלכות המתאימות כמו ייחוד ותקשורת, לבנות את הגבולות שלי בעבודה עם גברים ולהוות לעצמי חומה בצורה כנגד כל פרוייקט שלא מתאים לי. אני צריכה להיות הבוסית של עצמי וזה הכי קשה... אף אחד לא לימד אותי מה עושים עם מתנות חובה שעלי להעניק לבעלי מקצוע ועובדי עירייה, איך מתמודדים עם מתנות שהתקבלו מלקוחות מרוצים, ומה עונים לפקיד חילוני שמציע לי לבוא אחרי שעות קבלת הקהל (הצעה מפתה מאד בהתחשב תורות הענק בשעות קבלת קהל)... ולכן ממליצה על הטיפים הבאים שמבחינתי הם חובה: להתייעץ עם מורה הוראה על כל צעד ושעל, לבנות מערכת אמון מול הבעל בשאלות נצרכות, וכמובן לדעת כי כל ההתחלות קשות וקצב הבנייה של העסק הוא איטי עד לא מורגש בהתחלה. צריך לקחת נשימה עמוקה ולא לברור עבודות בתחילת הדרך, להתחיל בקטן גם מבחינת התשלום, ולאט לאט לבנות קהל לקוחות אמין ומרוצה שיעבירו את השם שלך הלאה. כיום אין לי צורך לעסוק בשיווק, היתרי הבנייה שהוצאתי לאנשים כנגד כל הסיכויים מדברים ומפרסמים במקומי. אגב, ארגון 'שמורה' בכלל ו"יקיר לי" בפרט, מהווים גב עצום וחזק לעצמאיות כמוני, שנדרשות לשאלות וספקות חדשים לבקרים. בעיניי, החיבור לשמורה הוא חובה לא פחות מלתת צדקה ולומר פרק תהילים לפני כל פגישת עבודה. שמורות, ראו הרווחתן

בחודש, אך בגדול, השמים הם הגבול לעצמאית. אם כן, מהו החיסרון? כאן מגיע האבל הגדול, אין תלוש קבוע בזמן קבוע. ההישענות על הקב"ה היא טוטאלית ללא שום 'ציבות' בנקאית. מצד אחד שריר האמונה מתחזק מאד, ומצד שני, לאישה עם אופי שצריך את הרוגע שבמשכורת קבועה ומסודרת- הרבה יותר קשה לעבוד כעצמאית. נוסף לחיסרון זה את אלף התפקידים שנוכלים על העצמאית, שביום בהיר הופכת גם לרואת חשבון, גם לאשת שיווק, גם לגרפיקאית לעת מצוא, לאחראית על התקלות במחשב ובאינטרנט (שכירות, מכירות את האושר שביום חופשי כשהרשת נופלת? לעצמאיות, יום כזה מעלה את סף הלחץ לגבהים נוספים...), למזכירה שקובעת לוחות זמנים לכל פרוייקט, ואפילו לאחראית על הניקיון ועל הקפה והחלב. נזכיר כי אין ימי מחלה והבראה או בונוסים ומתנות חג, ויום שלא עבדתי בו- משמע יום בו לא הכנסתי כסף, ונקבל בליל של יתרונות וחסרונות כמו בכל דבר בחיים...

טיפים של בעלת ניסיון:

עד שעסק מתבסס לוקח זמן והרבה. קחי נשימה עמוקה (וכמה חסכוניות פתוחים בינתיים...) ותתכונני גם לימים בהם לא תהיה לך עבודה: עד שאת בונה את השם ואת מעגל הלקוחות, ועד שאת לומדת איך לתפעל את העסק שלך עוברות בדרך כלל שנתיים. תרפי, תתפללי, תתיעצי, תחזקי את מידת הביטחון שלך ובעזרת ה' גם זה יעבור.

מקום פיזי, קבוע ומוגדר ששייך אך ורק לעבודה הוא חובה. כולן מנסות בהתחלה לגיגל עם המחשב על השולחן בסלון,

ובין המטבח לחדר שינה- ולבסוף נקרעות, וחבל. חדר עבודה הוא חובה בפרט למי שעובדת בתחום העיצוב ומקבלת אנשים לפגישות.

איזון בית-עבודה: כמה מילים ודיו כבר נשפכו על הנושא, ובכל זאת- לעצמאיות זה קריטי עוד יותר: שעות מוגדרות לכל תחום הן חובה. ועוד יותר טוב- קו טלפון נפרד, כתובת מייל שונה ונעילת חדר העבודה בשעות שאינן מוגדרות כשעות עבודה.

תמיד יהיו אנשים שהמחיר שלך יהיה יקר להם. אל תורידי אותו כי יחד עם הורדת המחיר, השם שלך כמקצועית יורד... קבעת מחיר? זהו המחיר הסופי מבחינתך ולא משנה גם אם הם משפחה...

מי: שרי פישר
מה: בית היוצר

למדתי עיצוב ועם הזמן הוספתי לימודי פרסום וכתביה, כך שכיום אני מלווה מוסדות ועסקים מתחילת שלב הרעיון והכתיבה ועד העיצוב הסופי, כמעטפת כללית של תקשורת חזותית.

בתחילת דרכי עבדתי כגרפיקאית שכירה בבית דפוס, **ובמקביל לקחתי גם עבודות פרטיות. כשהבנתי שבתור עצמאית אוכל לתת ללקוחות שלי הרבה יותר, בזמנים גמישים יותר, וגם להרוויח יותר משכר מינימום, התחלתי את דרכי כעסק עצמאי.** כעצמאית עלי לשים לעצמי גבולות אישיים בתחומים רבים. אחד הגבולות

הקבצים יוגשו, כמה סקיצות נכללות, כמה שעות ובאילו שעות אני עובדת וכפנויה, פרט למקרים דחופים ממש. מה קורה במקרה של ביטול עסקה, וכמובן העובדה כי אני עובדת ללא אינטרנט. אני גם לוקחת 50% מהתשלום מראש, וכך יוצרת התחייבות של הלקוח כלפי וגם שלי כלפי הלקוח.

בהתחלה, חשוב לנסות לקבל עבודות ממקומות ואנשים שיכולים לבנות תיק עבודות מכובד ולהוות קהל יעד ממליץ ומפרגן. הכי קל להתחיל מהמשפחה הקרובה והרחוקה, ומשם העבודות בעזרה יתחילו לזרום.

הפרדה, הפרדה ושוב הפרדה. עבדתי כ-10 שנים מסלון ביתי הקט והימים הפכו לסלט מעורבב של עבודה ובית. את ההפרדה ניסיתי לעשות בעודי מכסה עם מפה את המחשב עד ליום העבודה הבא.. אך בהמשך עברתי למשרד מתחת לבית והחיים שלי השתנו ולטובה. ממליצה בחום לכל עצמאית. **כך, כשהגבולות שלך שמורים ואת עובדת בשעות שנוח לך, לא על חשבון הבית, את פנויה הרבה יותר לתת מכל הלב ומשקיעה מעבר. הלקוחות מרגישים את זה ונהנים לחזור שוב ושוב, ולהמליץ הלאה ללקוחות נוספים.**

.....

המבדלים אותי משאר העוסקות בתחום הוא העובדה כי אין לי אינטרנט. לא סטיק, לא מסונן ולא כלום- מייל בלבד. אני גרפיקאית להזכירכן, כך שיש לי צורך במאגרי תמונות גדולים ככל הניתן. לפני כמה שנים, נכנסתי לרביה שלנו עם השאלה כיצד להסתדר עם העובדה הזו, והוא אמר: "סי איז מיז נישט זיין אזוי,

זה לא היה חייב להיות כך, אבל אם זה כך זה יביא לכם הרבה ברכה" למרות שרוב הגרפיקאים כן עובדים עם הרשת, אם בחרתם שלא- תהיה לכם ברכה... משם כבר ראינו השגחה פרטית מופלאה, כמו לקוחות קבועים וממושכים במקום לקוחות מזדמנים שעזבו אותי כי אין לי אינטרנט, ומנהל מוסד שענה לי למייל פרסומי (מתוך עשרות מיילים ששלחתי ולא נענו בכלל) ורצה שאעבוד איתם, מהסיבה היחידה שיש לי כתובת אוקי מייל בלבד... לא מורידה מהקושי, הוא קיים ועוד איך. הניתוק מחייב אותי במעקב בלתי פוסק אחרי מדיות מודפסות על מנת להישאר מעודכנת, וכמובן **התייעצות, לימוד והתעדכנות מה חדש בתחום.** אך אין לי ספק שהרווח גדול מן ההפסד. אשמח להעניק מניסיוני כמה טיפים חשובים שנבנו מנסיון רב שנים וטעויות:

העמדת גבולות ותיאום ציפיות מדויק מול הלקוח: כשאני מגישה הצעת מחיר אני כוללת בתוכה את הפרטים הכי קטנים כמו איך

מעוניינת לאפשר לנשים להכיר את מקום העבודה שלך ובכך להרחיב את מעגל התעסוקה לנשים חרדיות?

כתבי לנו: office@shmura.org

חריקה

שומרת תורה ומצוות, ולא חסרים טרמפים מבני ברק לתל-אביב לא צריך לנסוע בדיוק איתה.

מיכל מתקשה להבין מה אני רוצה, או שלא. אחרת היא היתה קוראת לי להצטרף אליה הבוקר. אולי היא צודקת ובאמת הכל בסדר, אחרי הכל גם את נהגי האוטובוס לא בדקתי אף פעם.

באחת וחצי מיטל עוברת לידינו ומזמינה אותנו לאכול איתה צהריים במרכסת. מיכל קמה מיד, אני מסתכלת עליה תמהה, מיטל מחכה גם לי. "אני לא רעבה, תודה" אני מפטירה בחיוך. חייבת לתפוס שיחה עם מיכל אחר כך, היא מגזימה.

הן חוזרות מההפסקה, ומיכל מתיישבת לידי מרוצה. "אני לא מבינה מה הבעיה שלך" היא אומרת לי. מסתכלת על הסנדוויץ' שלי ועל המקום שבו אני אוכלת אותו. "מה רע להתיידד קצת? לתפוס קשרים בצוות?" לא אמרתי שרע, ואין לי כרגע כח להתווכח. שומרת את הכוחות שלי לדברים אחרים. מה גם שלא ממש ברור לי למה היא לא צודקת ומה הבעיה בכלל.

למחרת התשובה מתבהרת לי יותר.

מיכל שוב יוצאת עם מיטל לארוחת צהריים. אני יוצאת קצת אחריהן ליטול ידיים, לא נעים לי לפגוש אותן במסדרון, הרי אמרתי שאני לא רעבה. במבט חטוף אני רואה את מיכל ומיטל

שכנה נחמדה שלקחה אותי טרמפ מורידה אותי בפתח בניין החברה. אני מרגישה כבר ותיקה ממש, מוציאה אוטומטית את התג מהתיק ומעבירה אותו בדלת הכניסה. מתיישבת בעמדה שלי ובודקת מה התחדש מאתמול, אילו משימות חדשות יש לי היום.

מיכל נוחתת לידי, עליזה למדי. "בוקר טוב".

"גם לך" אני מחייכת אליה. "מה את עליזה הבוקר?"

"נחשי איך הגעתי לכאן" היא מאתגרת אותי.

"אהמ.. 66? 160? 53?" אני זורקת את כל שמות הקווים שעוברים לה מתחת לבית.

"לא! היה לי טרמפ מדהים" היא אומרת בקול, מתרוממת וקורצת למיטל שיושבת בעמדה מעט רחוקה.

"מה יכול להיות מדהים?" אני חצי מבודחת.

"נסעתי עם מיטל!" היא קוראת בתרועת ניצחון.

"עם מיטל? איזה יופי" אני אומרת בקול, ועוד לפני שאני מספיקה להוסיף משהו בשקט מיטל קוראת לי מרחוק- "מוזמנת גם!"

"את רצינית?" אני שואלת עכשיו את מיכל בלחש. היא לא מבינה מה הבעיה. האמת, גם אני לא מספיק מבינה, לכן אני גם לא מצליחה להסביר לה. מיטל נהדרת, אבל היא ממש לא

יושבות זו לצד זו ומפטפטות. נוטלת ידיים, וכשאני עוברת שם שוב בחזרה אני קולטת מזווית העין את גיא ואורן מהצוות מתקרבים לאיזור, לוקחים כסאות ומצטרפים לארוחה.

אני נמלטת משם. לא רוצה לראות מה קורה אחר כך. לא באמת יכול להיות שמיכל תשב לארוחה עם כל החבר'ה האלה. היא בחורה טובה, מגיעה מבית טוב, מסמינר טוב, לבושה צנוע, מדברת דברים יפים.

אני מתיישבת עדיין המומה מול המחשב, אוכלת את האוכל שלי בדממה, לא בטוחה שאני נושמת בכלל. אחרי דקה מיכל מתיישבת לידי, חיוורת ומבולבלת. היא לא אומרת מילה וגם אני לא, לא שמה לב כלל שראיתי אותה.

עוד עשר דקות דוממות עוברות. מיטל והחבר'ה עוברים לידינו, כנראה סיימו לאכול. "מיכל, למה הלכת?" קוראת לה מיטל בקריצה.

"תמר קראה לי" היא מצביעה עלי. אני מחייכת.

הם ממשיכים הלאה.

מיכל שותקת כמה שניות ואז אומרת לי - "ראית?". אני מהנהנת עם הראש. "צדקת".

צדקתי, בהחלט. מה יש לי לומר לה עכשיו? אין לי מה לומר. היא תצטרך להיות חכמה מספיק כדי להתחמק ממיטל בארוחות הצהריים מהיום והלאה, ואולי עוד יותר חכמה כדי לוותר על הטרמפ בבוקר. נכון שזה נוח, אבל לפעמים צריך לוותר על נוחות.

בדרך חזר אני מחפשת מילים נכונות לומר לה. על טעויות של מתחילות, ונסיון שצוברים בדרך. וודאי שנכון יותר ללמוד מטעויות של אחרים או להיזהר מלהגיע לידי טעות, אך לאחר מעשה אני מוצאת שזה מרגיע אותה מאד, גם אותי.

אני מרשה לעצמי לבקש ממיכל בקשה - לבקש ממנה שתעיר לי כשהיא שמה לב שאני מתנהלת לא נכון. לפעמים כשנמצאים בתוך הסיטואציה לא מרגישים חריקות, מבחוח דברים נראים אחרת.

בסופו של יום, וגם בתחילתו ובאמצע, כולנו עלולים לעשות טעויות. בסיטואציה הזו אולי הרגשתי קצת עליונות, חשתי שאני החכמה והמבינה. אך מחר גם אני עלולה לטעות, טוב שמיכל פה בשביל לשים לב.

שמחה שהיא חברת צוות שלי.

להצטרפות ולתגובות

ashmoret@shmura.org

אשמורת. איתך בשמורה מהרגע הראשון

גם את חדשה בשוק? חברה ב'אשמורת'? או ותיקה ועדיין מזדהה? מוזמנת להגיב ולשתף את כולנו! טור המשך בסדרה של תמר, יחד עם תגובותיך, יופץ בעז"ה לחברות אשמורת בלבד

מועדפים

הבזקים, עדכונים ותכנים נבחרים
מתוך מרחב הפעילות של ה'שמורה'

ככר היונים | סיפור אישי

ראה דרכיה, וחכם / בעריכת: נעמי

UP?

כלומר - מה הלמעלה שלך? בתרגום חופשי, אני עונה
בביטחון מלא- ברוך השם!
ברוך ה' שאין לי וואטסאפ! (גם לא בטלפון אחר בכיס או
בתיק...)

בהתחלה היה לי גלאקסי, שנשבר תחת משקלו הכבד
של פטיש שניצלים, באחד השיעורים של הרבנית שמלווה
אותי.

אחר כך עברתי למוגן, אבל זה היה רק שלב ביניים - כי
הבנתי בסופו של דבר שעם כל הכבוד להגנה ולחסימות
- טלפון חכם הוא נשאר, על הרבה מאד מגרעות שלו...
אבל איך, איך אפשר לחיות בלי אפליקציות? אפשר
לחשוב לאן אני כבר "גולשת" עם המוגן שלי? איך אדע
מה מזג האוויר מחר? והאם ביטוח לאומי הפקיד קצבת
ילדים?

ואיך אגיע לכל מיני מקומות בלי ווייז?? ולמה החיים צריכים
להיות כל כך מסובכים וקשים? מה אגיד לכל הלקוחות?
זה רק לצרכי פרנוסה....

בעלי תמך בי מאד ואמר לי במשפט אחד: **ה' לא ימנע
טוב להולכים בתמים.**

נכנסנו לאחת החנויות שעליה שלט מאיר המודיע ש"כאן

לא נולדתי בבני ברק וגם לא באחת השכונות
החרדיות בירושלים. פילסתי את דרכי הרוחנית בעשר
אצבעות, בהכוונתה הנפלאה של הרבנית שמלווה אותי
לאורך הדרך, ובסייעתא דשמיא אין סופית שאני זוכה
לראות כל הזמן.

במקצועי אני עורכת דין.

השאלה שאני הכי נתקלת בה בכל תחילת או סיום
או אמצע פגישת עבודה היא: "מה הוואטסאפ שלך?"
התשובה היא חצי מתנצלת - "אמ...אין לי וואטסאפ..."
כשאני מנסה לעמעם את הקולות שנשמעים ברקע, כי
למעשה נשמע שאני נמצאת בחלל החיצון או בגלקסיה
אחרת.

והודעות רגילות? גם לא.

מייל? כן, תרשמי שירלי-דוט-קום-דוט-סלאש-שטורדל-
בתנור-סי-או-אי-אל-ביזראל.

אז תרשמי לי בהודעה רגילה את המייל.

אבל אין לי SMS.

אז מה יש לך???

ביטחון ואמונה בה'!

והיום כששואלים אותי "מה הוואטסאפ שלך?" WHAT IS

הראיתי לה את הנייד שלי והיא ישר הסיקה
מסקנות:

”אהה, נשבר לך וזה החלופי?”

אמרתי לה: לא... כלומר כן, לא נשבר לי - אני
שברתי, וזה לא החלופי - זה הקבוע!

התחילה להתבלבל... מי מסתובב בימינו עם דבר
מימי הביניים? ועוד עורכת דין?!

מפה לשם שאלתי אותה, יש לך את המבחן
בדפים? כמו פעם, דפים, ניירות כאלה?
אמרה שכן אבל התשובות מסומנות שם.

הצעתי לה שתקריא את השאלות ואענה בעל פה.
ובכן, חשתי כמו בליל שבת עם הילדים ששואלים
את אבא מהחידון של פרשת השבוע...

היא שואלת ואני עונה בלי לשאול אותה מה
האפשרויות (מבחן אמריקאי)
ב”ה הצלחתי במבחן וקיבלתי את התעודה.

עם רצון חזק אפשר הכל בעזרת ה’!

יצאתי ראשונה מהמבחן. מאוחר יותר שמעתי
שכולם נתקעו שם הרבה זמן כי היתה תקלה
באפליקציה...

וככה אני, ב”ה מסתדרת עם הנייד הקטן, הכשר
והמאושר.

ומאושרת בו.

מוכרים סלולר כשר”, בחרתי מכשיר
שחור מלבני וקטן. המוכר לוקח את
פרטי האשראי ועוד כמה, ומציע לי לבחור כיסוי
לפלאפון.

באותו הרגע כל מה שרציתי זה לברוח משם...

בעלי חיזק אותי ואמר שזו שעת רצון... תבקשי...
בזכות מסירות הנפש שלך... ובאמת... ביקשתי
מה’ משהו ענק כזה שבלתי אפשרי להגשים,
ולא תאמינו - קיבלתי הרבה הרבה מעבר למה
שביקשתי.

הנה סיפור קטן של התמודדות, תושיה והמון
סייעתא דשמיא:

לפני תקופה הייתי צריכה לעבור השתלמות
מטעם לשכת עורכי הדין.

בסיום יומיים אינטנסיביים של למידה התקיים
מבחן כתנאי לקבלת התעודה.

המבחן היה... באפליקציה!

מול 200 עורכי דין הצבעתי ואמרתי שאין לי
אפליקציה.

”אז תוריד, מה הבעיה?” לא הבינה זו שלידי.

ניגשתי לאחראית ואמרתי לה שאין לי כסילופון
כלומר טלפון חכם בעברית.

לכל הדעות |

מעט מן התגובות. עשרות תגובות מחזקות נוספות - מצורפות מידי יום ג' העוקב לסיפור

איזו מיוחדת, איזה אומץ! להיפרד מטלפון חכם מרגיש בהתחלה כמו להוציא אינפוזיה מהוריד... יש לך כוחות אדירים!

באתי בעצמי מבית שהכל פתוח והכל מותר, והיתה לי תקופה שבה פשוט נמנעתי להסתכל ולהשתמש בטכנולוגיה של בני הבית. היה לי ממש קשה, ולא מעט הקניטו... והעירו...

בפורים של אותה שנה אח שלי הגדול השתכר כהוגן, וכשראה אותי הוא אמר לי- "צוחק מי שצוחק אחרון! את עוד תראי!" ובמקום לצחוק, לקחתי את המשפט הזה לכל פעם שקשה לי. כשאתי מתגברת. "צוחק מי שצוחק אחרון" ו"סוף הכבוד לבוא"

גם היום בעבודה - כל הזמן! אין לך ווצאפ? אפילו התבדחו על חשבון

הפלאפון שלי שכנראה אין בו אפילו קרינה... אז לא. (אדרבא!)

עכשיו אני שונה, מוזרה, חשוכה, לא רלוונטית ולא בעניינים... אבל- יש לי חיים! משוחררים מכלא מחליא. יש לי תקשורת בריאה עם מי שאני באמת צריכה עימו תקשורת, והעיקר- יש לי תקשורת ישירה וברורה ונקייה יותר עם בורא עולם. יש באנגלית משפט: "smart phones, dumb people" (טלפונים חכמים, אנשים טיפשים).

כמה צריך לזכור לצאת מכל העסק הזה. להבין שעם הקב"ה תמיד יש קליטה! גם במנהרה וגם במעלית! כמה כיף לי וכמה לא מובן מאליו כשהבן שלי קורא לי מהחדר, ואני פשוט עונה "כן"? כי אני פשוט "כאן".

את גיבורה אמיתית ומחזקת מאוד! תמשיכי ותצליחי!! •

שלום, הסיפור שלך כ"כ נגע לי, רואים במוחש שלא מפסידים ואפילו מרוויחים...

בדיוק השבוע התקשרתי לאחד הספקים וביקשתי ממנו פרטים לצורך העברה בנקאית, הוא אמר שישלח לי ב-sms. כשאמרתי שאין לי, הוא הציע בווטסאפ. אמרתי לו שאין לי (ב"ה). הוא שתק ואמר לי בעיקצוץ, אולי תתחילו לעבוד עם יונת דואר?

לא ידעתי מה להגיב לו, כי הבנתי לפי התגובה שלו שהוא מבין שאני חרדית דוסית... שתקתי. הוא ממש חיכה שאצחק או שאגיב, ואני המשכתי בענייניות הלאה: אני כותבת, מה פרטי הבנק??

לאחר ניתוק השיחה חשבתי הוא מזלזל -אני גאה!!! המון הצלחות לכולן!!! •

עכשיו יש לי ניסיון בעבודה של שלושה ימי גיבוש באילת. ברור לי שאני לא מגיעה, אבל עדיין משהו מדגדג לי שאולי אני מפסידה וזה בחינם, זה מתנה לכל העובדים וידאגו לי לאוכל מהדרין, גם כך אני לא מתערבבת אך פעם וכו'. אך הסיפור הזה וכל הקודמים ממש מחזקים אותי, חברה בעבודה מנסה לשכנע אותי "תמיד את שואלת רב"... ואני לא יכולה להסביר לה שיש לי את שמורה ומבחינתי אין פה מקום לשאלה!!!!!! אשריכון!! תמשיכו להתחזק ולחזק!

תשמעי.... את אדירה!! עורכת דין ששוברת את הטלפון שלה זה נשמע סיפור אגדה, ולא להאמין שבאמת אפשר!!

חייבת לומר לך שבמקצוע שלי, בתור עצמאית מתחילה, חשבתי אולי לעבור לטלפון חכם אבל מוגן כדי שיהיה לי יותר קל לפרסם את עצמי. היו לי מלא לבטים כי אני רואה חברות מאותו תחום שמעלות סטטוסים ורץ להם. ואני תקועה לגמרי, אבל ממש ממש לא רציתי כי אני יודעת עד כמה זה גרוע!

ועכשיו באת והוכחת לי כמה אפשר גם בלי. גם אני מאמינה שה' לא ימנע טוב להולכים בתמים. תודה לך!

הפעם יותר מתמיד הייתי צריכה את החיזוק הזה. איזו כותרת מיוחדת -"ראה דרכיה וחכם"! תודה על החוסן הפנימי שנבנה בי בשמורה בזכות כל סיפור גבורה שלכן!

בזכותכן היה לי אומץ להחזיר מתנה ליומולדת סכום יפה (1000 ש"ח) שהגיעה אלי ממקום שעדיף שלא אקח. זה לא היה נעים בכלל, במקום להגיד תודה אני מחזירה? אבל תתפלאו- זה התקבל בהבנה. אך אחד לא כעס או צחק עלי, בנחישות ובכבוד אפשר הכל. ב"ה תודה לה' ניצלתי!!

נפעמתי לקרוא! לא מובן מאליו בכלל!

בעבודתי אני גם נתקלת במצבים כאלו, כשאני עם הכשר שלי, והסביבה לא מאמינה שיש דבר כזה. כשהבוס שלי שמע שאין לי ווצאפ ולא SMS, הוא אמר לי: 'אה, את מחוץ לכלוב'. גם הם מכירים בעובדה שזה חיים באטמוספירה אחרת.

מאד קשה לעמוד לבד מול כולם כשנמצאים בסביבה שלא מכירה את האפשרות הזאת של הטלפון המקסים שלנו, זה שעושים בו רק שיחות, ובמיוחד כשזה מגיע למקומות של שליחת קישורים וכד' לכולם דרך אפליקציות, ווצאפ ושות'.

העלית נושא חשוב ביותר שצריך לקבל בו המון כח כל פעם מחדש! שתמשיכי לעמוד עם גב זקוף, עבריה בת לאברהם העברי, גם אם כולם מהעבר השני...

מזל-טוב

לחברתנו היקרה חסידה רוזין

הפועלת במסירות ונדיבות לב בקו השמועה, ותורמת רבות מכישוריה, אישיותה ותבונתה להשבחת הקו

להולדת הבן נ"י!

תזכו לגדלו לתורה, חופה ומעשים טובים, ותרוו ממנו רוב נחת לתפארת המשפחה החשובה!

מזל-טוב

לחוי הימלמן השפית והכותבת האלופה המסייעת לענג את השבתות באלפי בתי 'שמורה'

להולדת הבן היקר נ"י!

תזכו לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים, ותרוו רוב נחת ממנו ומכל המשפחה!

מזל-טוב

לגב' מוריה לוי

העומדת לימיננו בעצה, בהכוונה ובמעשים להולדת הנכדה היקרה!

יהי רצון שתמשיך הברכה לשרות במעורכם

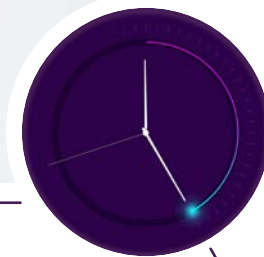
טוב, אני לא גיבורה כמוך. אבל כששואלים אותי מה, אין לך טלפון חכם?? אני מצביעה על הטלפון שלי ואומרת שהוא טלפון ואני החכם! (ליתר דיוק החכמה:))

חכמה שלא מכניסה את הטכנולוגיה, חכמה שמשקיעה במה שחשוב לה בלי הסחות דעת. תמיד זה מתקבל בהערכה ובהערצה ולרוב גם בהתנצלות שלא חכם מצידם שמחזיקים טלפון חכם, אבל אין להם דרך אחרת... •

את יודעת מה הכי חיבר אותי לסיפור להעריך אצלך? שאת אישה מצליחנית. כלומר, יש את ההרגשה הזו שנשים שהתקדמו מאוד בעבודה, בכל תחום שהוא, כנראה המעבר חייב לכלול גם מעבר לטלפון חכם, כי מנהלת/שותפה/ראש צוות וכו' חייבת שיהיה לידה על השולחן טלפון ענק כזה...

אז וואו, עורכת דין אינטליגנטית וחכמה עם טלפון חכם... הרמת את קרנן של הנשים בעבודה עם הטלפון הכשר.

וואו, שמורה יקרה, איזו התמודדות! את יכולה לענות לשאלות בגאווה, לא בהיסוס!! למשל: מה הווטסאפ שלך? לענות - אני עובדת רק עם מייל. אני גם עובדת רק עם מייל. לא משתמשת במילים שליליות, למדתי במקום להגיד בהתנצלות "אין לי ווצאפ" אני עונה שאני עובדת עם מייל. ואנשים מכבדים את זה מאד. תמשיכי להגן על עם ישראל עם הזכויות שאת מוסיפה לו! •

11:05: הלקוח תמיד צודק. או צועק. או שניהם.

מיואיוו

שירות לקוחות מבוסס על אמפתיה. על האמפתיה המקורית, האוריגינלית, עם החותמת. על האמא של כל האמפתיות. אין אמת מרה, אין כללים הוגנים, אין לתת לאנשים בשיניים כמה זה נמוך לריב איתך על המחיר שתי דקות אחרי שהגשת להם את העבודה. יש לנשום עמוק, להכניס את החולצה לחצאית ולהצהיר באוזניהם שזה בסדר, סוגריים: זה לא. יש לנשוך שפתיים ולומר בקול קטיפתי שאנחנו מבינים את התסכול שלהם, סוגריים: מה יש להם להיות מתוסכלים אם הם לא הלקוחות של עצמם, סגירת סוגריים. יש לבלוע רוק ולומר שהם צודקים במאת האחוזים וזה טבעי

מיואיוו

אני (צורת כיסא): וויששתי. לקוחה: יופי... לקוחה: מצוין... לקוחה: אז.... אני (זורחת): למי לרשום חשבונית? לקוחה: תראי, לא נעים לי. אני (נחנקת): עוד תיקון קטן?... לקוחה: לא, לא. מה פתאום. אני (100 ש"ח לצדקה, מזמור לתודה): אז? לקוחה: אז הפעם זה תיקון קצת יותר גדול.	לקוחה: קטנים. תיקונים קטנים: חצי, שעה, שעה וחצי. אני (סוגרת מסמך, משפשפת עיניים) תיקנתי. לקוחה: נהדר!!! (אין הפסקה לנשימה) יש עוד עדכון פצפון. עדכון פצפון: רבע, חצי שעה, שלושת רבעי. אני (הרעלת קפה): עדכנתי. לקוחה: הומ. ואולי עוד ויש אחרון. יש אחרון: עשר, עשרים, שלושים דקות.	אני (סוגרת מסמך. מרוצה מעצמי): סיימנו. לקוחה: מעולה. (הפסקה קטנה לנשימה) תראי, יש עוד כמה שינויים קטנים. אני: קטנים? לקוחה: קטנים. שינויים קטנים: שעה, שעתיים, שלוש. אני (סוגרת מסמך. מכהקת) שינית. לקוחה: מצוין. (הפסקה קטנה לנשימה) בעצם, יש עוד שניים שלושה תיקונים קטנים. אני: קטנים?
---	---	--

הטיפשות הזאת לבקש תוספת מהמה שמו הקמצני הזה ולהבריח אותו לנצח.

אני גם מחליטה לי על חופשות.

כשהתקציב מאפשר, כמובן. אז מה שהוא לא מאפשר. אז מה שחופשת הלידה האחרונה היתה חודש. אז מה.

אני יכולה לעבוד בחלוק!

זה למה מייצרים קוקר בדלתות. ריבוננו של עולם, מי דופק אצל אישה שעובדת מהבית בשתים עשרה בצהריים?

אני יכולה לעבוד אפילו במיטה.

כלומר איבדתי אפילו את הבונקר הזה.

אני המנהלת של עצמי.

ושלא תדעו יותר מצרות.

פריליון

מלחמת העצמאות -

מאפיינים, גורמים, תוצאות, לקקו את הפצעים:

אין לי בוסית על הראש!

כי יש לי אלף. אחת יותר קשוחה מהשניה, אחד יותר מוצץ דם מהשני, והכיף הגדול הוא שאי אפשר לגלגל עיניים אל הקולגה שבכסא הסמוך, והכיף העוד יותר גדול לדעת שאת הבאת על עצמך את בוסית מספר 51. הוי כמה שרדפת אחרי הלקוח הזה, הוי. הוי כמה התכבדת כשהוא פנה אלייך סוף סוף, הוי. ואבוי.

אני מחליטה לי על המשכורת!

אי לכך ובהתאם לזאת, אני גם זאת שאוכלת את עצמי בלי מלח כי למה כולם לוקחים כפול פלוס מע"מ ורק אני פוחדת לאבד לקוחות, ומה היתה

שדברים מתבהרים רק תוך כדי עבודה, סוגריים: זה לא טבעי כלל וכלל, זה פלא הבריאה השמיני סגירת סוגריים. יש לחייך מעורף לעורף ולהבטיח בכל היקר לנו שאנחנו כאן לכל מה שצריך, שאנחנו איתם עד התיקון האחרון שאחרי האחרון ומה שבאמת חשוב לנו זה שהם ייצאו מרוצים במקסימום, סוגריים: מה שבאמת חשוב לנו כרגע זה השניצלים לצהריים סגירת סוגריים, ושהם ירגישו שהם מתחברים לתוצאה הסופית. מתחברים. עוד אחד מכלי הנשק הריריים של שירות לקוחות. למה אתה מתחבר, ואין לכם מושג כמה התחברתי לחומר, וחברים והתחברויות וחיבור והצליל הקליל הזה של הח' והר'.

שירות לקוחות מבוסס על אמפתיה. לכן הוא נראה כמו שהוא נראה. לכן אני נראית כמו שאני.

בינה לי בינה לי
 בינה לי יתרה
 עולם חדש הגיע
 ומי צריך אותה
 רק איש לרעהו
 אשה לרעותה
 לב אל לב נוגע
 ועין קשובה
 בינה לי בינה לי
 ולב ונשמה
 ולא יהיה תחליף לה
 ולא תהא תמונה
 רק איש לרעהו
 אשה לרבותה
 ובה תבנה בית
 ועולמות תברא.

יש לך חברה שותפה?
היכנסי דרכה למועדון

ותוכלנה לזכות
שתיכן
בשואב אבק
רובוטי חכם
עוד לפסח הזה!!!

ההגרלה בעז"ה
בר"ח ניסן
הפרס יהיה זמין
מיידיית במשרדי
שמורה

<
קשה לך לקרוא
כל כך הרבה תוכן
בדיגיטל?

פנקי
עצמך
בגרסה
המודפסת
מגזין איכותי, מרתק ונוגע!